

**T.C.**  
**İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ**  
**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**  
**EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**AKREDİTASYON SÜRECİNDE GÖREV YAPAN**  
**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ**  
**GÖRÜŞLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Tolga MAR**

**İstanbul**  
**Ağustos-2022**

**T.C.**  
**İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ**  
**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**  
**EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**EĞİTİM FAKÜLTESİ AKREDİTASYON SÜRECİNDE**  
**AKTİF GÖREV ALAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ**  
**GÖRÜŞLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Tolga MAR**

**Tez Danışmanı**  
**Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ**

**İstanbul**  
**Ağustos-2022**

## TEZ ONAYI

Lisansüstü Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

Üye Doç. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ

Üye Doç. Dr. Ahmet Faruk LEVENT

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Erhan İÇENER  
Enstitü Müdürü

## BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Akreditasyon Sürecinde Görev Yapan Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Görüşleri: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği**” adlı çalışmamın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.



Tolga MAR  
İstanbul / 2022

## ÖN SÖZ

Akreditasyon çalışmaları özellikle son on yılda ülkemiz yükseköğretim kurumlarında hak ettiği değeri almış, konuya artan talep neticesinde akreditasyon süreci ve çalışmalarına hız vermek yükseköğretim kurumları açısından kaçınılmaz hale gelmiştir. On yıldır idari yönetici olarak çalışmış olduğum eğitim fakültesinde kalite ve akreditasyon çalışmalarının bir parçası olmamla birlikte konuya olan ilgim ve merakım artarak devam etti. Yapmış olduğum işe ve dolayısıyla çalıştığım kuruma da katkı sağlayacağını düşünerek, ülkemizde sürekli gelişim gösteren kalite ve akreditasyon çalışmalarıyla ilgili bir araştırma yapma isteği beni bu konuda yüksek lisans tezi hazırlamaya teşvik etti. Umuyorum ki akreditasyon sürecinde öğretim elemanlarının deneyimlerini, karşılaştıkları sorunları, sorunlar için getirilen çözümleri, sürecin katkılarını ve sürecin geliştirilmesine yönelik önerileri analiz etmeye yönelik yürütülen bu çalışmanın sonuçları konuya ilgi duyan araştırmacı ve uygulayıcılar için referans mahiyetinde olur. Akreditasyon çalışmalarına ilgi duymama vesile olan Dekanım Prof. Dr. İbrahim GÜNEY'e, tez çalışmam boyunca yoğun temposuna rağmen akademik ve manevi desteğini esirgemeyen tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ hocama ve araştırmama katkı sağlayan tüm fakültemiz öğretim elemanlarına içtenlikle teşekkür ederim. Çalışmamın her anında manevi desteklerini yanımda hissettiğim sevgili annem Sebahat MAR'a, sevgili eşim Bahar MAR'a, sevgili çocuklarım Alin MAR, Onat MAR ve ağabeyim Toygun MAR'a ayrıca şükranlarımı sunuyorum.

## ÖZET

# AKREDİTASYON SÜRECİNDE GÖREV YAPAN EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Tolga MAR

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

Ağustos-2022, 136 Sayfa

Üniversitelerde var olan alt yapı, atölye, laboratuvar, hizmet gibi varlıkların kaliteli ürün oluşturulması bağlamında yeterli olup olmadıklarının kurumdan bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt..vb tarafından değerlendirilmesi ve sonuçların raporlandırılması, farklı alanlarda hizmet veren personelin yeterliliklerinin bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt tarafından değerlendirilmesi, kurumların işleyiş süreçlerinde teminat verdikleri yetkinliklerin (çalışan, sistem, çıktı..) yeterliliklerinin ölçülmesi ve onanması gibi ana başlıkları ihtiva eden akreditasyon çalışmalarının ülkemiz yükseköğretim kurumlarında sistemli, gözlemlenebilir ve sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi, yükseköğretim kurumlarındaki kalite ve şeffaflık ilkelerinin teminatıdır. Halihazırda ülkemizde ve özel olarak eğitim fakültelerinde devam eden akreditasyon çalışmalarının öğretim elemanları tarafından ne şekilde algılandığı ve katkılarının ne şekilde gözlemlendiği, hangi sorunların tespit edildiği, bu sorunlar için ne tür çözüm önerilerinin üretildiği konularının analiz edilmesi ve bu sonuçların paylaşılması ilerleyen süreçte akreditasyon çalışmalarına yeni başlayacak ve bu çalışmalara devam eden kurumlar için faydalı olacaktır. Türkiye’de üniversitelerde ve özel olarak eğitim fakültelerinde devam eden akreditasyon çalışmaları, sürece dahil olan öğretim elemanları tarafından nasıl algılandığı ve katkılarının ne ölçüde olduğu, süreç aşamasında hangi sorunların tespit edildiği konularının analiz edilmesi ve bu sonuçların paylaşılması ilerleyen süreçte akreditasyon çalışmalarına yeni başlayacak ve bu çalışmalara devam eden yükseköğretim kurumları için destekleyici olacaktır. Bu çalışmanın amacı akreditasyon sürecindeki bir vakıf üniversitesi eğitim fakültesindeki öğretim elemanlarının akreditasyon sürecindeki deneyimleri ile ilgili görüşlerinin alınmasıdır. Bu amaçla İstanbul’da yer alan bir vakıf üniversitesinin eğitim

fakültesinde görev yapan öğretim elemanları ile sürece ait deneyimlerin, karşılaşılan sorunların, çözüm önerilerinin ve akreditasyonun katkılarının araştırılması ve bütüncül bir bakış sergilenebilmesi için nitel araştırma yöntemine ve durum çalışması modeline göre yürütülmüştür. Bu çalışmayla, akreditasyon çalışmalarına başlamayı düşünen veya halihazırda süreci devam ettiren kurumlara bir yol haritası çıkartılması planlanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın problemi “Akreditasyon sürecini yaşayan öğretim elemanlarının elde ettikleri deneyimler nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Akredite olan programların bölüm başkanları, akreditasyon sorumluları ve süreç içerisinde görev alan birer araştırma görevlisiyle görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler Microsoft Teams uygulaması üzerinden yürütülerek kayıt altına alınmış ve çözümlenmeler ile araştırma tamamlanmıştır.

Yürütülen çalışmanın bulguları incelendiğinde incelenen konuya ilişkin dört tema tespit edilmiştir. Ana başlıklarıyla bu temalar; Akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlar, akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlara getirilen çözümler, akreditasyon sürecinin katkıları, akreditasyon sürecinde öğretim elemanlarının önerileri olarak tespit edilmiştir. Bu temalar, alt temalar ve kodlara ayrılarak detaylı olarak incelenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Akreditasyon, eğitim fakültesi, öğretim elemanı, program akreditasyonu, vakıf üniversitesi

## **ABSTRACT**

### **OPINIONS OF THE FACULTY OF EDUCATION FACULTY STAFF WORKING IN THE ACCREDITATION PROCESS: A FOUNDATION UNIVERSITY EXAMPLE**

Tolga MAR

Master Thesis, Educational Administration

Thesis Advisor: Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKİÇ

August- 2022, 136 Pages

An independent and authorized association, an organization that is independent of the institution and whether the assets such as infrastructure, workshops, laboratories, and services are sufficient in terms of creating quality products and the results are reported, the qualifications of the personnel serving in different fields are evaluated by an independent and authorized association, organization. The continuation of the accreditation studies in a systematic, observable and sustainable manner in the higher education institutions of our country, including the evaluation and approval of the competencies (employee, system, output) that the institutions guarantee during the functioning processes, will be the guarantee of the quality and transparency principles in higher education institutions. Analyzing the issues of how the accreditation studies that are currently going on in our country and the faculties of education are perceived by the faculty members and how their contributions are observed, what problems are identified, what kind of solution proposals are produced for these problems, and sharing these results will begin the accreditation studies in the future. It will be beneficial for institutions that continue these studies. Analyzing the issues of how the accreditation studies currently going on at universities and private education faculties in Turkey are perceived by the academic staff involved in the process and to what extent their contribution is, what problems were identified during the process phase, and sharing these results will begin the accreditation studies in the future. It will be advantageous for higher education institutions to continue their studies. The aim of this study is to determine the experiences of the instructors in the education faculty of a foundation university, which is in the accreditation process, about the accreditation process. The problem statement of the research is “What are the experiences of the instructors who have gone through the accreditation process?” defined as. For this purpose, it was carried out according to a qualitative research method and case study model in order to investigate the experiences of the process, the problems encountered,

the solution suggestions and the contributions of accreditation with the teaching staff working in the education faculty of a foundation university in Istanbul and to display a holistic view. When the findings of the study were examined, four themes related to the subject examined were determined. These themes with their main titles; The problems encountered in the accreditation process, the solutions to the problems encountered in the accreditation process, the contributions of the accreditation process, and the suggestions of the instructors in the accreditation process have been identified. These themes were analyzed in detail by dividing them into sub-themes and codes.



**Keywords:** Accreditation, faculty of education, faculty member, programme accreditation, foundation university

# İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT .....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLO LİSTESİ .....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM .....	1
GİRİŞ .....	1
1.1 Problem Durumu .....	1
1.2. Araştırmanın Amacı .....	1
1.3. Araştırmanın Önemi .....	2
1.4. Sınırlılıklar.....	3
1.5. Varsayımlar.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
İLGİLİ LİTERATÜR VE ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Akreditasyonun Tanımı .....	5
2.2. Akreditasyonun Tarihsel Gelişimi.....	10
2.3. Akreditasyonun Amaçları ve Faydaları .....	12
2.3.1.Akreditasyonun Amaçları .....	12
2.3.2. Akreditasyonun Faydaları .....	13
2.4. Akreditasyon Türleri .....	15
2.4.1. Kurumsal - İstitusional Akreditasyon:.....	15
2.4.3.Uzmanlık / Özel – Speciliazed / Program Akrditasyonu: .....	16
2.5. Akreditasyon Kuruluşları:.....	16
2.5.1.Bölgesel – Regional Akreditasyon Kuruluşları: .....	16
2.5.2.Ulusal ve Uzmanlık - Programmatic / Özel – Specialized / Mesleki -Professional Akreditasyon Kuruluşları:.....	18
2.6.Akreditasyon Sürecinin İşletilmesi .....	19
2.7. Eğitimde Öz Değerlendirmenin Tanımı .....	22

2.7.1. Öz Değerlendirmenin Amaçları ve Faydaları.....	22
2.7.2. Öz Değerlendirme Sürecinin Yürütülmesi .....	24
2.8.Dünyada Yükseköğretimde Akreditasyon Süreçleri .....	25
2.8.1. ABD’de Yükseköğretim Akreditasyon Süreci ve Uygulamaları.....	27
2.8.1.3.CAEP Standartlar ve Performans Raporlama Komisyonu Çalışmaları .....	35
2.8.2. Avrupa’da Yükseköğretim Akreditasyon Süreci ve Uygulamaları .....	49
2.9.Türkiye’de .....	Akreditasyon 53
2.9.1.Türkiye Yükseköğretiminde Akreditasyonun Tarihçesi .....	53
2.9.2. Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK).....	54
2.9.3. Yükseköğretim Kalite Kurulu – YÖKAK.....	56
2.9.4. YÖKAK Program Akreditasyonu.....	64
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM .....	69
YÖNTEM.....	69
<b>3.1. Araştırma Modeli .....</b>	<b>69</b>
<b>3.2. Çalışma Grubu .....</b>	<b>71</b>
<b>3.3. Veri Toplama Araçları .....</b>	<b>72</b>
<b>3.4. Verilerin Toplanması .....</b>	<b>73</b>
<b>3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği .....</b>	<b>75</b>
<b>3.7. Araştırmacının Rolü.....</b>	<b>77</b>
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	78
BULGULAR .....	78
4.1. Nitel Araştırma Analiz Bulguları .....	78
4.1.1. Karşılaşılan Sorunlar Teması.....	79
4.1.2. Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler Teması .....	84
4.1.3. Akreditasyon Sürecinin Katkıları Teması .....	89
4.1.4. Öğretim Elemanlarının Önerileri Teması .....	98
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	104
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	104
5.1. Tartışma ve Sonuç .....	104
5.1.1. Nitel Bulgulara Yönelik Tartışma ve Sonuç .....	104
5.1.1.1. Karşılaşılan Sorunlar Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç .....	104
5.1.1.2 Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç ....	105

5.1.3 Akreditasyon Sürecinin Katkıları Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç .....	107
5.1.4 Öğretim Elemanlarının Önerileri Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç .....	108
5.2. Öneriler .....	110
KAYNAKÇA .....	112
EKLER .....	119
ÖZGEÇMİŞ .....	120



## TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1. Eğitimci Hazırlık Akreditasyon Konseyi'nin Kurulma Süreci.....	35
Tablo 2.2. Akreditasyon Kararları Tablosu-CAEP (2020).....	46
Tablo 2.3. KİDR Yazımında Başlık, Ölçüt ve Alt Ölçütlerin İlişkilendirilmesi Örneği.....	63
Tablo 2.4. YÖKAK Tarafından Yetkilendirilen ve Tescil Süresi Devam Edenler Akreditasyon Kuruluşları.....	66
Tablo 2.5. Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) Akreditasyon Sürecinde Yapılacak Faaliyetler.....	68
Tablo 3. 1. Sistemik Durum Modeli.....	70
Tablo 3. 2. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler - Bölüm Başkanı.....	73
Tablo 3.3. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler - Program Kalite ve Akreditasyon Sorumlusu .....	73
Tablo 3. 4. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler - Araştırma Görevlisi.....	73
Tablo 3. 5. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Bölüm Başkanı.....	75
Tablo 3. 6. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Program Kalite ve Akreditasyon Sorumlusu.....	75
Tablo 3. 7. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Araştırma Görevlisi.....	75
Tablo 4.1. Tema ve Alt Temalar.....	77
Tablo 4.2. Akreditasyon Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar.....	77
Tablo 4.3. Bilgilendirme Eksikliği Alt Teması.....	79
Tablo 4.4. Dokümantasyon Alt Teması.....	80
Tablo 4.5. İşbirliği Eksikliği Alt Teması.....	81
Tablo 4.6. Duygusal Etmenler Alt Teması.....	82
Tablo 4.7. Yoğunluk Alt Teması.....	82
Tablo 4.8. Akreditasyon Sürecinde Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler.....	83
Tablo 4.9. Bilgilerin Derlenmesi Alt Teması.....	85

Tablo 4.10. İş birliği ve İş bölümü Yapılması Alt Teması.....	86
Tablo 4.11. Toplantı ve Bilgilendirme Alt Teması.....	87
Tablo 4.12. İç İletişim Alt Teması.....	88
Tablo 4.13. Sorumluluk Alt Teması.....	88
Tablo 4.14. Akreditasyon Sürecinin Öğretim Elemanına Katkıları Alt Teması.....	89
Tablo 4.15. Akreditasyon Sürecinin Öğrencilere Katkıları Alt Teması.....	92
Tablo 4.16. Akreditasyon Sürecinin Programa Katkıları Alt Teması.....	94
Tablo 4.17. Akreditasyon Sürecinin Programa Katkıları Alt Teması.....	96
Tablo 4.18. Programlara Öneriler Alt Teması.....	98
Tablo 4.19. Akreditasyon Kurumuna Öneriler Alt Teması.....	101

## ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. ABD’de Akreditasyon Sistemi.....	30
Şekil 2.2. Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci.....	59
Şekil 2.3.YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarıyla Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyinin Değerlendirilmesi.....	62
Şekil 2.4. Olgunluk Düzeyi Derecelendirme Basamakları.....	64



## KISALTMALAR LİSTESİ

- AFI: Areas for Improvments (İyileştirme Alanları)
- CAEP: Council for the Accreditation of Educators Preparation (Eğitimci Hazırlık Akreditasyon Konseyi)
- CHEA: Council for Higher Education Accreditation (Yüksek Eğitim Akreditasyon Konseyi)
- ENQA: The European Network of Quality Assurance Agencies (Avrupa Kalite Güvence Ajansları Ağı)
- EPDAD: Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
- EPP: Educator Preparation Provider (Eğitimci Hazırlık Sağlayıcısı)
- KGBR: Kurumsal Geri Bildirim Raporu
- KİDR: Kurum İç Değerlendirme Raporları
- MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
- NEASC: New England Association of Schools and Colleges (Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi)
- YÖDEK: Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu
- YÖK: Yükseköğretim Kurumu
- YÖKAK: Yükseköğretim Kalite Kurumu
- TEAC: Teacher Education Accreditation Council (Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi)

# BİRİNCİ BÖLÜM

## GİRİŞ

### 1.1 Problem Durumu

Yükseköğretim kurumlarında ve özel olarak eğitim fakültelerinde sürdürülen akreditasyon faaliyetleriyle ilgili birçok akademik çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların, eğitim öğretim kalite süreçlerinde ne denli karşılık bulduğu, süreç aşamasında karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin neler olduğu konusu akreditasyon sürecine girecek birçok yükseköğretim kurumu için büyük önem arz etmektedir. Bu konuda öğretim elemanlarının yorumlarına ilişkin ayrıntılı bir çalışmanın olmaması sürece dahil olmak isteyen yükseköğretim kurumu öğretim elemanları için bir eksiklik oluşturmaktadır. Türkiye’de Eğitim Fakültesi programlarını akredite eden ulusal akreditasyon kurumu olan Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği’ne (EPDAD) ait süreç basamaklarının her kurum için standart olması, sürece yeni dahil olacak öğretim elemanları için örnek teşkil edecek analizlere olan ihtiyacı da beraberinde getirmektedir. Bu çalışmayla, akreditasyon çalışmalarına başlamayı düşünen veya halihazırda süreci devam ettiren kurumlara bir yol haritası çıkartılması planlanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın problemi “Akreditasyon sürecini yaşayan öğretim elemanlarının elde ettikleri deneyimler nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

### 1.2. Araştırmanın Amacı

Üniversitelerde var olan alt yapı, atölye, laboratuvar, hizmet gibi varlıkların kaliteli ürün oluşturulması bağlamında yeterli olup olmadıklarının kurumdan bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt vb tarafından değerlendirilmesi ve sonuçların raporlandırılması, farklı alanlarda hizmet veren personelin yeterliliklerinin bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt tarafından değerlendirilmesi, kurumların işleyiş süreçlerinde teminat verdikleri yetkinliklerin (çalışan, sistem, çıktı..) yeterliliklerinin ölçülmesi ve onanması gibi ana başlıkları ihtiva eden akreditasyon çalışmalarının ülkemiz yükseköğretim kurumlarında sistemli, gözlemlenebilir ve sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi, yükseköğretim kurumlarındaki kalite ve şeffaflık ilkelerinin

teminatı olacağı şüphesizdir. Halihazırda Türkiye’de üniversitelerde ve özel olarak eğitim fakültelerinde devam eden akreditasyon çalışmalarının, sürece dahil olan öğretim elemanları tarafından nasıl algılandığı ve katkılarının ne ölçüde olduğu, süreç aşamasında hangi sorunların tespit edildiği konularının analiz edilmesi ve bu sonuçların paylaşılması ilerleyen süreçte akreditasyon çalışmalarına yeni başlayacak ve bu çalışmalara devam eden yükseköğretim kurumları için çok faydalı olacaktır. Bu çalışmanın amacı akreditasyon sürecindeki bir vakıf üniversitesi eğitim fakültesindeki öğretim elemanlarının akreditasyon süreci ile ilgili deneyimlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın problem cümlesi “Akreditasyon sürecini yaşayan öğretim elemanlarının elde ettikleri deneyimler nelerdir?”

Bu probleme uygun olarak aşağıdaki araştırma sorularına cevaplar aranmıştır:

- 1) Öğretim elemanlarının akreditasyon sürecinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- 2) Karşılaşılan sorunlara öğretim elemanları tarafından getirilen çözümler nelerdir?
- 3) Akreditasyon sürecinde bulunmak öğretim elemanlarına neler kazandırmıştır?
- 4) Akreditasyon sürecinde bulunmak öğretim elemanları görüşüne göre öğrencilere neler kazandırmıştır?
- 5) Akreditasyon sürecinde bulunmak öğretim elemanları görüşüne göre akreditasyon sürecini yaşayan programa neler kazandırmıştır?
- 6) Akreditasyon sürecinde bulunmak öğretim elemanları görüşüne göre akreditasyon sürecini yaşayan programın bulunduğu fakülteye neler kazandırmıştır?
- 7) Akreditasyon sürecine dahil olmak isteyen fakültenin diğer programlarına öğretim elemanları tarafından verilen öneriler nelerdir?
- 8) Öğretim elemanları tarafından akreditasyon sürecini yürüten akreditasyon kurumuna yönelik verilen öneriler nelerdir?
- 9) Akreditasyon sürecinin daha verimli yürütülebilmesi için öğretim elemanlarının önerileri nelerdir?

### **1.3. Araştırmanın Önemi**

Yükseköğretim programlarında akreditasyon, eğitim kalitesinin somut göstergesi olması ve eğitimin ve eğitime ait süreçlerin sürekli gelişimine öncülük etmesi

bakımından son derece önemlidir. Bu bağlamda üniversitelerin hem lisans hem de lisansüstü programlarında akreditasyon çalışmalarına hız vermesi ve bu konulara ilişkin akademik çalışmaların artırılması ülkemizdeki eğitim süreçlerinin kalitesinin artırılması açısından elzemdir. Ülkemizin eğitime verdiği önemi göstermesi bakımından bu çalışmaların çeşitlendirilmesinin sürece büyük katkısı olacaktır (Günlü, 2000: 9-10). Eğitim açısından bakıldığında aday öğrenciler akredite olmuş dolayısıyla belirlenmiş ölçütleri asgari düzeyde sağlayan üniversiteleri inceleme ve aralarında kıyaslama yaparak kendileri için en uygun seçimi yapma noktasında özgür olabilmektedir. Aynı zamanda üniversiteler düzeyinde yapılan akreditasyon çalışmaları beraberinde mobility (hareketlilik) uygulamaları ile öğrencilerin kazanımlarının ve güvenilirliğin kontrolünün daha ölçülebilir olmasını da beraberinde getirmektedir (Olsen, 2007). Eğitim kurumunun bu kontrolü ve güveni sağlayabilmesinin en önemli yolu akredite olmuş üniversite / programların denetim raporlarının şeffaf ve ulaşılabilir olmasından geçmektedir (Özgüzel, 2016). Bu bağlamda eğitim kurumlarında kalite ve akreditasyonun tarihçesi, gelişim süreçleri ve bu konuda yapılan küresel ölçekli çalışmaların Türkiye yükseköğretim sistemindeki yansımalarının irdelenmesidir. Akreditasyon çalışmalarının başladığı Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'deki yansımalarının en fazla olduğu Avrupa kıtası akreditasyon çalışmaları mercek altına alınmış ve ilgili ülkelerde yer alan akreditasyon sistemi içerisinde barındırdığı standartlar ve katkıları bağlamında incelenmiştir. Türkiye Yükseköğretim Kurumu akreditasyon çalışmalarının tarihsel sürecinde Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) ve Eğitim Fakültesi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'nin (EPDAD) kuruluşu sonrasında gerçekleşen değişimler ve yenilikler gösterilmeye çalışılmıştır.

#### **1.4. Sınırlılıklar**

Araştırma İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinin Eğitim Fakültesi'nde bulunan ve EPDAD tarafından 2023 yılına kadar akredite edilmiş olan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Okul Öncesi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği programlarından görev yapan ve akreditasyon süreçlerine dahil olan bölüm/anabilim dalı başkanları ile süreçte program akreditasyonuna yardımcı olan öğretim elemanlarıyla sınırlı tutulmuştur. Çalışma, akreditasyon sürecine dahil olan öğretim elemanlarının sürece ilişkin karşılaştıkları sorunları, çözüm önerilerini,

akreditasyonun öğrencilere, bölüme ve fakülteye katkılarının neler olduğunu ve akreditasyon çalışmalarına başlamayı düşünen diğer fakülte çalışanlarına önerilerini belirlemeye yönelik yarı yapılandırılmış soruları ihtiva eden veri toplama aracından elde edilen verilerle sınırlıdır.

### **1.5. Varsayımlar**

Çalışmada, farklı zamanlarda ve farklı ekipler tarafından sürdürülen akreditasyon çalışmalarının ve deneyimlerinin henüz akreditasyon sürecine dahil olmamış diğer programlar için de geçerli olduğu varsayılmıştır.

### **1.6. Tanımlar**

Çalışmanın bu kısmında akreditasyon çalışmaları kapsamında birbirini sıklıkla tekrar eden başlıkların ne anlam ifade ettiği üzerinde durulmuştur.

**Akreditasyon:** Akreditasyon, yetkilendirilmiş bir kurum tarafından, programların hedeflerine yönelik, önceden saptanmış standartlar referans alınarak yürütülen değerlendirme ve denetleme çalışmalarını ifade etmektedir (Adelman, 1994; Kells, 1988).

**Akreditasyon Süreci:** Program değerlendirme ve akreditasyon faaliyetlerinde gerçekleştirilen faaliyetleri tanımlamaktadır (EPDAD, 2020).

**Standart:** Belirli ölçülere, yasaya, kullanıma uygun olan, ölçün, ölçünlü; Örnek veya temel olarak alınabilen, ölçün, ölçünlü anlamlarını ifade etmektedir (TDK, 2021)

**Kurumsal (Institutional) Akreditasyon:** Akreditasyon çalışmalarının tüm yükseköğretim kurumu süreçlerini kapsadığı akreditasyon çeşididir (Lenn, 1992: 162).

**Uzmanlık / Özel (Speciliazed) ya da bir diğer adıyla Program Akreditasyonu:** Program Akreditasyonu yükseköğretim kurumunda yürütülen tüm süreçler yerine fakülte veya program gibi daha spesifik alanların standartlara uygunluğunu ölçen akreditasyon çeşididir (Erkuş, 1999).

**Öz Değerlendirme:** Öz değerlendirme bir eğitim kurumunda yer alan programa ait tüm süreçlerin, belirlenen standartlara ne oranda ve hangi düzeyde uygunluk gösterdiğini tespit etmeye yardımcı olacak raporu tanımlamaktadır (Garten, 1994: 276).

## İKİNCİ BÖLÜM

### İLGİLİ LİTERATÜR VE ARAŞTIRMALAR

#### 2.1. Akreditasyonun Tanımı

Sanayi devrimini takip eden yıllarda yoğun bir şekilde ve fazla sayıda kurum tarafından hizmet ve ürünlerin piyasaya arzı, beraberinde rekabeti getirmiş ve bu rekabette ön plana çıkma konusunda özellikle 1980'li yıllardan sonra müşteri memnuniyeti önem kazanmıştır. Ürün ve hizmetler için belirlenmiş kalite standartlarının varlığı ve şirketlerin bu standartları ne ölçüde sağladığının anlaşılması için kalite çalışmaları hız kazanmıştır. Ürün ve hizmeti piyasaya sunan şirket dışında bağımsız bir örgütten bu konuda danışmanlık alma çalışmaları akreditasyon kuruluşlarının oluşmasına ön ayak oluşturmuştur (Çoruh, 2000).

Akreditasyon, eğitim kurumlarındaki süreçlere yönelik mesleki uygulamalar ve toplumsal dinamiklerden beslenen iyileştirme çabalarına verilen ortak isimdir (Kırkıç, 2019; Sacit, 2013; Yazgan ve Avcı, 2017). Akreditasyon denilince akla tüm eğitim kurumlarının önceden belirlenmiş birtakım standartlara göre şekillenmelerinin beklendiği düşüncesi gelmemelidir. Zira bir kontrol mekanizması olarak profesyonel kurumlar tarafından belirlenmiş standartlar çerçevesinde kaliteyi yüksek tutmak ve sürdürülebilir kılmak için oluşturulmuş akreditasyon tanımında geçen standardizasyon her kurumu bir kalıbın içerisine sokarak aynılaştırmak değil aksine hedeflere ulaşmak ve sürekli gelişimi desteklemek mahiyetinde kullanılmıştır (Bakioğlu ve Baltacı, 2010).

Akreditasyon belirli bir dönemle kısıtlanmış bir çalışma olmayıp uzun bir dönemi kapsamaktadır. Ara değerlendirmelerin önemli olduğu ve gönüllülük esasına göre yürütülen akreditasyon çalışmalarında kamusal otoritelerin çalışmalara katılması gibi bir durum söz konusu değildir. Önemli olan akredite olan kurumların karşılıklı olduğunu kanıtladıkları standartları tutarlı, sürdürülebilir ve geliştirilebilir kılmasıdır (Garten, 1994)

Akreditasyon, bir kurumun belirlenmiş standartlar göz önünde bulundurularak gönüllü çalışmalarla ve resmi olmayan kurumlarca ara değerlendirmeler ile denetlenmesi çalışmaları olarak tanımlanabilir. Yetkilendirilmiş bir akreditasyon kurumu tarafından

bahsi geçen denetlemeler sonrasında, standartlara uygunluğu tespit edilen bölüm/programın akredite edilmesi durumu ortaya çıkacaktır (Adelman, 1994; Kells, 1988).

Akreditasyon kelimesine etimolojik olarak baktığımızda kelimenin Fransızca accrediterden dilimize geçtiğini accrediterin de “ad” birisine ve “credere” güvenmek, kelimelerinden türediğini görmekteyiz. Bu tanımlamalardan da güvenilir olmanın takip edilmesi, referans alınması anlamını çıkartmak söz konusu olacaktır (TÜBİTAK, 2020).

Akreditasyon tanımı Avrupa Üniversiteler Birliği tarafından “kamuya hizmet veren bir kurum veya programın kalitede asgari standartları tutturması” olarak izah edilmiş ve kalite güvencesi aşamalarının doğurduğu doğal çıkarımlardan biri şeklinde yorumlanmıştır (Akt. Herdman, 2010). Ülkemizde ise Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği’nde belirtilen tanımlamayla “Bir dış değerlendirici kurum tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence sürecidir” şeklinde açıklanmıştır (Ayvaz, Kuşakçı ve Borat, 2016).

Akreditasyon kelimesinin kökü ile bağlantılı olarak Yükseköğretim Kurumu (YÖK) akreditasyonu, farklı ülkelerde ve sektörlerde sunulan hizmetlerin profesyonel bir yaklaşımla ve sistemsel olarak güvence altına alınması yönünde üretilmiş ve geliştirilmiş bir yöntem olarak tanımlamaktadır. Amaç sadece belirlenen standartlara uygunluğu tespit etmek ve güvence altına almak değil modern bir yaklaşımla kaliteli ve çağdaş eğitim yollarını belirlemek ve geliştirmek amacıyla akreditasyonu bir araç olarak düşünmek gerekliliğidir (YÖKAK, 2020). Bir öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumu ve programı bağlamında ele alındığında, akreditasyon söz konusu programın yürütülmesi için belirlenen standartlar çerçevesinde onay verme ve o programı yetkili kılma işlemidir. Bu onaylama, aynı zamanda, o kurumun ya da programın bir kalite güvence sistemine sahip olduğunun ve bu sistemin etkin olarak işlediğinin kanıtıdır.

Yükseköğretim Kurumu’nun yaptığı tanımlamadan yola çıkılarak bir yükseköğretim kurumunda akreditasyon, geniş bir ifadeyle halihazırda eğitim ve öğretime devam

eden programların belirlenen standartlar çerçevesinde yeterliliğinin bulunup bulunmadığının denetimi ve nihayetinde programın yürütülmesi konusunda verilecek karar, onay süreci olarak görülebilir (Kavak, 1999). Akreditasyon; akreditasyon konusunda yetkilendirilmiş bir kurum tarafından spesifik bir alanda ve belirli süreler dahilinde önceden belirlenmiş kriterlerin ne denli karşılandığının ölçülmesi, değerlendirilmesi süreçlerini içeren dış güvence faaliyetlerini tanımlamaktadır (EPDAD, 2020; YÖKAK, 2020). Eğitim kurumları akreditasyon süreçleri içerisinde kalite hedeflerini yakalamak için iki şeye odaklanmaktadır. Bunlardan birincisi akreditasyon ikincisi ise akreditasyon standartları ve bunların uygulamaları neticesinde ortaya çıkan ürünlerdir (Peker, 1996: 25). Dolayısıyla bu noktada akreditasyon sürecinde eğitim kurumlarının sadece standartlar doğrultusunda uygulamalarını şekillendirmeleri değil tüm bu çabalar karşısında gerçekleşen değişimleri de gözlenebilir kılması önemlidir (NEASC, 1999).

Kapsayıcı ve bütünlüycü bir süreç olarak akreditasyon aşağıdaki başlıklar kapsamında tanımlanabilir;

- Bir kurumda var olan alt yapı, atölye, laboratuvar, hizmet...vb. gibi varlıkların kaliteli ürün oluşturulması bağlamında yeterli olup olmadıklarının kurumdan bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt vb. tarafından değerlendirilmesi ve sonuçların raporlandırılmasıdır.
- Bir kurumda var olan ve farklı alanlarda hizmet veren personelin yeterliliklerinin bağımsız ve yetkilendirilmiş bir dernek, örgüt vb. tarafından değerlendirilmesidir.
- Kurumların işleyiş süreçlerinde teminat verdikleri yetkinliklerin (çalışan, sistem, çıktı) yeterliliklerinin ölçülmesi ve onanmasıdır (Eren, 1995: 181).
- Laboratuvar, belgelendirme ve tetkik kuruluşlarının ulusal ve uluslararası düzeyde kabul edilmiş kriterler esas alınarak Türk Akreditasyon Kurumu tarafından değerlendirilmesi, onanması ve belli süreler içerisinde bu işlemlerin tekrar edilmesidir (Türk Akreditasyon Kurumu, 2020).

Yukarıdaki tanımlamaları da kısmen içerisinde barındırmakla birlikte eğitimde akreditasyon aşağıdaki başlıklar ile açıklanabilir;

- Bağımsız ve yetkilendirilmiş kurumlarca, programların önceden belirlenmiş asgari standartları hangi düzeyde uyguladıklarının kontrolü ve değerlendirilmesi sürecidir (Adelman, 1994: 1313).
- Üniversitelerin kendi eğitsel ve akademik süreçlerinin kendilerinin dışında bağımsız bir kuruluş tarafından değerlendirilmesi, standartları karşılayıp karşılamadıklarının tespit edilmesi için yürüttükleri zorunlu olmayan gönüllü süreçlerdir (Kells, 1988: 9).
- Üniversitenin, çevresine ve içinde bulunduğu topluma, içinde barındırdığı programların ve içeriklerinin şeffaf bir şekilde tanımlanmış, belirlenen amaçlara uygun, önceden belirlenmiş asgari standartları sağlaması, bu standartları başarılı bir şekilde uygulaması, uzun süreler boyunca başarılı bir şekilde uygulayacağını temin etmesi ve bunu denetim raporlarıyla göstermesidir (Frazer, 1992: 11; Lenn, 1992: 165).
- Üniversitelerin kendi iç denetimlerinin en profesyonel şekliyle öz değerlendirme ve akademisyenlerinin yetkinliklerinin ölçülmesiyle sağlanabileceğini öngören kalite uygunluk sistemidir (Williams ve O'Connor, 1994: 245).
- Bir yüksek öğretim kurumunun belirlenmiş standartlar çerçevesinde ulusal ve uluslararası düzeyde güvenilirliğinin temin edilmesi ve bu güvenin toplum nezdinde bilinirliğinin sağlanmasıdır (Aktan ve Gencel, 2007).

Yüksek Eğitim Akreditasyon Konseyi'ne (Council for Higher Education Accreditation) göre Yükseköğretimde akreditasyon, kamu hesap verebilirliği ve akademik kalitenin iyileştirilmesi için öz ve akran değerlendirmesine dayanan mesleki bir süreçtir. Akreditasyon hem öz hem de akran değerlendirmesi dahil olmak üzere genel bir değerlendirmeye dayanmaktadır. Akreditasyon, üniversitenin, fakültesinin veya akredite edilecek akademik programının kendi içerisinde çalışmasıyla ilgili olduğu için, kendi kendini inceleme ve çalışmayı içerir. Akreditasyon kurumunda gönüllülük usulü ile görevlendirilmiş akranları da çalışma raporlarını gözden geçirmek, saha ziyareti sırasında ek kanıt toplamak ve programın kalitesini değerlendirmekle ilgilenmektedir. Komisyon ayrıca bir karar vermeden önce kurumun veya programın akademik kalitesini anlamaya çalışır. Tüm bu çalışmaların nihayetinde kamuya duyuru, hesap verebilirliğin bir göstergesidir (CHEA, 2019b).

Her ne kadar akreditasyon kelimesinin etimolojisi Fransızcaya dayansa da uygulamanın menşei ABD olarak kendisini göstermektedir. ABD’de üniversiteleri denetleyen bir üst kuruluş olmaması üniversitelerin kendi kalite güvence sistemlerini kendilerinin oluşturmalarına olanak sağlamıştır. Özdenetim (self-evaluation), meslektaşlar tarafından denetim (peer-review) ve gönüllülük esasına dayanan akreditasyon aşamaları, üniversitelerin belirli standartlar çerçevesinde kaliteyi yakalamalarının ölçülebilmesi ve yakalanan kaliteyi sürdürülebilir kılmak için oluşturulmuş yöntemler olarak karşımıza çıkmaktadır (NEASC, 1999). Tamamıyla gönüllülük esas alınarak yürütülen akreditasyon çalışmaları bir üniversitede bulunan programın içerikleri ve yürütülmesi ile ilgili standartların istenilen düzeyde karşılanıp karşılanmadığını gösterir. Bu bağlamda ele alındığında akreditasyon çalışmalarına dahil olmayan eğitim kurumları için bir yaptırım bulunmamasıyla birlikte akredite olmuş program ve üniversitelerin sahip olacağı imkan ve olanaklardan yararlanamayacakları da aşıkardır. Bu olanaklar için toplum nezdinde kabul görme ve prestijli olma durumlarını öncelikle saymak yanlış olmayacaktır (NEASC, 1999).

Akreditasyon programların kalitesini gösteren tek gösterge olmamakla birlikte akredite olmayan programların da kalitesiz eğitim verdiğini söylemek doğru olmayacaktır. Buna karşın akredite edilmiş program faydalanıcılara (öğrenci, veli) belirlenmiş standartların asgari düzeyde sağlandığına dair fikir verebilir (Peker, 1996: 28).

Yüksek Eğitim Akreditasyon Konseyine göre akreditasyon çalışmalarının tanımlayıcı özellikleri aşağıdaki maddeler çerçevesinde özetlenebilir.

- Akreditasyon, bir üniversite / programın kalite ve etkililik kararlarını bir dizi beklenti doğrultusunda (standartlar, kriterler) değerlendirilmesini ifade eder.
- Akreditasyon, kurallara, yönetmeliklere ve yasalara uymanın aksine, hükümet dışı uygulanan bir özdenetim biçimidir.
- Akreditasyon kurumun veya programın misyonu, vizyonu ve amaç duygusuna dayanır.
- Akreditasyon kurum ve programların özerkliğine ve çeşitliliğine kabul ve saygı gösterir.

- Akreditasyon, akredite kurumların ve programların belirlenmiş kamu kalite beklentilerini (standartları) karşıladığı veya aştığı konusunda halka güvence sağlar.
- Akreditasyon, harici bir komisyonun sorumluluğundadır.
- Akreditasyon, genellikle 5-10 yıl olmak üzere döngüsel olarak gerçekleştirilir. Ciddi sorunlar kaydedildiğinde daha kısa döngüler kullanılır.
- Akreditasyon son zamanlarda etkinliğin ve kalitenin önemli bir kriteri olarak öğrenci öğrenme ve gelişimini vurgulamıştır (CHEA, 2019b).

## 2.2. Akreditasyonun Tarihsel Gelişimi

Eğitim tarihinde bilinen ilk akreditasyon kaygısı ve buna yönelik çalışmalar yükseköğretim kurum sayılarında yaşanan artış ve çalışma alanlarının çeşitliliğinin getirdiği sorunlar ile ABD’de ortaya çıkmıştır. İlk yerel akreditasyon ajansı 1885 yılında kurulmuş ve ilk akreditasyon çalışması 1910 yılında yapılmıştır (Kısakürek, 2007). Özelleştirilmiş ilk akreditasyon oluşumu da 1907 yılında tıp alanında ortaya çıkmıştır. Günümüzde ABD de akredite edilmiş program ve kurum sayıları her sene katlanarak artmaya devam etmektedir. Akreditasyon çalışmalarının ABD’de başlamasının en büyük nedeni kalite arayışı ile birlikte birçok Avrupa ülkesinde ve ülkemizde olduğu şekliyle eğitimden sorumlu üst bir merkezi kurumun olmaması, her eyalette bu işlerden sorumlu eyalet eğitim bakanlığı benzeri kurumların olması ve her eyaletteki uygulamaların birbirinden bağımsız ve farklı bir şekilde yürütülmesidir (Günçer, 1999).

Amerika Birleşik Devletleri’nde 20. yy. da eğitimde yaşanan standardizasyon ihtiyacı akreditasyonun gelişimine ön ayak olmuştur. Okullarda ve sonrasında verilen eğitimler, farklı eyaletlerde college adıyla kurulan ve birbirlerinden farklı konularda dersler veren eğitim kurumlarının varlığı ve bu eğitimleri belirleyici ve düzenleyici, ortak standartlar oluşturacak merkezi (federal) bir üst kurumun olmaması yasal olarak herhangi bir yaptırıma gidilmesini de engellemekteydi (Adelman,1994: 1314). Karar alma konusunda inisiyatifleri ve farklı uygulamaları bulunan eyaletlerde bulunan üniversitelerde verilen eğitimler de içerikleri ve işlenişleri bakımından birbirinden büyük farklılıklar göstermekteydi (Lenn, 1992: 161; Williams ve O’Connor, 1994: 246). Bu ve benzeri sebepler ve ortaya çıkardığı karmaşa sebebiyle bu konunun ortak bir çözüme kavuşturulması ve kaosun ortadan kaldırılması gerekiyordu. Konuyla ilgili

ilk girişim 1906 yılında Eyalet Üniversiteleri Ulusal Birliği (National Association of State Universities) toplantısında gündeme gelmiş ve halihazırda bulunan ikircikliğin giderilmesi için tüm üniversitelerde uygulanabilecek ortak standartların belirlenmesi konusu tartışmaya açılmıştı (Korkut, 1997: 62).

A.B.D’de eğitimde var olan kaos ve farklılıkları ortadan kaldırmaya yönelik girişimler esasen 19. yy ın son çeyreğinde başlamış ve ülkenin, verdikleri eğitim ile farklı bir çizgide bulunan ve halkın nezdinde prestijli olan üniversitelerin yöneticileri konuyla ilgili eyalet birliklerinin oluşturulması fikrini ortaya atmışlardır. Bu fikir doğrultusunda ilk olarak New England Association of Schools and Colleges (NEASC) kurulmuş sonrasında farklı bölgeleri içerisine alan farklı yerel birlikler kurulmaya devam etmiştir. Bu oluşumların öncelikli hedefi yetkin, donanımlı öğrencilerin yetiştiği liseleri belirlemek, sıralamak ki bu anlamda ilk listeyi 1913 yılında North Central Association oluşturmuştur. Daha sonraki aşamada belirlenen standartlara en fazla riayet eden yetkin üniversiteleri belirlemek ve sıralamak olmuştur. Bu anlamda da ilk listeyi 1919 yılında Southern Association yayımlamıştır. Bahsi geçen misyon ve vizyonu uygulamak maksadıyla en son Western Association of Schools and Colleges (WASC) 1924 senesinde kurulmuştur (Williams ve O’Connor, 1994: 246 -247). Bununla birlikte her bir eyalet birbirinden farklı standartları uygun gördüğü için, devamlı surette yeni sertifikalandırma metotlarının tecrübe edildiği gözlemlenmiştir (Ergün, 2016). İlk olarak üniversitelere hangi liselerden öğrencilerin kabul edileceğine yönelik koşulları belirlemek amacıyla akreditasyon çalışmalarına başlanmıştır (Hernes ve Martin, 2005: 9).

Özelde öğretmen yetiştirme konusunda ilk standartların belirlenmesine yönelik düşünceler federal yapısına rağmen 1869 yılında A.B.D de Fen Eğitimi alanında gerçekleştirilen bir kongrede ortaya atılmıştır. Verimli öğretim metotlarının oluşturulabileceği ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tanımların daha net bir şekilde yapılabileceği ifade edilmiştir. Temelinde burada değinilen düşünceler meyvelerini ilerleyen dönemlerde bu konudaki standartlara ilişkin maddelerin oluşturulmasıyla vermiştir ve vermeye devam etmektedir (Edelfelt ve Raths, 1998: 4).

Ülkedeki farklı tarihlerde ve amaçlarla kurulan akreditasyon kuruluşlarının faaliyetlerini ve tanınırlıklarını belirli kriterler çerçevesinde tanımlayan bir üst kuruluş olarak 1949 yılında Ulusal Akreditasyon Komitesi (National Commission on

Accrediting) kurulmuş ve bundan sonraki seneler boyunca da ülkede faaliyetlerini sürdüren akreditasyon kuruluşlarını denetleyen, onayan bir üst kuruluş varlığını hep sürdürmüştür. Halihazırda bir üst kurum olma kimliğini ulusal boyutta kar amacı gütmeyen, non- government organization (NGO) olan Yüksek Eğitim Akreditasyon Konseyi sürdürmektedir (CHEA, 2019b).

Bununla birlikte eğitim fakültelerinde gerçekleştirilecek ilk akreditasyon çalışmalarına yönelik düşünceler 1954 yılında yapılan ve birbirinden bağımsız meslek alanları ile American Association of Colleges for Teacher's Education'ın (Amerikan Öğretmen Eğitimi Kolejlere Birliği) ülkesel akreditasyon oluşumuna ön ayak olmak amacıyla bir araya geldikleri toplantıda sergilenmiştir. (Glidden, 1983).

### **2.3. Akreditasyonun Amaçları ve Faydaları**

#### **2.3.1. Akreditasyonun Amaçları**

Akreditasyonun farklı kaynaklardan aktarılan tanımlarından yola çıkarak belirlenmiş standartlara ilgili kurum ve özelde programların ne denli uyduklarını göstermektedir. Buradan hareketle kriterlere asgari düzeyde uyum sağlayan programların çıktılarının topluma sağladığı katkının da daha yüksek olacağını varsaymak yanlış olmayacaktır. Bununla birlikte Dickey ve Millerden yapılan alıntıya göre akreditasyonun amaçlarına yönelik algısı zaman içerisinde farklı biçimlere bürünmüştür. Örneğin 1960'lı yıllarda eğitimsel faaliyetlere standardizasyon getirmek ve bunun neticesinde standartlar nispetinde genel kriterlere uyum sağlamak ve otonomi amacı olan akreditasyon çalışmaları zamanla gelişmeye açık yönlerin belirlenmesi, gelişimin sürdürülebilir olması ve kalitenin sürekli olarak artırılması amaçlarını da ihtiva eder hale gelmiştir (Bakioğlu, Baltacı, 2010: 45).

Genel olarak standardizasyon ve akreditasyonun amaçları aşağıdaki başlıklar ile açıklanabilir;

- Bir kurum, fakülte veya programın asgari düzeyde belirlenen standartlara, ölçütlere uyduğunun kanıtlanarak belgelenmesi,
- Akredite olan dolayısıyla standartları asgari düzeyde karşılayan kurumların bilinmesi, ulaşılabilir ve kendi aralarında karşılaştırılabilir olması (Kells, 1988: 9),

- Hareketlilik (mobility) sebebiyle uluslararası ve ulusal boyutta kredi transferi yapılmasına yönelik işlemlerin sistematik ve kolay yürütülebilmesi,
- Kurumun çalışmalarının iç ve dış paydaşlara karşı şeffaf ve hesap verebilir nitelikte olmasının sağlanması,
- Kurumun iç dinamiklerini gözlemleyebilmesi ve süreçlerine ait kalite çalışmalarını sürdürülebilir mahiyette yapabilmesi,
- Kurumdan bağımsız denetçiler ve meslektaşlar vasıtasıyla insan kaynaklarında ve halihazırda sürdürülen işin kalitesindeki eksiklerin farkına varmanın ve geliştirmeye açık olan alanların belirlenebilmesi,
- Öğretim elemanları, öğrenciler ve idari personelin ulusal ve uluslararası düzeyde kurumlar arası değişiminin kolaylaşması,
- Bir üst kuruma asgari standartları karşıladığı hususunda güvence verilebilmesi.
- Akredite olmak konusunda kaygısı olmayan ve dolayısıyla standartlara karşı ilgisiz kurumların kolaylıkla gözlemlenebilmesi (Aktan ve Gencel, 2007).
- Gelişimi destekleyecek mahiyette yükseköğretim kurumuna devlet tarafından verilmesi muhtemel destekler için verilerin toplanması,
- İç ve dış kontrollerin belirli zaman dilimlerine bölünerek yapılarak, Yükseköğretimde gelişimin sürekli kılınması,
- Akademik özerklik hususunda yaşanabilecek dış tehditlere karşı yükseköğretim kurumlarının güvence altına alınması,
- Akreditasyon süreçlerine dahil olan ve uygulamalarıyla örnek olan yükseköğretim kurumlarının saptanması ve iyi uygulamaların rahat bir şekilde gözlemlenerek, paylaşılmasının kolaylaştırılması,
- Sürekli iyileştirme, planlama, kontrol mekanizmalarına akademinin yanında idari personelin ve yönetiminde katkısının sağlanması,
- Asgari kriterleri karşılama noktasına eksik kalan programların kendilerini geliştirme konusunda bir veriye sahip olması ve gelişme konusunda atılacak adımları görebilmesi (Kavak, 1999).

### **2.3.2. Akreditasyonun Faydaları**

Günümüzde eğitimle birlikte farklı sektörlerde de hızla kültür haline gelen standardizasyon istenilen hedeflere ulaşmayı sağlamak, kurum içi ortak hedefleri

belirlemek ve yönetmek, üretim kalitesini ve üretkenliği arttırmak gayesiyle uzun yıllardır çaba verilen bir alandır. Mc Luhan'ın tabiriyle "Global Köy" adı verilen günümüz küresel dünyasında kurumların beraber hareket etmeleri ve dolayısıyla belirli alanlarda ortak dili, söylemi yakalayabilmesi elzem hale gelmiştir. Bir ülkenin kurumlarında standardizasyon çalışmalarının varlığı o ülkede bulunan benzer sektörlerin kendi aralarında kıyaslama yapabilmelerine ve aynı şekilde farklı ülkelerdeki kurumlar ile de bu kıyaslamaları yapabilmelerine imkân vermektedir. Bu şekilde kurumların kendi işleyişlerine yönelik geliştirme çalışmaları ve gerekli görülen yerlerde önlem almaları daha profesyonel olarak yapılabilmektedir (Özgüzel, 2016).

Yükseköğretim kurumlarında yürütülen akreditasyon çalışmalarının kuruma ve topluma sağladığı faydaları araştırmacılar şekliyle ifade etmiştir.

- Şeffaf bir uygulama neticesinde yürütülen akreditasyon çalışmaları ve nihayetinde hazırlanan rapor ile yükseköğretim kurumunun hesap verebilirliğinin sağlanması ve toplumdaki faydalanıcıların (öğrenci, aile, veli...vb.) nesnel bilgi alma olanaklarının oluşması,
- Ulusal ve uluslararası yükseköğretim kurumları arasında gerçekleştirilen kredi aktarımlarını, öğrenci, personel, akademisyen hareketliliğini, akademik ve kültürel paylaşımı kolaylaştırması,
- Yükseköğretim programlarının bağımsız bir inceleme neticesinde kendilerine dışarıdan bir göz olarak bakabilmesi ve eksiklerini giderme noktasında hedeflerini daha kolay belirleyebilmesi,
- Güvenilirliği ve saygınlığı toplum nezdinde oluşmuş bir kurum tarafından akredite olması neticesinde yükseköğretim kurumunun ve programlarının prestijinin artması,
- Akreditasyon çalışmaları esnasında kurum içi ortak çalışma kültürünün ve sonucunda iletişimin gelişmesi
- Yükseköğretim kurumlarının gelecek planlamalarını daha profesyonel ve somut veriler ışığında yapmalarına olanak sağlaması,
- İçinde bulunduğumuz küresel çağda üniversitelerin uluslararasılaşma ve kültürel dayanışma, iş birliği çalışmalarına katkı sağlaması,

- Yapılan çalışmaların belgelendirilmesi ve bu belgelerin sürekli kılınması için üniversitelere bir yol haritası çizilmesi. Bunun neticesinde üniversitelerin süreçlerine ilişkin çalışmalarını planlayabilmesi (Aktan ve Gencel, 2007).

## **2.4. Akreditasyon Türleri**

Eğitim alanında yürütülen akreditasyon türleri temelde 2 başlık altında toplanmaktadır.

1. Kurumsal (Institutional) Akreditasyon
2. Uzmanlık / Özel (Speciliazed) ya da bir diğer adıyla Program Akreditasyonu

### **2.4.1. Kurumsal – Istitutional Akreditasyon:**

Yükseköğretim kurumunun misyon ve vizyonu doğrultusunda tercih edeceği akreditasyon türüdür. Akreditasyonun kuruma ait tüm süreçleri kapsamı isteniyorsa bu akreditasyon türü tercih edilir (Lenn, 1992: 162). Kurumsal Akreditasyon çalışmaları, Yükseköğretim Kurumunun ihtiva ettiği tüm akademik ve idari birimlerin belirlenen standartları, kurumun misyon, vizyon ve kalite politikalarını içine alacak şekilde asgari düzeyde karşılayıp karşılamadığı üzerine odaklanır. Kurumsal akreditasyon çalışmalarında tüm akademik programlar, öğretim elemanları, idari birimler ile birlikte öğrenim ve öğretim süreçleri, öğrencilerin performansları ve bunların ölçülmesine yönelik aşamalar, tesisler, kütüphane, yazılım olanakları, yönetim süreçleri bir arada inceleneceğinden, ilgili akreditasyon çalışmaları bütünsel ve kapsamlı bir incelemeyi gerekli kılacaktır (CHEA, 2020). Bütüncül bir çalışmayla ve sayıca fazla kriter esas alınarak yapılan kurumsal akreditasyon yükseköğretim kurumlarına zayıf ve güçlü yönlerini tespit ederek süreçlerini ve hedeflerini revize etme imkânı sağlar. Aynı zamanda öz değerlendirme ile akademik, idari ve yönetsel süreçlerini geliştirmelerine olanak sağlar (NEASC, 1999). Kurumsal akreditasyon neticesinde akredite olmuş kurumun, misyon ve vizyonu temelinde ulaşılabilir hedeflerin olduğu, bu hedeflere ulaşma doğrultusunda geribildirim ve gelişime açık olduğu, belirlenmiş standartları asgari düzeyde karşılama konusunda proaktif olduğu, mali, fiziksel, insan kaynağı, yönetsel, akademik ve idari süreçlerde beklentileri karşıladığı ve istenilen süre zarfında karşılamaya devam edeceği sonucuna ulaşabiliriz (Kells, 1998: 12).

### **2.4.3.Uzmanlık / Özel - Speciliazed / Program Akreditasyonu:**

Uzmanlık / Özel (Speciliazed) veya diğer adıyla Program Akreditasyonunu üniversiteler açısından ele alındığında bu akreditasyon çalışmaları ile birlikte yükseköğretim kurumunun tamamının değil fakülte veya program gibi daha küçük birimlerinin standartları asgari düzeyde karşılayıp karşılamadıkları üzerinde durulur. Mezun olduktan sonra profesyonel iş hayatına atılacak öğrencilerden toplumun tümünü ilgilendiren ve kendine özgü sorumlulukları içerisinde barındıran programları tercih etmiş olanların donanımlı bir eğitim alıp almadıkları bu çalışmaların amaçları içerisinde önemli bir yer tutar (Erkuş, 1999).

Özetle ifade etmek gerekirse yükseköğretim kurumu ihtiyaçları ve geliştirmek istediği süreçler nispetinde ne tür bir akreditasyon hizmeti alacağına karar verir. Üniversitenin prestijine, sürekli iyileştirme faaliyetlerine büyük katkısı olacak akreditasyon çalışmalarını programlar bazında yürütmeyi tercih ettikleri daha sık görülmektedir.

### **2.5. Akreditasyon Kuruluşları:**

Akreditasyon kuruluşlarını iki ana başlık altında toplamak mümkündür. Uygulamaları ve yürütülmesi her ne kadar farklı ülkelerde değişiklikler gösterse de esas olarak çatıyı bu 2 akreditasyon kurumunun varlığı ile tanımlayabilir ve örnekleri bu tanımlar üzerinden verilebilir. A.B.D’de yükseköğretim kurumlarının nicelik yönünden artışı ve bu artışın beraberinde getirdiği farklı uygulama, çalışma alanlarının varlığı ve standardizasyon ihtiyacı ile birlikte başlatılan akreditasyon çalışmalarının yürütülmesi ülkenin siyasal yapılanması ve coğrafi konumu gereği iki farklı kuruluş tarafından yürütülmektedir. (US Department of Education, Accreditation and Quality Assurance, 2008).

1. Bölgesel (Regional) Akreditasyon Kuruluşları
2. Ulusal ve Uzmanlık (Programmatic) / Özel (Specialized) – Mesleki (Professional) Akreditasyon Kuruluşları.

#### **2.5.1.Bölgesel - Regional Akreditasyon Kuruluşları:**

A.B.D’ nin siyasal yapılanmasından hareketle belirli bir federal bölge da ya da talep gelmesi halinde ülke dışında akreditasyon çalışmalarını yürütür. Bu kuruluşlar

kurumsal (institutional) akreditasyon ile spesifik bir program veya birimden bağımsız olarak tüm kurumu akredite etmeye odaklanır ve kurumsal kaliteyi ve kaliteye bütünsel olarak ulaşma faaliyetlerini esas alır. Ülke dışında olup A.B.D bulunan akredite kuruluşları tarafından akredite edilmek isteyen kurumların geçerli sebepleri aşağıdaki şekliyle açıklanabilir.

- Kurumun eğitim sistemlerini Amerikan tarzı eğitim sistemine göre oluşturmuş olması,
- Amerikan menşeli bir eğitim kurumu olması,
- Kurumda eğitim gören A.B.D uyruklu öğrencilerin, A.B.D Eğitim Bakanlığınca yapılan mali destek programlarında faydalanmasının istenmesi,

Kendi ülkesinde eğitim faaliyetlerini yürüten bir kurumun A.B.D de bulunan bir akreditasyon kuruluşu tarafından akredite edilmiş olması kendi ülkesi tarafından bu akreditasyonun tanınacağı anlamına gelmeyecektir. (US Department of Education, Accreditation and Quality Assurance, 2008).

Aşağıda A.B.D’de bulunan bölgesel akreditasyon kuruluşlarının isimleri verilmiştir. Burada belirtilen akreditasyon kuruluşları Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (CHEA) tarafından tanınmaktadır. CHEA tarafından tanınması, adı geçen akreditasyon kuruluşlarının standartlarının ve süreçlerinin, her akredite kurumun CHEA'nın oluşturduğu akademik kalite, iyileştirme ve hesap verebilirlik beklentileri ile uyumlu olduğunu teyit ettiği anlamına gelmektedir (CHEA, 2020).

- Accrediting Commission for Community and Junior Colleges (ACCJC)  
Western Association of Schools and Colleges [www.accjc.org](http://www.accjc.org)
- Higher Learning Commission (HLC) <http://www.hlcommission.org/>
- Middle States Commission on Higher Education (MSCHE) [www.msche.org](http://www.msche.org)
- New England Commission of Higher Education (NECHE)  
<https://www.neche.org>
- Northwest Commission on Colleges and Universities (NWCCU)  
<http://www.nwccu.org>
- Southern Association of Colleges and Schools Commission on Colleges (SACSCOC) [www.sacscoc.org](http://www.sacscoc.org)

- WASC Senior College and University Commission (WSCUC)  
www.wscuc.org

### **2.5.2.Ulusal ve Uzmanlık - Programmatic / Özel - Specialized / Mesleki – Professional Akreditasyon Kuruluşları:**

Bu kuruluşlar bölgesel akreditasyon kuruluşlarından farklı olarak tüm kurumun değil belirli bir programın akredite çalışmalarına odaklanır. Yükseköğretim kurumlarından gelen talepler üzerine bağımsız kuruluşlarca yapılan akreditasyon çalışmaları neticesinde belirlenmiş standartların program bazında ne denli uygulandığı ölçülür ve raporlanır (Dickey ve Miller, 1972: 9).

A.B.D de halihazırda 20'nin üstünde programların akreditasyonu ile ilgili 100'e yakın sayıda spesifik meslek alanlarında akreditasyon ile ilgilenen kurum bulunmaktadır (Sosyal Hizmet Eğitimi, Spor Yönetimi, Fiziksel Terapi, Psikoloji, Nükleer Tıp Teknolojisi, Kütüphane ve Bilişim Çalışmaları, Evlilik ve Aile Terapisi...vb.) ve tüm bu kurumlar Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (CHEA) tarafından tanınmaktadır.

Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (CHEA) 1993 yılında varlığını yitiren Council on Postsecondary Education'ın (COPA) yerine akreditasyon kuruluşlarını belirlenmiş kriterler doğrultusunda denetleme görevini yerine getirmek amacıyla kurulmuştur. Eğitim alanında faaliyet vermek üzere kurulmuş olan mesleki akreditasyon kuruluşları da (NCATE, TEAC) CHEA çatısının altında bulunmakta ve CHEA tarafından kontrole tabii olmakta ve tanınmaktadır (CHEA, 2019c).

Bölgesel (Regional) Akreditasyon Kuruluşları ile Ulusal ve Uzmanlık (Programmatic) / Özel (Specialized) Mesleki (Professional) Akreditasyon Kuruluşlarının ortak noktalarını aşağıdaki şekliyle sıralanabilir.

- Bir üst kuruluş tarafından akreditasyon konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlardır.
- Bağımsız ve gönüllülük esasına göre faaliyetlerini sürdürürler.
- Kuruluşun kalite hedeflerinin gerçekleştirilmesi için dönemsel olarak denetim faaliyetlerini gerçekleştirirler.
- Kuruluş politikalarını oluşturan, faaliyetleri düzenleyen, planlamaları yapan yönetim birimleri bulunmaktadır.

- Yönetimde bulunan kişiler kendi çalıştıkları kurumları temsil etmeksizin ve maddi bir karşılık belemeksizin görevlerini icra ederler.
- Akredite olacak kurumların öz-değerlendirmelerini esas alarak faaliyetlerini yürütür. Öz değerlendirmelerin hangi başlıklar altında ve hangi kriterlere göre yapılacağı akreditasyon kurumu tarafından belirlenir (Uzel, 1995: 206).

## **2.6.Akreditasyon Sürecinin İşletilmesi**

Akreditasyon ile kurum içi iletişimin iyileştirilmesi, akredite sürecinde olan kurumun süreçlerini kendi misyon, vizyon ve kalite politikaları çerçevesinde geliştirmesi ve bu gelişimi sürekli kılması ve aynı zamanda kurumdan hizmet alan faydalanıcıların ilgili kurumun kalitesi hakkında şeffaf bilgi alabilmeleri amaçlanır. Akreditasyon süreci sonrasında akreditasyon kuruluşu, içinde bulunulan çevreye ve genelde tüm topluma hizmet alacak kurumun belirli standartları asgari düzeyde karşıladığının ve verilen hizmetin kalitesinin profesyonel ve sistematik bir şekilde ölçüldüğünün ve yapılan değerlendirmelerle bu kalitenin güvence altına alındığının garantisini vermektedir. Kurumlar temayül olarak öncelikle bölgesel akabinde uzmanlık akreditasyonuna tabii olmaktadır. Akredite olan kurumdaki gelişmelerin izlenmesi ve sürdürülebilir bir çalışma olması için beşer yıllık periyotlarla ve daha geniş bir alanda on yılda bir değerlendirme süreçleri tekrar edilir. Sürecin öncesi, esnası ve sonrasında işleyiş genel olarak aşağıdaki şekilde gerçekleşmektedir (Adelman, 1994; Erkuş, 2009, Gencel, 2001).

Bununla birlikte akreditasyon kurumunun birtakım sebeplerden ötürü akreditasyon sürecini belirtilen periyotlardan bağımsız olarak tekrar başlatması söz konusu olabilir. Bu sebeplerin içerisine akredite edilen kurumda yeni bir program açılışı veya programın işleyişinde yapılan revizelere girebilir. Bu şekilde akreditasyon kurumunun kamuyu bilgilendirme konusundaki sorumluluğunun devamı söz konusudur (NEASC, 1999).

Yükseköğretimde akreditasyon faaliyetlerini kapsayan sürecin olmazsa olmaz 6 ana maddesinin olduğu söylenebilir. Bu ana maddeler aşağıda sıralanmıştır (Gencel, 2001).

- Akreditasyon kuruluşunun, akreditasyon başvurusu yapmış program hakkında vereceği nihai karar için belirlenmiş herkes tarafından anlaşılır standartlarının olması,
- Belirlenmiş standartları içselleştirmiş, ziyaret prosedürlerini harfiyen bilen, tüm akreditasyon sürecine hâkim, ziyaret planlarını yapabilen, görüşmeleri prosedürlerde geçtiği şekliyle yürüten, sürekli eğitimlerle desteklenen profesyonel meslektaşların olduğu bir süreç ekibinin varlığı,
- Akreditasyon kurumu tarafından hazırlanan başlıklar çerçevesinde akredite olmayı talep eden programın standartları sağladığını, standartları karşılama noktasında hangi çalışmaları yürüttüğünü ve kalite güvencesini verebileceğine ilişkin bilgileri içeren öz değerlendirme raporunun hazırlanması,
- Fakülte içerisinde bulunan yönetim kadrosu (Dekan, dekan yardımcıları...vb.) ve program öğrencileri, öğretim elemanları ile görüşmelerin yapılacağı, tesislerin, kütüphanelerin, bilişim olanaklarının, yönetsel süreçlerin yerinde gözlemlenebileceği, uzman meslektaşlar tarafından yapılacak ziyaret planlarının olması,
- Tüm görüşmelerin, ziyaretlerin sonunda akreditasyon başvurusu yapan programın standartları ne ölçüde sağladığını gösteren, standartlara ulaşmak noktasında yapılması gereken hususlara ait önerileri içeren raporun hazırlanması ve hazırlanan bu rapora fakülte üst düzey yöneticisinin verdiği cevabın olması.
- İşletilen tüm akreditasyon çalışmalarının sonucunda programın hazırlanmış standartları karşılayıp karşılamadığı ile ilgili hazırlanacak ve kanıtlara dayanacak rapor için akreditasyon kuruluşunun profesyonel ve konusuna halim nihai karar mekanizmasının varlığı.

Akreditasyon çalışmalarına ilişkin yürütülen faaliyet ve aşamaları aşağıdaki başlıklar dahilinde incelemek faydalı olacaktır.

- Standartların açık ve net bir şekilde belirlenmesi.
- Ön Hazırlık ve Öz Değerlendirmenin yapılması.
- Uzman meslektaşların yerinde / dış değerlendirme yapması ve ziyaretlerin gerçekleştirilmesi.
- Akreditasyon kurumu tarafından izleme ve gözlemlerin yapılması.

- Akreditasyona ilişkin kararın verilmesi.
- Periyodik gözlem ve değerlendirmelerin yapılması (Coşkun ve Gencel, 2010).

Yukarıdaki başlıklar ve sıralama esas alındığında yükseköğretim kurumlarında akreditasyon sürecinin işleyişi genellikle şu şekilde olmaktadır.

Akreditasyon kuruluşu fakülte veya programların akredite edilmesi için eğitimde mükemmeliyeti esas alarak standartları belirler. Bu standartlar ilgili akreditasyon kuruluşu tarafından hazırlanan el kitabı ile anlaşılır kılınmalı ve herkesin ulaşabileceği şekilde kurumun web sayfasında yayınlanmış olmalıdır.

Akreditasyon başvurusu yapan kurum belirlenen standartları esas alarak ve standartları karşıladığını belgeleyen kanıtları sunma noktasında ön hazırlık çalışmalarını ve öz değerlendirme (self-evaluation) faaliyetlerine başlar. Kurumlar ön hazırlık çalışmalarını yaparken genellikle güçlü, zayıf yönlerini, tehdit ve fırsatlarını göz önünde bulundurarak (SWOT analizi) ve PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsünün işlediğini gösterir şekilde hareket eder. Tüm bu çalışmalarını öz değerlendirme raporu haline getirerek ilgili akreditasyon kuruluşuna sunar. Akreditasyon kuruluşu yükseköğretim kurumundan gelen öz değerlendirme raporlarını standartlara uygunluğu göz önünde bulundurarak inceler ve akabinde raporda sunulan hizmetlerin yerinde değerlendirmesi için dış değerlendirme (peer review) süreci başlatılır. Alanında uzman meslektaşlar ve gözlemciler (peer-reviewers) tarafından yürütülen bu sürece paydaş katılımı da sağlanır ve akredite olmak isteyen kurum bir uzman bir ekip tarafından ziyaret edilir. Ziyaret esnasında öğretim elemanlarının yeterlilikleri, kütüphane, bilişim olanakları, tesisler incelenir ve fakülte / program üst düzey yöneticileri, öğretim elemanları, öğrenciler ve idari personeliyle görüşmeler gerçekleştirilir. Uzman ekibin ziyaretin sonrasında akreditasyon başvurusu yapan fakülte veya program bir süre izlemeye (monitoring) tabii tutulur.

Değerlendirme takımı belirli bir süre izlenen kurum için öz değerlendirme ve yerinde ziyaret süreçlerinden sonra uygunluk raporu hazırlayarak akreditasyon kuruluşu üst yönetimine bu raporu sunar. Raporda verilecek uygunluk öncesinde düzeltilmesi gereken hususlar belirtilir. Yönetim kurulu sunulan raporu inceler ve kurumun standartları karşıladığını gözlemleyerek olumlu / olumsuz kararını verir. Akreditasyon

kabulü alan kurumun belirlenmiş standartları karşılama noktasında istenilen performansı devam ettirip ettirmediği ilgili akreditasyon kuruluşu tarafından periyodik olarak değerlendirmeye tabii tutulur. Sürecin tekrar etmesiyle kalitenin sürdürülebilir olması amaçlanmaktadır (US Department of Education, Accreditation and Quality Assurance, 2008).

## **2.7. Eğitimde Öz Değerlendirmenin Tanımı**

Sürdürülebilir gelişimi esas alan bir eğitim kurumunun bütünsel veya birimler bazında süreçlerini belirli tekniklerle ve belirli periyotlarla gözden geçirmesi, akreditasyon kuruluşları tarafından belirlenmiş standartları göz önünde bulundurarak amaçlarını, hedeflerini, potansiyelini ölçmesi ve tüm bu analizlerini raporlaştırması süreci öz değerlendirme faaliyeti olarak tanımlanabilir. Bu tanım çerçevesinde öz değerlendirme bir eğitim kurumunda yürütülen programın kaynaklarının, işleyişinin, verimliliğinin tanımlanmış hedeflerine oranla ne ölçüde tutarlı olduğunun tespit edilmesi ve gelişim yönünde bu tespitlerin raporlaştırılmasıdır (Garten, 1994: 276).

Akreditasyon çalışmaları genellikle kurumlar tarafından hazırlanan öz değerlendirme raporları esas alınarak yapılır. Hazırlanan raporlar akreditasyon çalışmalarının temelini oluşturur ve çalışmalar buradaki göstergelerin ışığında yapılır (Erkuş, 2009). Öz değerlendirme, kurumun belirlenmiş standartları temel alarak birim veya kurumlar bazında farklı teknikler kullanarak kendilerini ölçmesi, konumunu saptayabilmesi ve bütün bu çalışmaların nihayetine durumun raporlaştırılması sürecidir (Uçar ve Öztürk, 2005).

### **2.7.1. Öz Değerlendirmenin Amaçları ve Faydaları**

Öz değerlendirme eğitim kurumlarında yürütülen sürekli iyileştirme ve gelişmeyi esas alarak bütünsel, sistemli ve süreklilik arz eden bir kontrol, geribildirim ve geliştirme faaliyetidir. Kurumun belirlenmiş kriterler karşısında, farklı teknikler kullanarak, hangi düzeyde olduğunu görmesini sağlar. Öz değerlendirme faaliyetleri ile eğitim kurumları;

- Farklı karşılaştırma metotlarını kullanarak zayıf yönlerini, potansiyelini ve geliştirilmesi gereken yönlerini fark eder.

- Kurum olarak sürdürülebilir iyileştirme faaliyetlerine katkı sağlar ve sürekli gözden geçirme ve raporlama ile kurumsal hafızasını güçlendirir.
- Gelişimi ve gelişime açık alanları belirlemek için kullanılan kanıtlar, toplanan bilgiler ile kendi içlerinde gözlem ve tanıya yönelik bir mekanizma oluşturur.
- İçinde bulunduğumuz rekabete dayalı sistemde yapılan öz değerlendirme faaliyetleri ile kendilerinin diğer kurumlara göre ne düzeyde olduklarını görmelerini ve kıyaslama yapabilmelerini sağlar (MEB, 2019).

Öz değerlendirme, kurum içerisinde sistematik olarak planlamaları yapılmış bir çalışmadır. Yapılan çalışmalar kurum faaliyetlerini, süreci ve gelişimi desteklemektedir. Öz değerlendirme faaliyetlerinde planlamanın iyi yapılması, çalışmaların ve sorumlulukların birimlerce paylaşılması akreditasyon sürecinde kurumun zamandan ve enerjiden azami derecede faydalanmasını sağlar. Öz değerlendirme raporu kurumun öz kaynaklarının, süreçlerinin, yetkinlik ve yeterliliklerinin, potansiyelinin standartlar karşısında ne düzeyde olduğu konusunda toplanan bilgi v kanıtlar ışığında akredite olacak kuruma bilgi verir. Buradan hareketle öz değerlendirmenin amacının kurumun yalnızca halihazırdaki durumunu tespit etmek, problemleri ortaya çıkartmak değil iç denetimlerle süreçlerinin gelişimine sürekli katkı sağlamak olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır (Erkuş, 2009).

Porter'in verdiği bilgiler ışığında kurumun iyileştirme faaliyetlerine, potansiyelini etkin ve verimli bir şekilde kullanmasına çalışanların katkısının sağlanacağı ve bunun neticesinde çalışan memnuniyeti ve güdülenmesini arttırmanın en etkin yolu öz değerlendirme faaliyetleridir. Çalışanların öz değerlendirme faaliyetlerine etkin katılımı bireysel ve birimler bazında eksik, güçlü yönlerin ve geliştirmeye açık alanların herkes tarafından görülmesini ve tedbirler alınmasını da beraberinde getirmektedir (Akt. Ensari, 1999; 191).

Öz değerlendirme çalışmalarının kurumun kendi durumunu gözlemlemesi ve durum tespiti yapabilmesinin yanında birçok faydasından söz edilebilir. Öz değerlendirme amacına uygun ve sistemli bir şekilde yapıldığı takdirde aşağıdaki faydaları beraberinde getirecektir. Her ne kadar birimler bazında çalışmalar yapılsa da tüm parçalar birleştirildiğinde kurumun bütünü ile ilgili değerlendirme yapılmasına olanak sağlar. Öz değerlendirme süreci sistemli bir faaliyetler bütünü olarak yürütüldüğü takdirde kurumun işleyen süreçlerinde zaman ve enerjiden azami ölçüde tasarruf

yapılmasını sağlar. Kurumun, fakülte / programın nitel ve nicel olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi, standartları karşılama noktasında gelişime açık yönlerin belirlenmesine imkan tanır. Öz değerlendirme aşamasında toplanan bilgiler kurumun ideal hedeflerine ulaşma noktasında eksik ve kuvvetli yönlerini görmesini kolaylaştırır. Kurum hangi hususlarda tedbirler alması gerektiği noktasında önemli bilgileri edinmiş olur. Akreditasyon başvurusu ve çalışmaları öncesinde kurumun akreditasyon kuruluşu tarafından belirlenmiş asgari ölçütleri sağladığını gösterir (NEASC, 1999).

Öz değerlendirme raporu ile değerlendirmesi yapılan programların genel işleyişleri ve faaliyetleri ile ilgili kurum daha geniş çaplı bilgilere sahip olur. Amacına uygun ve profesyonel bir şekilde hazırlandığı takdirde akreditasyon çalışmalarının temelini oluşturur. Öz değerlendirme raporu, öğretim elemanlarının eğitim planları, programlarına; dersin içerik ve yürütülmesine ilişkin objektif değerlendirmeler yapabilmesine ve eksik gördüğü yerler için iyileştirmeler yapabilmelerine olanak sağlar (EPDAD, 2016: 78).

### **2.7.2. Öz Değerlendirme Sürecinin Yürütülmesi**

Öz değerlendirme çalışmaları yapılırken öncelikli olarak aşağıdaki konular hakkında bilgilerin toplanması gerekmektedir.

- Eğitim programlarının planlanması, izlenmesi ve gözden geçirilmesi,
- Öğrenciler ile ilgili istatistiksel verilerin toplanması,
- Öğretim elemanları ile ilgili bilgilerin toplanması,
- Öğretim hizmetinde sunulan bilişim altyapısı ve öğrencilerin faydalanabileceği hizmetler, desteklere ilişkin bilgilerin toplanması,
- Bilgiye ulaşma ve bilginin ölçülmesine ilişkin sistemlere ait bilgilerin toplanması (Garten, 1994: 41-42).

Öz değerlendirme çalışmaları yapılırken işletilmesi gereken süreçler genel olarak aşağıdaki şekilde olmalıdır.

Öncelikle öz değerlendirme komisyonu kurulmalı ve komisyona, konusuna hakim, denetimleri planlama ve süreci aktif olarak işletebilme konusunda yetkin, problem çözme konusunda proaktif bir komisyon başkanı atanmalıdır. Komisyona fakülte

yönetiminden temsilcilerin ve öğrencilerin katılımının sağlanması gerekmektedir. Öz değerlendirme hedeflerinin ve bu hedefler doğrultusunda toplanacak bilgilerin neler olduğunun ve hangi araçlarla toplanacağını belirlemek gerekmektedir. Öz değerlendirme komisyonunun dışında birbirinden bağımsız sayılabilecek süreçleri ve süreçlerin standartları karşılayıp karşılamadığının kontrollerini yapacak bir ekip oluşturulur. Görev dağılımları ve iş paylaşımları yapılır. Üniversitenin üst yönetiminin ve komisyonun kurum içerisindeki tüm çalışan ve paydaşlarını hazırlıkların ve çalışmaların hassasiyeti noktasında aydınlatması ve güdümesi önem taşımaktadır. Öz denetim raporuna kaynak sağlayacak girdiler ne kadar çok olursa edinilen sonuçlar da o kadar etkili olur dolayısıyla çalışmaya iç ve dış paydaşların katılımı da sağlanmalıdır. Kurumu akredite edecek kuruluştan öz değerlendirme raporunun hazırlanması sürecinde danışmanlık alınması raporun nihayetinde daha kusursuz ve beklentileri karşılayacak nitelikte olmasını sağlayacaktır. Öz değerlendirme raporu akreditasyon kuruluşunun talep ettiği şablon ve belirlediği ana ve alt başlıklar göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. Akreditasyon süreci başlamadan önce öz değerlendirme çalışmaları bir takvime bağlanmalıdır. Komisyon tarafından termin süreleriyle birlikte bu takvime riayet edilmesi sağlanmalı ve akreditasyon tarihinden önce kontrol için öz değerlendirme raporu ilgili kuruluşa gönderilmelidir (Garten, 1994: 48-49).

## **2.8.Dünyada Yükseköğretimde Akreditasyon Süreçleri**

Küreselleşen dünyada yükseköğretim hizmetine olan taleplerin artışı yükseköğretim kurumları arasındaki rekabetin artmasını da beraberinde getirmiştir. Yükseköğretim kurumları fark yaratma çabaları içerisinde süreçlerine uluslararasılaşma hedefini eklemiş ve bunun neticesinde kalite çalışmaları ve aday öğrencilere kaliteye ait bulguların sunulması çalışmaları ön plana çıkmıştır. Yeniden yapılanma gereksinimleriyle birlikte kalite güvencesi ve buna ilişkin parametreler yükseköğretim kurumları için vazgeçilmez çalışma alanı olmuştur. Yükseköğretim süreçlerinde kalitenin ve buna bağlı olarak süreçlerin standartlara uygun ve geliştirilebilir olarak yapılanmasının temelinde faydalanicılara yönelik verilmek istenen kalite güvencesi yatmaktadır. Hükümet finansman desteği sağladıkları kurumların kalite güvence sistemlerinin varlığını görmek istemektedir Kalite güvencesine yönelik çalışmalar yükseköğretim kurumlarında akreditasyon olgusunun ortaya çıkmasına ve buna bağlı

olarak kurumların meslek edinimleri ve eğitim süreçleri noktasında asgari düzeyde standartları karşılama girişimlerine ön ayak olmuştur. Yükseköğretim kurumları bu çalışmaların nihayetinde süreçlerini sürdürülebilir nitelikte, verimli ve etkinliği yüksek, şeffaf bir yapıya büründürerek diğer kurumlar karşısında fark yaratma çabasına girmişlerdir (ENQA, 2008).

Yükseköğretim Kurumlarında standartları karşılama ve süreçleri iyileştirmeye yönelik ilk girişimler ABD’de başlamış ve bu çalışmalar günümüze kadar farklılaşarak ve gelişerek devam etmiş ve etmektedir. Akreditasyon çalışmalarına ilişkin süreçler dünyada farklı uygulamalar olduğunu göstermektedir. Örneğin ABD’de çok uzun yıllardan beri spesifik alanlarda yetkinliği yüksek uzmanlık alanına göre akreditasyon kuruluşlarıyla birlikte farklı eyaletlerde varlıklarını sürdüren bölgesel akreditasyon kuruluşları bulunmaktadır. Fakat İngiltere haricinde kıta Avrupasında durum farklılık arz etmektedir. Avrupa’da eğitim hizmeti kamusal hizmet alanına girdiği ve finansmanı devletler tarafından karşılandığı için uzun süreler boyunca ayrıca akreditasyon kuruluşlarının varlığı gerekli görülmemiştir (Aktan ve Gencel, 2007).

ABD’de yükseköğretim kurumlarını denetleyen bir üst kurumun varlığı söz konusu olmadığından akreditasyon çalışmaları serbest piyasa ekonomisinin de desteklediği rekabete dayalı bir ortamda işlevini sürdürmektedir. Akreditasyon kuruluşları devlete bağlı bir üst kurumdan bağımsız, kâr amacı olmayan kuruluşlar olup ABD’de eğitim alanındaki kalite güvencesi bahsi geçen bağımsız akreditasyon kuruluşlarınca yürütülmektedir (Eaton, 2015). Dünyada belirli programlar özelinde yükseköğretim kurumlarının akreditasyonu ile ilgilenen uluslararası kuruluşlar aşağıda sıralanmıştır (Uludağ Üniversitesi, 2020).

ABET (The Accreditation Board for Engineering and Technology- Mühendislik ve Teknoloji Akreditasyon Kurulu): ABD hükümetince mühendislik ve teknoloji eğitimi veren yükseköğretim kurumlarını akredite eden yetkilendirilmiş yegâne kuruldur.

FEANI – (Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs) Avrupa Mühendisleri Birliği tarafından oluşturulan akreditasyon kuruluşudur. Yetki alanına mühendislik diploması veren yükseköğretim kurumlarının program bazlı akreditasyonu girmektedir.

AACSB (American Assembly of Collegiate Schools of Business), EFMD (European Foundation for Management Development), FIBAA (Foundation for International Business Administration) ve ABS (Association of Business Schools) gibi iktisadi ve idari bilimler ile sosyal bilimler alanında çalışan akreditasyon kurumları bulunmaktadır. AACSB işletme alanında en yetkin akreditasyon kurumudur.

LCME (Liaison Committee on Medical Education) ABD ve Kanada'daki Tıp Fakültelerini akredite etmektedir. Bununla birlikte NCFMEA (The National Commission for Foreign Medical Education and Accreditation) adlı akreditasyon kurumu Eğitim Bakanlığı ile yapılan ortak çalışmalar ile yurtdışı Tıp Fakülteleri'nin standartlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine destek olmaktadır fakat nihayetinde akreditasyon çalışması yürütmemektedir.

AVMA (American Veterinary Medical Association) veterinerlik fakülteleri için ulusal ve uluslararası ölçekte akreditasyon işlemlerini gerçekleştirmektedir. Avrupa'da 1994 senesinden beri bu fakültelerin akreditasyonu, AB kriterleri göz önünde bulundurularak, Avrupa Veteriner Eğitim Kurumları Birliği, EAEVE (European Association of Establishments for Veterinary Education) tarafından yürütmektedir.

ABD ve Kanada İlahiyat Fakülteleri Birliği ATS (The Association of Theological Schools), 1936 senesinden itibaren ilahiyat fakültelerini akredite etme süreçlerini yönetmektedir.

### **2.8.1. ABD'de Yükseköğretim Akreditasyon Süreci ve Uygulamaları**

ABD'de 19. Yüzyılın sonlarında farklı eyaletlerde dağınıklık ve çeşitlilik gösteren programlar için yükseköğretim kurumlarının belirli standartları karşılayabilme ve kaliteli eğitim sunmalarına imkân sağlanması amacıyla kurulan akreditasyon kuruluşları aracılığıyla bu hedef büyük ölçüde sağlanmış ve yükseköğretim kurumlardan mezun olanlarının akredite olmuş bir üniversiteden mezun olmaları mesleki birtakım standartları asgari düzeyde karşıladıklarının göstergesi haline gelmiştir. Bununla birlikte eyaletler arası denklik konusunda yaşanan birçok sorun da çözüme kavuşturulmuştur (Bakioğlu ve Baltacı, 2010: 131-132).

ABD'de genellikle iki çeşit akreditasyon hizmetinden söz edilebilir. Bunlardan ilki kurumsal akreditasyondur. Bölgesel çapta hizmet veren akreditasyon kuruluşları

kurumsal akreditasyon ile ilgilenmektedirler. Bir diğerk akreditasyon hizmeti uzmanlık akreditasyonudur ki bu yönde hizmet veren akreditasyon kuruluşları yükseköğretim kurumlarının program temelinde ve mesleki yeterlilikler konusunda belirlenmiş standartları ne ölçüde karşıladığı ve mezunlarının teorik ve pratik bilgilerin mesleki hayatta ne ölçüde profesyonel kullanabileceği ile ilgilenir (Aktan ve Gencel, 2007).

Bir yükseköğretim kurumunun akredite olması federal hükümet tarafından alacağı fon miktarının belirlenmesi yönünde önemli bir kriter olup performanslar göz önünde bulundurularak fon ayrılması işlemi 1980'lerden itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Bu uygulamayla birlikte yükseköğretim kurumunun performansı, eyaletin kısa ve uzun vadeli hedefleri ile fon sağlanması arasında bir sıkı bir doğrusal orantı, bağlantı kurulmuştur. Yükseköğretim kurumunda eğitim öğretim süreçlerine devam eden fakülte programlarının 5-10 yıllık periyotlarla ara değerlendirmeye tabi tutulması yönünde bir eğilim vardır (Küçükcan ve Gür, 2009: 98).

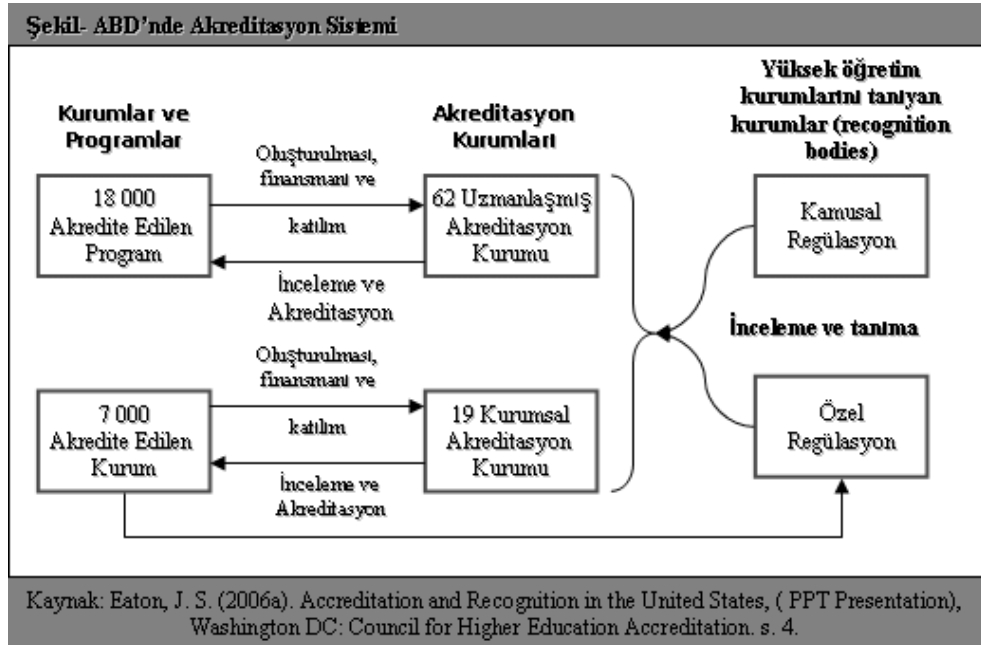
Tarihi aşamalar göz önünde bulundurulduğunda ABD'deki akreditasyon aşamaları aşağıdaki şekliyle kronolojik olarak özetlenebilir.

- 1885 – 1895 seneleri arasında kurumsal akreditasyon amaçlı 4 adet bölgesel akreditasyon kuruluşu kurulmuştur.
- Ülkedeki yükseköğretim sayılarının artması ve eyaletler – kurumlar arasında farklı uygulamaların varlığı sebebiyle 1906 senesinde Eyalet Üniversiteleri Ulusal Birliği'nde (National Association of State Universities) ülkede bulunan tüm yükseköğretim kurumlarının ve programlarının ortak standartlar etrafında toplanması fikri ortaya atılmıştır.
- 1949 senesinde kapsayıcı uygulamaları geliştirmek üzere Ulusal Akreditasyon Komitesi (National Commission on Accrediting) kurulmuştur (Korkut, 1997).
- 1993 senesinde işlevini kaybeden Yükseköğretim Onay Komisyonunun (COPA) ve Council on Postsecondary Education (CORPA) yerine akreditasyon kuruluşlarını kontrol ve denetleme görevlerini yerine getirmek üzere 1996 senesinde Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (Council for Higher Education Accreditation – CHEA) kurulmuştur. CHEA'nın kurulması ABD yükseköğretim kalite çalışmalarında çok önemli bir yere sahip olup Nisan 1996 da gönüllü bir grup Rektör ve Dekanın gayretleri sonucunda 1603

adet yükseköğretim kurumunun katılımıyla gerçekleştirilen bir referandumda %94'lük bir destek nihayetinde kurulmuştur (Erkuş ve Özdemir, 2010).

Council for Higher Education (CHEA) ve Eğitim Bakanlığı tarafından akreditasyon süreçleri onaylanan ve denetlenen bölgesel akreditasyon kuruluşlarının başlıcaları aşağıda sıralanmıştır (CHEA, 2019a).

- Middle States Association of Schools and Colleges (MSA), Commission on Higher Education
- New England Association of Schools and Colleges, Commission on Institutions of Higher Education (NEASC-CIHE)
- New England Association of Schools and Colleges, Commission on Technical and Career Institutions (NEASC-CTCI)
- North Central Association of Colleges and Schools, The Higher Learning Commission (NCA-HLC)
- Northwest Commission on Colleges and Universities (NWCCU)
- Southern Association of Colleges and Schools (SACS)
- Western Association of Schools and Colleges, Accrediting Commission for Community and Junior Colleges (WASC-ACCJC)
- Western Association of Schools and Colleges, Accrediting Commission for Senior Colleges and Universities (WASC-ACSCU)



**Şekil 2.1. ABD'de Akreditasyon Sistemi (CHEA, 2019a).**

CHEA'nın sorumluluk alanı aşağıdaki başlıklar çerçevesinde aktarılabilir. (CHEA, 2019a).

- Akademik kaliteyi arttırması, şimdi ve öngörülebilir gelecekte öğrencilere daha profesyonel hizmet verilmesi için akreditasyon kuruluşlarının süreçlerinin uygunluğunu teyit eder.
- Yükseköğretimde akademik kalite ile ilgili yargı kaynaklarını esas alarak, onaylanan akredite kuruluşlarının güvenilir olduğuna dair kamuya kanıtlar sunulması yönünde hizmet eder.
- Kalite, hesap verebilirlik, şeffaflık, etkin organizasyon ve uygulama konusundaki tüm sorumluluk, akademik standartları karşılamakla yükümlü akreditasyon kurumuna aittir.

CHEA tarafından akreditasyon yetkisi verilecek akreditasyon kuruluşlarının, aşağıda yine CHEA tarafından hazırlanan temel 3 standardı karşılıyor olması ve bunlara ilişkin kanıtlar sunması gerekmektedir.

- Akademik kaliteyi ve öğrenci başarısını arttırmaya uygun bir yapının varlığı,
- Performans ve şeffaflık için kamuya hesap verebilirliğini göstermesi

Akreditasyon yapısını ve organizasyonunu etkili bir şekilde sürdürebilecek olması (CHEA, 2019a).

ABD'de bulunan federal yasa ve hükümler gereğince federal eğitim bakanlığı tarafından hangi akreditasyon kuruluşlarının ne ölçüde güvenilir olduğuna ve tanınacağına ilişkin rapor hazırlaması ve yayınlaması zorunluluğu vardır. Bunun sebebi eğitimde kalitenin göstergesinin akreditasyondan geçtiğine duyulan yaygın inançtır. Hükümet yükseköğretim kurumlarına fon ayırırken veya öğrencilere burs imkânı sağlarken ilgili kurumların yayınlanan rapordaki akreditasyon kuruluşlarının içerisinde olup olmadığına bakmaktadır. ABD'de akreditasyon sürecinde genellikle şu sıralama takip edilir. Öncelikle yükseköğretim kurumu veya programı akreditasyon başvurusu yaptığı kurumun belirlemiş olduğu standartlara bağlı kalarak öz değerlendirme raporu hazırlar. Raporun hazırlanmasını müteakip akreditasyon kurumu tarafından görevlendirilen bir ekip kurumu/programı ziyaret eder. Bu ekibin içerisinde meslektaşlar ile birlikte akademisyen olmayan kişiler de bulunabilir. Tüm ziyaretlerin ve geribildirimlerin neticesinde akreditasyon kuruluşunun üst yönetimi tarafından yükseköğretim kurumunun veya programının akredite olup olamayacağına

ilişkin karar verilir ve periyodik ara değerlendirmeler ve kampüs ziyaretleri ile bu işlem tekrar edilir (CHEA, 2019a).

Aşağıda özetle sıralanan ABD eğitim sisteminde bulunan temel değer ve inançlar akreditasyon kuruluşlarının çalışmalarında göz ardı edilmez.

- Eğitim öğretime yönelik süreçlerin kalitesi yükseköğretim kurumlarının sorumluluk alanındadır.
- Yükseköğretim kurumunun misyon, vizyon ve hedefleri akademik kalitenin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde temel kavramdır.
- Yükseköğretim kurumlarında akademik özgürlüğün varlığı kalitenin devamı ve geliştirilmesinde esastır.
- Farklı yapıda ve amaçları olan yükseköğretim kurumlarının varlığı, sektörün kendisi ve toplumun gelişmesinde öncülerdir (Eaton, 2009).

#### **2.8.1.1. Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi – National Council of Accreditation For Teacher Education - NCATE**

ABD Eğitim Bakanlığı tarafından tanınmasıyla birlikte 1954'te kâr amacı gütmeyen ve hükümet dışı bir organizasyon yapısıyla kurulan NCATE üniversite düzeyine kadar eğitim öğretimin uygulanmasından sorumlu öğretmenleri yetiştiren fakülte ve programların akredite edilmesinden sorumlu gönüllü bir akreditasyon kuruluşudur. NCATE'nin Eğitim Bakanlığı tarafından olumlu tanınması, ABD'de uzaktan eğitim sunan programlar da dahil olmak üzere ilk ve orta dereceli okullara öğretmenlerin hazırlanması için lisans ve lisansüstü programları olan birçok profesyonel eğitim kurumunu akredite etmesine olanak sağlamıştır. Çatısı altında konunun uzmanlarını, öğretmenleri, eğitim yöneticilerini ve ulusal düzeyde siyasi kimlikleri barındıran, 33 kişilik bir ekipten oluşan konsey öğretmen yetiştirmekle sorumlu kurum ve programların değerlendirilmesini, kalitenin ve sürekli iyileştirme faaliyetlerinin belirlenmiş standartlar gereğince sağlanıp sağlanmadığının kontrolünü sağlamaktadır.

NCATE Pre-K okullarından 12. Sınıf düzeyine kadar eğitim veren öğretmenlerin eğitiminden sorumlu ve bu konuda liderlik yapan fakülte ve programların geliştirilmesi yönünde akreditasyon hizmeti veren bir kurumdur. NCATE'nin kuruluşunda ABD de faaliyet gösteren 5 yerel eğitim gurubu etkili olmuştur.

Amerika Öğretmen Eğitimi Kolejleri Birliği -The American Association of Colleges for Teacher Education (AACTE)

Ulusal Eğitim Birliği- The National Education Association (NEA)

Ulusal Okul Kurulları Birliği- The National School Boards Association (NSBA)

Ulusal Öğretmen Yetiştirme ve Sertifikasyon Eyalet Yöneticileri Birliği - The National Association of State Directors of Teacher Education and Certification (NASDTEC)

Devlet Okulu Görevlileri Konseyi - The Council of Chief State School Officers (CCSSO)

NCATE standartları Öğretimin Planlanması (Design of Professional Education), Öğretmen Adayları (Candidates in Professional Education), Öğretim Elemanları (Professional Education Faculty) ve Eğitim Birimi (The Unit for Professional Education) ana başlıkları ile 4 kategoriye ayrılır. Toplamda 20 farklı standart ve bu standartların altında bulunan 69 göstergeden oluşan NCATE uygulamaları, çağdaş yaklaşımların takip edilmesi ve standartların ve dolayısıyla eğitim kurumlarında kalitenin güncel ve sürdürülebilir olması amacıyla performansa dayalı standartları da – NCATE 2000 (Performansa Dayalı) Standartları- benimsemiş ve uygulamaya koymuştur.

NCATE 2000 Standartları öğretmen adayının edinmiş olduğu bilgi ve becerilerin hangi düzeyde edinildiği, adayın bu kazanımları ölçülebilir bir şekilde uygulamaya koyup koymadığı, kurumun öğretmen adayının bu kazanımlarına yönelik kanıtları sunabilme düzeyi ile ilgili alanlara ağırlık vermiştir.

NCATE sürdürülebilir uygulamaları belirleme ve güncelliğin sağlanması dolayısıyla kalitenin artırılması yönünde 7 yılda bir öğretmen yetiştirme çalışmalarını esas alarak yaptığı standart değerlendirme çalışmaları kapsamında 2008 senesinde standartlarını güncellemiş ve aşağıdaki başlıklar program değerlendirmelerinde esas alınmıştır.

- Adayın Bilgi, Beceri ve Eğitimleri
- Değerlendirme Sistemi ve Birim Değerlendirme
- Saha Tecrübesi ve Klinik Uygulamalar
- Çeşitlilik (Başkalık)
- Öğretim Elemanlarının Nitelikleri, Performans ve Gelişme

- Birimin Yönetimi ve Kaynaklar

Performansa dayalı ölçümleri esas alan NCATE, herhangi bir öğretmen yetiştiren eğitim kurumunda eğitim gören öğretmen adaylarının konusuna hakim ve teorik bilgiyi uygulamalı olarak da uzman bir şekilde işleyebileceği ön kabulü ile standartları gözeterek değerlendirmelerini gerçekleştirir.

### **2.8.1.2.Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi- Teacher Education Accreditation Council -TEAC:**

8 Temmuz 1997 senesinde kurulan, 2001 yılında CHEA, 2002 senesinde ise ABD Eğitim Bakanlığı tarafından tanınan, kâr amacı gütmeyen Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi'nin (TEAC) amacı, profesyonel eğitimciler, öğretmenler ve idareciler için öğretmen yetiştirme programlarını geliştirmektir. TEAC'ın hedefi, yetkin ve nitelikli profesyonel eğitimcilerin hazırlanmasını desteklemektir. Üyelikleri görece küçük liberal sanat kolejlerinden büyük araştırma üniversitelerine kadar çeşitlilik arz etmektedir. TEAC akredite olma girişiminde bulunan eğitim kurumlarının tam üyelik ve akreditasyona geçebilmesi için kampüs içi akademik değerlendirme de dahil olmak üzere çok adımlı titiz bir süreçte çalışmasını beklemektedir. Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi'nin akreditasyon sistemi, öğrenci başarısına ilişkin kanıtlara ciddi önem vermektedir (CHEA, 2020).

TEAC tarafından akredite olma girişiminde bulunan eğitim kurumunun aşağıda sıralanmış ilkeleri kabul etmesi ve karşılaması beklenmektedir (Murray, 2001: 215).

- Öğretmen yetiştirme amacıyla varlık sürdüren ve sorumluluğu üstlenen bir programın olduğunun kanıtlanması.
- Programın Pre-12 düzeyinde eğitim veren kolejlerde yetkin ve etkili bir şekilde eğitim verebilecek mezunlar verdiğinin kanıtlanması.
- Programın içerisinde bulunduğu sorumlu eyalet yetkililerince tanınırlığının kanıtlanması.
- Fakülte / Program başkanı (Dekan, Bölüm-Program Başkanı, Rektör Yardımcısı vb.) tarafından TEAC'ın amacını, standart ve prensiplerini destekleyen, TEAC'ın verdiği edinilmiş akreditasyon statüsünü gerekli koşullar sağlanmadığı takdirde sonlandırabileceğini kabul eden, akreditasyon

çalışmaları yürütülürken TEAC tarafından talep edilecek tüm bilgi, doküman ve kanıtların sağlanacağına dair güvence veren bir mektup yazılması.

- Programın 1964 senesinde yayımlanan Medeni Haklar Yasasına (Civil Rights Act) bağlı ve ulusal düzeyde bir akreditasyon kuruluşu tarafından akredite edilmiş bir üniversite / fakülte tarafından yürütüldüğünün kanıtlanması.
- Programın, çatısı altında bulunduğu üniversite veya fakülte tarafından mezunlarına diploma vermek için belirlemiş olduğu kriterleri sağladığının kanıtlanması.

TEAC akredite olmak isteyen fakülte-programlardan aşağıda alt başlıklarıyla birlikte sıralanmış prensipleri benimsediğini ve bu prensipleri karşıladığına dair kanıtları sunmasını beklemektedir.

- A. Öğrencilerin öğrenmeyi gerçekleştirdiğine dair kanıtlar
  - Alan Bilgisi (Öğrenmeyi öğrenme, multi kültürel vizyon ve doğruluk, teknoloji)
  - Liberal Eğitim (Pedagojik bilgi, öğretme kabiliyeti)
- B. Öğrenci kazanımlarına ilişkin ölçme ve değerlendirmelerin geçerliliğine yönelik kanıtlar
  - İlişkilerin Mantığı
  - Geçerli Ölçme ve Değerlendirmenin Kanıtı
- C. Kurumsal Öğrenme
  - Program Kararları ve Planlamalarının Kanıtlara Dayanması
  - Etkin Kalite Kontrol Mekanizmasının Varlığı

TEAC akreditasyon süreci akredite olmak isteyen programın yukarıdaki kanıtları sağlaması sonrasında, eğitim programı inceleme raporunun hazırlanması, inceleme raporunun değerlendirilmesi, denetim, akreditasyon paneli ve akreditasyon kararı aşaması ile akreditasyon kararlarının hazırlanması ile sonuca ulaşır (CHEA, 2020).

### **2.8.1.3. Eğitimci Hazırlık Akreditasyon Konseyi (Council for the Accreditation of Educators Preparation - CAEP)**

1 Temmuz 2013'te Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (NCATE), aynı zamanda öğretmen hazırlama programlarının tanınmış akreditasyon kurumu olan Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (TEAC) ile birleşerek Eğitimci Hazırlık

Akreditasyonu Konseyi'ni Council for the Accreditation of Educators Preparation (CAEP) oluşturdu. Eğitimci Hazırlık Akreditasyonu Konseyi'nin kurulma süreci aşağıdaki tabloda kronolojik açıklamalarıyla birlikte verilmiştir (CAEP, 2020a).

**Tablo 2.1. Eğitimci Hazırlık Akreditasyon Konseyi'nin Kurulma Süreci**

2016	NCATE ve TEAC standartlarından vazgeçilerek tamamıyla CAEP tarafından belirlenen akreditasyon standartları uygulanmaya başlandı.
2014	CAEP, Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (CHEA) tarafından tanındı ve onaylandı.
2013	29 Ağustos 2013 – Yeni akreditasyon standartları CAEP Mütevelli Heyeti tarafından onaylandı. 01 Temmuz 2013 –CAEP, eğitimci hazırlığı sağlayan kurumlar için tek akreditasyon kurumu olarak tamamen faaliyete geçti.
2012	Standartlar ve Performans Raporlama Komisyonu, yeni nesil akreditasyon standartlarını ve eğitimcinin hazırlanması için performans ölçümlerini geliştirmek üzere toplandı.
	Ohio, yeni eğitimci hazırlığı akreditasyon kuruluşu olarak CAEP ile ortaklık anlaşması imzalayan ilk eyalet oldu.
2010	Tasarım Ekibi raporu kamuoyundan geribildirim almak üzere yayınlandı.
	Tasarım takımı tarafından önerilen formasyon ve yeni akreditasyon metni: CAEP, Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (NCATE) ve Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (TEAC) Yönetimi tarafından kabul edildi.
	CAEP Mütevelli Heyeti tarafından ilk toplantı gerçekleştirildi.
2009	Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (NCATE) ve Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (TEAC) Mütevelli Heyeti tarafından tasarım takımı (design team) tayin edildi.
1997	Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi- Teacher Education Accreditation Council (TEAC) kuruldu
1954	Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi- National Council Of Accreditation For Teacher Education (NCATE)

**Kaynak: CAEP (2020a) alınmıştır.**

### **2.8.1.3.CAEP Standartlar ve Performans Raporlama Komisyonu Çalışmaları**

2012 yılında, CAEP Standartlar ve Performans Raporlama Komisyonu, eğitimci hazırlığı için yeni nesil akreditasyon standartları ve performans önlemleri geliştirmek üzere toplanmıştır. Komisyonun yapısı, öğretmenleri mesleğe hazırlayan Ulusal

Araştırma Konseyi – National Research Council (NRC) raporuna dayanıyordu: Sağlık Politika İçin Kanıt Oluşturma. NRC, mevcut araştırmalara dayanarak öğrenci başarısını artırmada en güçlü etkiye sahip öğretmen hazırlığının üç yönünü belirletmiştir: içerik bilgisi, klinik deneyim ve öğretmen adaylarının kalitesi. Komisyon, bir akreditasyon kurumunun kalite güvencesi, sürekli iyileştirme, kamu salahlığı ve şeffaflık gibi diğer önemli işlevlerini de süreçlerine dahil etmiştir. Komisyon üyelerinden oluşan çalışma grupları İçerik ve Pedagojik Bilgi, Klinik Uygulama ve Ortaklıklar, Adayların Kalite ve Seçiciliği ile Kapasite, Kalite ve Sürekli İyileştirme başlıklı standartları geliştirmiştir. 2013 yılının ağustos ayında CAEP Yönetim Kurulu, açılış toplantısında CAEP Standartlar ve Performans Raporlama Komisyonu'nun tavsiyelerini kabul etti (CAEP, 2020a).

#### **2.8.1.4.Eğitimci Hazırlık Akreditasyon Konseyi - CAEP Standartları**

##### **CAEP Ana Prensipleri**

Herhangi bir akreditorun program incelemesinin temelini oluşturan CAEP standartları ve bileşenleri iki ana prensibe dayanmaktadır (CAEP, 2020b).

- Fakülte / program mezunlarının yetkin ve alanında uzmanlaşmış eğitimciler olduğuna dair sağlam kanıtların sağlanması
- Fakülte / program öğretim elemanlarının bir kanıt kültürü oluşturduğuna ve bunu programlarının kalitesini korumak ve geliştirmek için kullanma kapasitesine sahip olduğuna dair sağlam kanıtların sağlanması.

CAEP prensipleri ve bunları tanımlayan kanıt standartları akreditasyon sürecinin belkemiğini oluşturmaktadır. CAEP standartları kaliteyi kurumsal performans açısından tanımlar ve akreditasyon süreci ve nihai kararlar için temel oluştururlar. Akreditasyonun bu itici güçleri, eğitim kurumları, öğretmenler, ebeveynler, eleştirilenler, sendikalar gibi çok çeşitli paydaş gruplarının uzlaşması ile sürekli gözden geçirme ve geribildirimler sonucunda oluşturulmuştur (CAEP, 2020b).

##### **2.8.1.4.1. CAEP Standartları**

###### **STANDART 1: İçerik ve Pedagojik Bilgi:**

Eğitim kurumu / Sağlayıcı (provider), öğretmen adaylarının disiplinlerinin kritik kavram ve prensiplerini derinlemesine anlamalarını ve tüm öğrencilerin, öğrenmelerini üniversite ve mesleki hazırlık standartlarına ulaşma yolunda ilerletmek

için disipline özgü uygulamaları esnek bir şekilde kullanabilmelerini sağlar (CAEP, 2020b).

**Aday Bilgisi, Becerileri ve Mesleki Eğilimleri:**

- Adaylar şu kategorilerde uygun ilerleme düzeyinde 10 InTASC standartları algısını gösterirler: öğrenen ve öğrenme; içerik; öğretim uygulaması; ve mesleki sorumluluk.

**Eğitim Kurumunun / Sağlayıcının (Provider) Sorumlulukları:**

- Sağlayıcılar, adayların öğretmenlik mesleğini anlamak için araştırma ve kanıt kullanmalarını ve bu becerilerini hem P-12 öğrencilerinin ilerlemelerini hem de kendi mesleki uygulamalarını ölçmek için kullanmalarını sağlar.
- Sağlayıcılar, adayların, Uzman Meslek Birlikleri- Specialized Professional Associations (SPA), Ulusal Mesleki Öğretim Standartları Kurulu- National Board for Professional Teaching Standards (NBPTS), eyaletlerde bulunan veya diğer akreditasyon kuruluşlarına ait standartların sonuç değerlendirmelerinde yansıtılan içerik ve pedagojik bilgileri uygulamalarını sağlar.
- Sağlayıcılar, adayların tüm P-12 öğrencilerinin titizlikle hazırlanmış kolej ve kariyere hazırlık standartlarına (örneğin, Yeni Nesil Bilim Standartları, Ulusal Kariyere Hazırlık Sertifikası, Ortak Temel Devlet Standartları) erişimini sağlayan becerileri göstermelerini sağlar.
- Sağlayıcılar, öğrencilerin ilgisini çekmek ve öğrenmeyi geliştirmek için öğrenme deneyimlerini tasarlarken, uygularken ve değerlendirirken adayların teknoloji standartlarını modellemesini ve uygulamasını sağlar (CAEP, 2020b).

**STANDART 2: Klinik Ortaklıklar ve Uygulamalar:**

Sağlayıcı, etkin ortaklıklar ve yüksek kaliteli klinik uygulamalar ile adayların tüm P-12 öğrencilerinin öğrenme ve gelişimleri üzerinde olumlu etki göstermesi için gerekli bilgi, beceri ve mesleki eğilimlerini geliştirmelerini sağlar.

**Klinik Hazırlık Ortaklıkları:**

Ortaklar, klinik hazırlık için teknoloji tabanlı iş birlikleri de dahil olmak üzere sağlayıcılar ile birlikte karşılıklı olarak P-12 okul ve topluluk düzenlemelerini birlikte inşa eder ve aday hazırlığının sürekli iyileştirilmesi için sorumluluğu paylaşır. Bununla birlikte teori ve pratiğin bağlantılı olmasını sağlamak; hazırlığın klinik ve akademik

bileşenleri arasında tutarlılık sağlamak ve sağlayıcılar ile birlikte aday çıktıları için hesap verebilirliği paylaşabilir.

### **Klinik Eğitmciler:**

Ortaklar, adayların gelişimi ve P-12 öğrenci öğrenme ve gelişimi üzerinde olumlu etki gösteren, sağlayıcı ve de okul temelli yüksek kaliteli klinik eğitimcileri birlikte seçer, hazırlar, değerlendirir, destekler ve korurlar. Sağlayıcılar, iş ortakları ile iş birliği içinde, klinik eğitimcilerin seçimi, mesleki gelişimi, performans değerlendirmesi, sürekli iyileştirme ve saklama kriterlerinin oluşturulması, sürdürülebilir olması ve iyileştirmesi için birden fazla gösterge ve uygun teknoloji tabanlı uygulamalar kullanır.

### **Klinik Deneyimler:**

Sağlayıcı, adayların tüm öğrencilerin öğrenme ve gelişimleri üzerinde etkinliğini ve olumlu etkilerini göstermelerini sağlamak yönünde yeterli derinlik, genişlik, çeşitlilik, tutarlılık ve süreye sahip klinik deneyimleri tasarlamak için ortaklarla birlikte çalışır. Teknolojiyle güçlendirilmiş öğrenme fırsatları da dahil olmak üzere klinik deneyimler, adayların standart 1'de belirtildiği gibi tüm P-12 öğrencilerinin öğrenme ve gelişimi üzerinde olumlu etkileri olan bilgi, beceri ve mesleki eğilimleri geliştirmelerini göstermek için programdaki kilit noktalarda birden fazla performansa dayalı değerlendirme yapacak şekilde yapılandırılmıştır.

### **STANDART 3: Aday Kalitesi, Kabulü ve Seçicilik:**

Sağlayıcı, aday kalitesinin geliştirilmesinin programın tüm aşamalarında eğitimci hazırlığının amacı olduğunu göstermektedir. Bu işlem, Standart 4'te geçen programın toplantısı tarafından belirlenir.

### **İstihdam İhtiyaçlarını Karşılamanın Farklı Adayların Kabulü Planı:**

Sağlayıcı, görevlerini yerine getirmek için geniş bilgi altyapısına sahip ve çeşitli popülasyonlardan yüksek kaliteli adayların kabulü ve desteklenmesi için planlar ve hedefler sunduğunu gösterir. Kabul edilen aday havuzu Amerika'nın P-12 öğrencilerinin çeşitliliğini yansıtır. Sağlayıcı, ulusal, bölgesel veya yerel ihtiyaçları ve ihtiyaç duyulan alanlar ile ilgili çalışmalarını bildiğini ve takip ettiğini gösterir.

### **Adaylar Akademik Başarılarını Gösterir:**

Sağlayıcı, CAEP asgari standartlarını veya -hangisi daha yüksekse- devletin akademik başarı için asgari standartlarını karşılar ve kayıtlı adaylar hakkında ayrıştırılmış verileri toplar.

CAEP minimum kriterleri 3.0 not ortalaması ve ulusal norm değerlendirmeler veya değerlendirilenlerin ilk yüzde 50'sinde matematiksel, okuma ve yazma başarısının önemli ölçüde eşdeğer devlet normlu değerlendirmeleri bir grup ortalama performans vardır.

Bir Eğitimci Hazırlık Sağlayıcısı- Educator Preparation Provider (EPP), akademik başarının geçerli ve güvenilir bir şekilde eşdeğer bir alternatif değerlendirmesi geliştirebilir ve kullanabilir. Yazı için yüzde 50 standardı 2021 yılında uygulanacaktır. Ulusal veya devlet normlu bir yazı değerlendirmesinde ortalama performansa alternatif olarak, EPP adayların yazma görevlerindeki performans düzeylerine dair kanıt sunabilir.

2016-2017 akademik yılından itibaren CAEP asgari kriterleri, hazırlıkları akademik bir yıl içinde başlayan kayıtlı adayların grup ortalaması için geçerlidir.

EPP'ler her yıl kayıtlı adayların grup ortalaması için akademik kalite göstermelidir. Buna ek olarak, EPP'ler her şube kampüsü (varsa), bireysel hazırlık programları için akademik kalitenin ayrıştırılmış kanıtlarını sürekli olarak izlemeli, ele alınması gereken farklılıkları, eğilimleri ve kalıpları belirlemek, istihdam ihtiyaçlarını karşılayan farklı adayların kabulüne yönelik planı yapmalıdır.

CAEP, uzmanlardan oluşan bir panelin çıktısı ve tavsiyeler ile ulusal veya devlet normlu değerlendirmeler, "en iyi yüzde 50" yeterlilik puanları ve diğer önemli eşdeğer akademik başarı önlemleri belirlemek için eyaletler ve sağlayıcılar ile çalışarak hazırlanacak raporu periyodik olarak yayınlayacaktır. Bu bileşenin amaçlarının karşılanmasına yönelik alternatif düzenlemeler yalnızca özel koşullar altında ve bir veya daha fazla eyaletle işbirliği içinde onaylanacaktır. CAEP Başkanı, bu hüküm uyarınca yapılan işlemler hakkında her yıl kurula ve kamuoyuna rapor verecektir.

### **Ek Seçicilik Faktörleri:**

Eğitimci hazırlık sağlayıcıları (EPP), adayların kabul sırasında ve program sırasında göstermeleri gereken akademik yeteneğin ötesinde nitelikleri ve eğilimleri belirler ve izler. Sağlayıcı kriterleri seçer, kullanılan önlemleri ve bu önlemlerin güvenilirliği ve geçerliliğinin kanıtını açıklar, akademik ve akademik olmayan faktörlerin programdaki aday performansını ve etkili öğretimi nasıl etkileyeceğini gösteren verileri raporlar.

### **Hazırlık Sırasında Seçicilik:**

Sağlayıcı, programın ilerlemesi için kriterler oluşturur ve adayların kabullerinden tamamlamaya kadar olan ilerlemesini izler. Sağlayıcılar, adayların gelişen içerik bilgilerini, pedagojik bilgilerini, pedagojik becerileri ve teknolojinin tüm bu alanlarla ilintili olduğunu göstermek için birden fazla kanıt sunar.

### **Seçim Tamamlandığında:**

Sağlayıcı, herhangi bir yasallama veya belgelendirme için herhangi bir tamamlama adayı önermeden önce, adayın sertifikasının arandığı alanlarda içerik bilgisi için yüksek sayılabilecek standarda ulaştığını ve P-12 öğrencilerine, öğrenme ve geliştirme üzerinde olumlu etkiler ile birlikte etkili bir şekilde öğretebileceğini belgeler.

Sağlayıcı, herhangi bir yasal güvence veya belgelendirme için tamamlama adayı önermeden önce, adayın etik unsurları, mesleki uygulama standartları ve ilgili yasa ve politikalar da dahil olmak üzere mesleğin beklentilerini anladığını belgeler. CAEP, adayların başarısını değerlendiren önlemlerin geliştirilmesini kontrol ve takip eder. Tüm bu işlemlerin sonrasında yeni sonuçlar ışığında CAEP standartları revize eder.

### **STANDART 4: Program Etkisi:**

Sağlayıcı, tamamlayıcılarının P-12 öğrenci öğrenme ve geliştirmesi ile sınıf eğitimi üzerindeki etkinliğini gösterir.

### **P-12 Öğrencisinin Öğrenme ve Gelişimi Üzerine Etkisi:**

#### **2.8.1.4.2. CAEP Akreditasyon Süreci – Döngüsü**

Akreditasyon Döngüsü eğitimci hazırlık sağlayıcılarını sürekli iyileştirme ve P-12 öğrenci öğrenimini geliştirmek için gereken yüksek kalite standartlarını karşıladıklarını göstermeyi amaçlamaktadır.

### **Program ve Durum İnceleme Süreci:**

CAEP akreditasyonu talep eden tüm sağlayıcılar, bağlı buldukları eyaletlerin öğretmenler, okul liderleri, okul psikologları, okuma uzmanları, kütüphaneciler ve diğer okul profesyonelleri için kullandıkları program incelemesini tamamlamalıdır. Eyaletler, sağlayıcılar tarafından sunulan program inceleme seçeneğini CAEP ortaklık anlaşmasının bir parçası olarak tanımlar.

### **Yıllık Raporlama:**

Sağlayıcılar her yıl CAEP'e sekiz yıllık önlem planlarını içeren rapor sunar. Bu önlemler öğrenci öğrenimi, öğretmen etkinliği, işveren ve mezun memnuniyeti; mezuniyet, lisans, istihdam ve öğrenci kredisi temerrüt oranları gibi belirli sonuçları içermektedir. Bu veriler birden çok hedef kitle için yararlıdır. Bu veriler aynı zamanda CAEP'e akreditasyon ziyaretleri esnasında sağlayıcıların CAEP standartlarını ne ölçüde karşılamaya devam ettikleri konusunda bilgi verirler. Veriler aynı zamanda tüketicilerin yararına da önemli bilgiler sağlar. Ayrıca sağlayıcılar kendi çalışmalarındaki verileri, eğilimleri analiz etmek ve sürekli iyileştirme çalışmalarındaki uygulamalarını göstermek için kullanabilirler.

### **Kendini İnceleme / Bireysel Çalışma Süreci**

Kanıtların toplanması, sağlayıcının kendi kalite güvence sistemlerine entegre edilmesi gereken ve sürekli devamlılık arz eden bir süreçtir. Akreditasyon döngüsü boyunca, sağlayıcılar, eğitimci hazırlık programlarının CAEP standartlarını karşıladığını gösteren bir kanıt toplamak ile sorumludur.

Kendi kendine çalışma raporu, akreditasyon incelemesinin temelini oluşturan ve kanıtların toplanması ve destekleyici bilgilerin sunulması yönünde CAEP Ziyaretçi Ekibi için ilk bilgi kaynağı olan rapordur.

### **Biçimlendirici İnceleme:**

Sağlayıcılar kendi çalışma raporlarını gönderdikten sonra, üç yolun tamamındaki sağlayıcılar için biçimlendirici bir inceleme yapılır. CAEP, sağlayıcıların standartları karşılamak ve saha ziyaretinin odak noktasını belirlemek yönünde sundukları kanıtların kalitesini ve derinliğini araştırmak için biçimlendirici bir saha dışı inceleme yapmak üzere eğitilmiş meslektaşlardan oluşan bir ziyaretçi ekibi atar.

**Ziyaret:**

Biçimlendirici inceleme sonrasında atanan ekip, kanıtları incelemek, verileri doğrulamak ve pedagojik yapıları incelemek (Ders planları, öğrenci çalışma örnekleri ve videolar...vb) için iki ila üç günlük bir saha ziyareti düzenler. Ziyaret esnasında saha ziyaret ekibi, sağlayıcı liderler (Dekan, Dekan Yardımcıları, Bölüm Başkanları...vb), öğretim üyeleri, rehber öğretmenler, öğrenciler, P-12 yöneticileri ile görüşmeler yapar. Ziyaretçi Ekibi, güçlü yanları veya eksiklikleri de göz önünde bulundurarak sağlayıcılar tarafından sunulan kanıtların her bir standardı ne ölçüde karşıladığını tespit eder. Ziyaretçi Ekibi, sağlayıcıya ve Akreditasyon Konseyi'ne her bir standart için sunulan kanıtların bütünlüğü, kalitesi ve gücü hakkında özet bir ekip değerlendirmesi içeren yazılı bir rapor sunar.

**2.8.1.4.3.CAEP Akreditasyon Statüleri / Durumları**

Akreditasyon Konseyi'nin nihai raporunda iyileştirme alanları / areas for improvement (AFI's) tanımlanmış olsa dahi sağlayıcı tüm CAEP Standartlarını ve bileşenlerini karşıladığı takdirde azami yedi yıl için akreditasyon verilir.

**İyileştirilmesi Gereken Alanlar - AFI's**

AFI'lar bir sonraki akreditasyon ziyareti sırasında iyileştirilmesi gereken alanları belirtir. AFI'lerin iyileştirilmesine ilişkin ilerleme raporları Yıllık Raporun bir parçası olarak sunulmaktadır. Bir sonraki saha ziyaretiyle düzeltilmeyen AFI'ler sağlayıcılar için ön koşul haline gelebilir.

**İki Yıl Süre ve Şartlar ile Birlikte Verilen Akreditasyon:**

Bir EPP bir veya daha fazla koşul alırsa ve tüm CAEP standartları karşılanırsa, ilgili koşullarla birlikte akreditasyon iki yıl boyunca verilir. Şartlara yönelik hedefli bir yanıt EPP tarafından sunulmalı ve iki ila üç kişilik bir sanal saha ekibi tarafından incelenmelidir. Sonrasında güncellenen saha ziyareti raporu, şartnamenin kaldırılması için incelenmek ve değerlendirilmek üzere Akreditasyon Konseyi'ne sunulur.

**Şartlar:**

Şartlar, CAEP Standartlarının ve/veya bileşenlerinin karşılanmasındaki ciddi eksiklikleri gösterir ve akreditasyona devam edebilmek için sağlayıcılar tarafından standartlar ile uyumlu hale getirilmelidir. Tüm şartlar ve sağlayıcı tarafından sunulan

ilgili kanıtlar Akreditasyon Konseyi tarafından incelenir. Şarta yol açan durumun düzeltilmemesi, denetimli serbestlik veya akreditasyonun iptali ile sonuçlanır.

### **İki Yıl Süre ile Denetim Şartlı Verilen Akreditasyon:**

Denetimli akreditasyon, sağlayıcı CAEP Standartlarının birini karşılamadığında iki yıl süreyle verilir. İki yıllık süre içinde şarta yanıt verilmemesi akreditasyonun otomatik iptali ile sonuçlanır.

### **Yıllık Raporlama Gerekliliği:**

Sağlayıcı, akreditasyonu veya akreditasyon uygunluğunu korumak için bir “Yıllık Rapor” (Annual Report) sunmalıdır. Rapor her yıl ocak ayında CAEP tarafından veri girişi için açılır. EPP'lere raporu tamamlamak için sistemin veri girişine açıldığı tarihten itibaren 90 gün süre verilir. CAEP sağlayıcıların hazırlamış oldukları yıllık raporlar ile aşağıda maddeler halinde verilen konuların sürekli takibi ve gözden geçirilmesini amaçlamaktadır.

- EPP'nin site ziyaretleri sırasında CAEP Standartlarını karşılamaya devam edip etmediğinin izlenmesi.
- EPP'nin şartları düzelden ve iyileştirilmesi gereken alanları (AFI's) gözden geçirdiğine dair kanıtların gözden geçirilmesi ve analiz edilmesi.
- Önemli değişikliklerin raporlamalarının izlenmesi.
- Uzaktan eğitim programları da dahil olmak üzere mezun verilerinin toplanması.
- EPP'nin aday performans verilerini ve diğer tüketici bilgilerini kurumsal web sitelerinde ne şekilde yayınlandığının ve raporlandığının takip edilmesi.

Yıllık raporun gönderilmemesi durumları Akreditasyon Konseyine olumsuz eylem veya uygunluğun gecikmesini önerebilecek olan ARM Komitesi tarafından takip edilmektedir.

### **İptal (Devam Edenler için) veya Reddetme (Başlangıç için):**

Bir EPP'nin CAEP Standartlarından iki veya daha fazlasını karşılamadığı durumlarda akreditasyonun iptali veya reddi söz konusu olmaktadır. Akreditasyonun iptal edildiği veya reddedildiği durumlarda, EPP son kararın verildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde başvuru sürecine başlayabilir.

### **Politika 5.15 Olumsuz Eylemler:**

Bir EPP daha önce CAEP tarafından akredite edilmemişse, CAEP'in olumsuz eylemleri reddedilir ve bir EPP şu anda CAEP tarafından akredite edilmişse veya iki eski kuruluştan biri (NCATE veya TEAC) aracılığıyla sürekli akreditasyon sağlamışsa akreditasyonu iptal eder. Akreditasyon Konseyi, aşağıdaki durumlarda olumsuz önlem alınıp alınmayacağını belirler:

- Bir saha ziyaretinden elde edilen bulgular, bir EPP'nin iki veya daha fazla CAEP Standardını karşılamadığını veya artık karşılamadığını ortaya koymaktadır.
- Bir EPP, belirtilen zaman dilimi içinde CAEP Standartlarına (örneğin, bir şartı gözden geçirmek) uymamaktadır.
- Geçerli bir şikâyetin araştırılması neticesinde CAEP Standartlarının artık karşılanmadığı belirlenir.
- Bir EPP artık programlarını sürdürmek ve yönetmek için yeterli kapasiteyi göstermemektedir ve / veya artık ulusal, bölgesel veya eyalet akreditasyon kurumlarıyla “iyi durumda” (good standing) değildir.
- EPP verileri yanlış bir şekilde rapor eder, yanıltıcı veya yanlış ifadeleri düzeltmez ve / veya akreditasyon amacıyla gönderilen bilgileri intihal eder.
- EPP, Politika 6.01'de belirlenen gereklilikler dahilinde bir yıllık rapor (annual report) sunamaz.
- Akredite bir EPP, CAEP politikalarına uygun hareket etmemektedir. (Örn: Ücretlerin ödenmemesi).

### **Karar Süreci:**

CAEP Akreditasyon Konseyi yılda iki kez akreditasyon kararlarını üç adımlı bir süreçle gözden geçirmek ve nihai kararı almak için toplanır.

### **Süreç 1: İlk İnceleme Paneli**

Gerçekleştirilen her ilk inceleme paneline üç ila dört konsey üyesi atanır. İlk inceleme panelinde aşağıdaki hususlar incelenir:

- Kendi Kendine Çalışma Raporları (varsa biçimlendirici inceleme sonrasında revize edildiği şekliyle).
- Saha Ekibi Raporları (olası sağlayıcı düzeltmeleri ve yanıtları dahil).

- Lider saha ziyaretçisinin sağlayıcının yanıtı hakkındaki yorumları.

Bir eğitimci hazırlama sağlayıcısı (EPP) temsilcisi, EPP'nin içerisinde bulunduğu eyaletten bir temsilci ve lider saha ziyaretçisi panelin tartışmasını gözlemleyebilir. Açıklayıcı sorular, ilk inceleme paneli sırasında EPP temsilcilerine veya lider saha ziyaretçisine yönlendirilebilir. Ayrıntılı bir incelemeden sonra, panel EPP'nin akreditasyon durumu hakkında yazılı bir tavsiye hazırlar.

### **Süreç 2: Ortak İnceleme Paneli**

İlk iki panelin altı ila sekiz üyesi, tek bir ortak panelde akreditasyon önerilerinde titizlik, netlik ve tutarlılık sağlamak için çapraz sunumlar gerçekleştirir. Ortak panel, ilk panelin tavsiyelerinde değişiklik yapabilir. Ortak komisyonun tavsiyeleri tüm Akreditasyon Konseyi'ne sunulur.

### **Süreç 3: CAEP Akreditasyon Konseyi**

Nihai akreditasyon kararı aşağıdaki temel başlıklara göre verilir:

- Sağlayıcı tarafından sunulan kanıtlar.
- Kanıtların tespiti ile birlikte saha ziyaretçi ekibinden elde edilen bulgular.
- Ortak panelin CAEP Standartları ile ilgili tavsiyeleri.

27 Nisan 2020 tarihinde düzenlenen bahar dönemi toplantısında aşağıdaki akreditasyon kararları alınmıştır.

**Tablo 2.2. Akreditasyon Kararları Tablosu-CAEP (2020)**

	<b>Eyale t</b>	<b>İlk Lisans Seviyesi Kararları</b>	<b>İleri Seviye Kararlar</b>
Adelphi University	NY	Akreditasyon	Akreditasyon
American College of Education	IN	Akreditasyon	Akreditasyon
Andrews University	MI	Akreditasyon	Akreditasyon
Ashland University	OH	Akreditasyon	
Bellarmine University	KY	Akreditasyon	Akreditasyon
Butler University	IN	Akreditasyon	Akreditasyon
Calvin University	MI	Akreditasyon	

Campbellsville University	KY	Akreditasyon	Akreditasyon
Carson-Newman University	TN	Akreditasyon	
Chapman University	CA	Akreditasyon	Akreditasyon
Coastal Carolina University	SC	Akreditasyon	Akreditasyon
Defiance College	OH	Akreditasyon	
Drew University	NJ	Akreditasyon	
East Central University	OK	Akreditasyon	Akreditasyon
Edinboro University of Pennsylvania	PA	Akreditasyon	Akreditasyon
Fairleigh Dickinson University	NJ	Akreditasyon	Akreditasyon
Florida A&M University	FL	Akreditasyon	Akreditasyon
Freed-Hardeman University	TN	Akreditasyon	Akreditasyon
Gallaudet University	DC	Akreditasyon	Akreditasyon
Haskell Indian Nations University	KS	Akreditasyon	
Heidelberg University	OH	Şartlı Akreditasyon	
Indiana State University	IN	Akreditasyon	Akreditasyon
Indiana University Purdue University - Columbus	IN	Akreditasyon	
Indiana University South Bend	IN	Akreditasyon	Akreditasyon
Inter American University of Puerto Rico - Arecibo Campus	PR	Akreditasyon	
Inter American University of Puerto Rico - Fajardo	PR	Akreditasyon	
Kean University	NJ	Akreditasyon	
Lewis and Clark College	OR	Akreditasyon	Akreditasyon
Livingstone College	NC	Akreditasyon	

Missouri State University	MO	Akreditasyon	Akreditasyon
Morris College	SC	Şartlı Akreditasyon	
National-Louis University	IL	Akreditasyon	Akreditasyon
New Mexico Highlands University	NM	Akreditasyon	Akreditasyon
Newberry College	SC	Akreditasyon	
Northeastern Illinois University	IL	Akreditasyon	Akreditasyon
Northwestern Oklahoma State University	OK	Akreditasyon	Akreditasyon
Old Dominion University	VA	Akreditasyon	Akreditasyon
Pace University	NY	Akreditasyon	
Philander Smith College	AR	Akreditasyon	
Plymouth State University	NH	Akreditasyon	
Princeton University	NJ	Akreditasyon	
Radford University	VA	Akreditasyon	Akreditasyon
Samford University	AL	Akreditasyon	Akreditasyon
Shaw University	NC	Akreditasyon	
Shepherd University	WV	Akreditasyon	
Siena Heights University	MI	Akreditasyon	
South Dakota State University	SD	Denetimli Akreditasyon [Standart 4 ve 5]	Denetimli Akreditasyon [Standart 2, 4 ve 5]
Southern Illinois University at Carbondale	IL	Akreditasyon	Akreditasyon
St. John Fisher College	NY	Akreditasyon	Akreditasyon
State University of New York at Geneseo	NY	Akreditasyon	Akreditasyon

The University of Alabama in Huntsville	AL	Akreditasyon	Akreditasyon
Troy University	AL	Akreditasyon	
Union College	NE	Akreditasyon	
Universidad Ana G. Méndez-Recinto de Gurabo	PR	Akreditasyon	Akreditasyon
Universidad De Puerto Rico De Cayey	PR	Akreditasyon	
University of Akron	OH	Akreditasyon	
University of Alaska Southeast	AK	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Arkansas at Pine Bluff	AR	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Arkansas, Fayetteville	AR	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Cincinnati	OH	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Delaware	DE	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Hawaii - West O'ahu	HI	Akreditasyon	
University of Maryland Baltimore County	MD	Akreditasyon	
University of Michigan-Dearborn	MI	Akreditasyon	Akreditasyon
University of Rio Grande	OH	Akreditasyon	
University of South Dakota	SD	Denetimli Akreditasyon	Denetimli Akreditasyon
University of Tennessee at Chattanooga	TN	Akreditasyon	Şartlı Akreditasyon [Standart 1]
University of West Florida	FL	Akreditasyon	Akreditasyon
Virginia State University	VA	Akreditasyon	Akreditasyon
West Virginia University at Parkersburg	WV	Akreditasyon	

Western Michigan University	MI	Akreditasyon	Akreditasyon
Winthrop University	SC	Akreditasyon	Akreditasyon

**Kaynak: CAEP (2020) alınmıştır.**

### **2.8.2. Avrupa’da Yükseköğretim Akreditasyon Süreci ve Uygulamaları**

İçinde yaşadığımız çağda ülkelerin diğer ülkeler karşısında varlığını sürdürebilmesi ve iktisadi, askeri, beşeri alanlarda etkinliğini arttırabilmesinin yolu bilgiyi elde etmek, geliştirmek ve tüm ulusal ve uluslararası alanlarda bu bilgiyi kullanmasından geçmektedir. Bilgi denilince akla ilk olarak ülkenin eğitim kurumları ve eğitim kurumlarında gerçekleştirilen eğitim öğretim faaliyetlerinin kalitesi gelmektedir. Eğitim kalitesinin arttırılması ve bu sürecin tüm ülke çapında yaygın olarak ve sistemli bir faaliyet haline getirilmesi düşüncesi akreditasyon çalışmalarını da beraberinde getirmiştir (Bakioğlu ve Baltacı, 2010: 215 – 216).

ABD’de 19. Yüzyılın sonlarına doğru, dünyanın diğer ülkelerine göre daha erken başlayan kalite güvencesi ve akreditasyon sürecinin Avrupa’da yeterince erken sayılabilecek bir zamanda başladığından söz etmek doğru olmayacaktır. Avrupa’da eğitim kalitesinin arttırılması ve belirli bir standartlar silsilesinin benimsenmesi fikri ancak 1980’li yıllar ile başlamıştır. Konuyla ilgili ilk adımları Fransa atmış arkasından 1984 yılında kurum değerlendirmesi faaliyeti ile Finlandiya, program değerlendirmesi ile İngiltere, Hollanda ve Danimarka eğitimde kalite geliştirme faaliyetlerine devam etmiştir. Profesyonel anlamda eğitimde kalitenin arttırılması, üniversiteler arası denkliklerin belirli standartlar nispetinde yapılabilmesi ve tüm kalite çalışmalarının gözlemlenebilir, uygulanabilir ve sürdürülebilir şekilde yürütülmesi süreci bizim de üyesi olduğumuz Avrupa Birliği üyelerinden İngiltere, Fransa, İtalya ve Almanya eğitim bakanlarının istişareleri sonucunda imzalanan Sorbonne Bildirisi ile başlamış ve Avrupa’da tüm üyelerin içerisinde bulunduğu ortak ve sürdürülebilir yükseköğretim faaliyeti düşüncesi bu bildiri ile ilk olarak ortaya atılmıştır (Rehber, 2002).

### **2.8.2.1. Bologna Deklarasyonu Öncesinde Avrupa'da Yükseköğretim ve Kalite Konusu**

Avrupa'da yükseköğretim kurumları ve programları çoğunlukla hükümetler tarafından desteklenmektedir. Halkın yükseköğretim kurumlarının kalitesi hakkındaki düşünceleri genellikle ulusal sınırlar içerisinde kalmaktadır. Avrupa Birliği üyeleri yükseköğretim kurumlarında büyümenin gözlemlenmesi ile birlikte kurumlar arası tanıma ve denetlemenin profesyonel ve uluslararası varlığından kesin olarak söz edilemez. Yükseköğretim kurumları birbirlerini tanımak için ikili veya çoklu anlaşmalar yapmaktadır. Bazı yükseköğretim kurumları Avrupa'daki işgücü piyasasına yönelik disiplinler (örneğin, işletme ve mühendislik) kendi konsorsiyumlarını oluşturmakta veya Amerikan akreditasyon kurumlarından akreditasyon almak istemektedir. Avrupa işletme programlarının akreditasyonu aşağıdaki kuruluşlar tarafından yapılmaktadır:

- EQUIS (Avrupa Kalite Geliştirme Sistemi)
- AMBA (MBAS Derneği)
- AACSB (Uluslararası Yönetim Eğitimi Derneği)
- CEMS (Avrupa Yönetim Okulları Konsorsiyumu)

Aşağıdaki iki Avrupa kalite ağı düzenleyici bir rol oynamasa da, bilgi alışverişini ve işbirliğini kolaylaştıran kurumlar olarak ön plana çıkmaktadır.

- The European Network of Quality Assurance Agencies (ENQA) (Avrupa Kalite Güvence Ajansları Ağı)
- International Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education (CEE INQAAHE) (Yükseköğretimde Uluslararası Kalite Güvence Kuruluşları Ağı)

Avrupa'da öğrenci hareketliliğini ve kredi transferini kolaylaştırmak için 1980'lerin ortalarında denklik kavramının yerini tanıma ve daha yakın zamanda kabul etme - acceptance kavramı almıştır. Bununla birlikte kredi transferi mekanizması işletilirken içerik ve kalite konuları ile kalite güvence sonuçları dikkate alınmamaktadır (European Education, 2003: 19-41).

### **2.8.2.1.1.Bologna Deklarasyonu Süreci:**

Yükseköğretimde Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortak standartların varlığı ve ortak kalite güvence sistemlerinin oluşturulması ile ilgili öneriler 24 Eylül 1998 senesinde Avrupa Konseyinin gündemini oluşturmuş ve komisyon bu hususlarda birçok öneri ortaya koymuştur (Gür, Küçükcan ve Özer, 2010:67). Bu öneriler ve Sorbonne Bildirisi sonrasında yükseköğretimde ortak kalite güvencesinin oluşturulması çalışmaları hız kazanmış ve 1999 yılında Avrupa Birliği'nde bağlı 29 ülkenin eğitim bakanının görüşmeleri sonrasında Bologna Bildirisi imzalanmıştır. Bologna Bildirisi ve sonrasında konuya ilişkin yürütülen faaliyetler ve toplantılar Avrupada akreditasyon çalışmalarının mihenk taşıını oluşturmuştur (Bakioğlu, Baltacı, 2010:216). Dünyanın gelişmiş birçok kıta ve ülkesinde olduğu gibi Avrupa yükseköğretiminde de çeşitliliğin artması ile birlikte ortak kalite hedeflerine ulaşma kaygısı zamanla artmaya başlamış ve yükseköğretimde Avrupa Birliği vizyonu çalışmaları gerçekleştirilen toplantı ve yapılan konsorsiyumlar ile hız kazanmıştır. Avrupa Birliği'ne üye ülkeler bu sebeple ortak bir strateji birliği yapabilmek ve ortak bir yükseköğretim alanı oluşturmak maksadıyla sırasıyla Sorbonne (1998), Bologna (1999), Prag (2001), Berlin (2003), Bergen (2005) ve Londra (2007) şehirlerinde toplantılar düzenlemiştir (Sarkınç, 2006). Bolonya deklarasyonu esas itibarıyla Avrupa yükseköğretiminde farklı uygulamaların ve çeşitliliğin, özerkliğin korunarak, kurumlar arasındaki uyumu arttırmak, karşılaştırmaların belirli standartlar doğrultusunda yapılabilmesine imkan vermek ve şeffaflığı arttırmak amaçlanmaktadır. Bologna deklarasyonu ile birlikte yükseköğretimde aşağıdaki süreçlerin oluşturulması ve geliştirilmesi planlanmıştır.

- Ortak bir Avrupa tanıma ve kalite güvencesinin tesis edilmesi ve bununla birlikte kurumsal özerkliğin korunması,
- Karşılıklı standartlar ve yöntemler geliştirerek Avrupa'da yükseköğretimde kalite güvencesi hususundaki iş birliğinin sağlanması,
- Akademik, idari ve öğrenci hareketliliğinin tüm Avrupa ve kıtalararası düzlemde profesyonel bir şekilde yapılmasının sağlanması,
- Avrupa Yükseköğretiminde ortak kredi transfer sisteminin (ECTS) uygulanabilirliğinin sağlanması,

- Derecelerin ve diplomaların ECTS ve belirlenen ölçütler ile birlikte daha kolay karşılaştırılabilir ve tanınabilir olmasının sağlanması.
- Yükseköğretimde Lisans ile Yüksek Lisans başlıkları altında iki aşamalı derece sistemine geçişin sağlanması (Bakioğlu ve Baltacı, 2010: 216; European Education, 2003: 34; YÖK, 2020).

Bolonya sürecine üyelik konusunda ülkelere dayatılan bir zorlama bulunmayıp gönüllülük esas alınmaktadır. Gerçekleştirilen toplantı ve raporlanan bildirimler yasal olarak ülkeleri bağlamamaktadır. Tek tip bir yükseköğretim kurumu yaratmak süreç tarafından kat'ı surette istenmemektedir. Her yükseköğretim kurumunun özerk olması ve içerisinde bulunduğu kültürel unsurları eğitim süreçlerinde bulundurması önem arz etmektedir. Tüm bu özerklik ile birlikte kurumların birbirleriyle sistematik bir şekilde karşılaştırılabilmesi ve birbirleriyle asgari uyum sağlamaları hedeflenmektedir. Çeşitliliğin korunması ve uyum sağlanması arasındaki hassas dengeyi sağlamak sürecin en çok önem verdiği konulardan biridir (YÖK, 2020).

Bolonya bildirgesi ve sonrasında eğitimde kaliteyi sürekli iyileştirmeye yönelik gerçekleştirilen faaliyetler özetle Avrupa yükseköğretiminde ortak alan oluşturma ve kalite güvencesinin sağlanması çabasıdır. Avrupa dışındaki ülkeler ve yükseköğretim kurumları tarafından Avrupa'da yapılan bu çabalar takip edilmekte ve uyum sağlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde de ulusal akreditasyon çalışmaları ve ulusal standartlar kalite göstergesi açısından yeterli sayılmamakta, Avrupa Komisyonu'nun da Avrupa Birliğine (AB) üyelik şartlarından biri olarak sayması ile birlikte Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), Uluslararası Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Ajansları Birliği (INQAAHE) ve Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Ajansları Birliği (ENQA) tarafından üretilen eğitim politikaları izlenmekte ve Bolonya sürecine uyum çalışmaları artarak devam etmektedir (Süngü ve Bayrakçı, 2010; Gür, Küçükcan ve Özer, 2010).

Türkiye, Hırvatistan ve Kıbrıs Rum Kesimi ile 32 Avrupa ülkesinin eğitim bakanlarının da katıldığı ve 19 Mayıs 2001 yılında Prag'da gerçekleştirilen toplantı ile Bolonya sürecine dahil olmuştur (YÖK, 2020).

Avrupa'da yükseköğretim kurumları arasında gerçekleşmesi öngörülen ortak alan çalışmaları, kurumlar arasında derecelerin, diplomaların, içeriklerin...vb.

karşılaştırılabilmesini ve bununla birlikte hareketliliğin, denkliklerin kolay ve sistematik bir şekilde yapılmasına olanak sağlayan Avrupa Yeterlilik Çerçevesinin (AYÇ) hazırlanması ve geliştirilmesine ön ayak olmuştur. Avrupa Yeterlilik Çerçevesi çalışmaları, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi (UYÇ) modelinin oluşumunu sağlamıştır. Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi ile program yeterlilikleri tanımlanmış, yeterliliklerin sağlanması yönünde gerekli başlıklar kategorize edilmiş ve kurumların programlarında ortak yeterliliklere sahip olması sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrenme aşamalarından daha fazla öğrenme çıktılarına odaklanan yeterlilikler çerçevesinde 8 derece ve öğrenme çıktılarını tanımlayan 3 gösterge bulunmaktadı (Bilgi-beceri-Yetkinlik) (Gür, Küçükcan ve Özer, 2010).

## **2.9. Türkiye’de Akreditasyon**

### **2.9.1. Türkiye Yükseköğretiminde Akreditasyonun Tarihçesi**

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 1990’lı yılların ilk dönemlerinde kalite ve akreditasyon konusunda birtakım çalışmalar yapmaya başlamış ve bu çalışmalara referans olması için Amerika ve İngiltere’de hali hazırda devam eden akreditasyon uygulamalarından faydalanmaya çalışmıştır. Çalışmalar neticesinde hazırlanan bir proje ile eğitim fakültelerinde akreditasyon faaliyetlerine başlanması düşünülmüş fakat gönüllülük esasına dayanan akreditasyon süreci ile YÖK’ün üniversiteler üzerinde geniş denetim hakkının bulunması gibi hususların çelişki oluşturması sebebiyle ilk çalışmalar istenilen karşılığı bulamamıştır. Devam eden yıllarda YÖK kalite ve akreditasyon konularında birtakım çalışmalar yapmış ve nihayetinde 2005 senesinde yayınlanan Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme adlı yönetmeliğin yayınlanmasıyla birlikte somut uygulama aşamasına geçilmiş ve Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) oluşturulmuştur. Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği ile yükseköğretim kurumlarımızın eğitim, öğretim, araştırma çalışmaları ile birlikte idari çalışmaların gözlemlenmesi, belli bir sistematik içerisinde değerlendirilmesi ve bağımsız bir dış değerlendirme faaliyeti ile birlikte hizmetlerin kalitelerinin iyileştirilmesi, kalite seviyelerinin onaylanması ve tanınması hususundaki çalışmalara yönelik esaslar ve yükseköğretim üst kurulları ile yükseköğretim kurumlarının üzerine düşen sorumluluklar tanımlanmıştır (Bakioğlu ve Baltacı, 2010).

## 2.9.2. Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu -YÖDEK

Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK), yukarıda belirtilen faaliyetleri düzenlemek ve ilgili faaliyetlerin koordinasyonunu yapmak üzere 2005 senesinde çalışmalarına başlamıştır. Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği, kalite ve akreditasyon konusunda dünyadaki özellikle Bologna süreci dahilinde Avrupa'daki çalışmaları referans olarak çalışmalarına hız vermiştir. Yönetmelik ile yükseköğretim kurumlarımızın Avrupa Kalite Güvencesi çalışmalarının ana unsurlarından olan "iç değerlendirme" çalışmalarına başlamaları sağlanmıştır. İç değerlendirme faaliyetleri ile yükseköğretim kurumlarının kalite konusunda kendi çalışmalarını incelemeleri ve iç dinamiklerine göre stratejik planlarını oluşturmaları, sürekli iyileştirme faaliyetleri ile birlikte dönemsel olarak kendilerini gözlemlene kabiliyetlerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Yönetmelik ile birlikte Avrupa Kalite Güvence sisteminin en etkili ögelerinden biri sayılan "dış değerlendirme" süreçlerine adapte olunması ve yükseköğretim kurumlarında beş yıllık periyotlarla bu sürecin uygulanması öngörülmüştür (YÖK, 2007:101-103).

Yönetmeliğin 7 maddesine göre Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Geliştirme Komisyonunun görevleri şunlardır (YÖDEK Yönetmeliği, 2005):

- a) Yükseköğretim Kurulunun stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, yükseköğretim kurumlarının akademik ve idari hizmetlerinin değerlendirilmesi, kalitelerinin geliştirilmesi, kalite düzeylerinin onaylanması ve tanınması ile ilgili stratejileri, süreçleri, usul ve esasları belirlemek, gerektiğinde güncellemek ve yükseköğretim kurumlarına bildirmek,
- b) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre belirlenecek stratejiler, usul ve esaslar çerçevesinde, yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan yıllık değerlendirme raporlarını incelemek, incelemek ve kendi hazırladığı veya hazırlatacağı yıllık Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu Raporunu, yükseköğretim üst kurullarının başkanlıklarına sunmak,
- c) Yükseköğretim kurumlarının akademik değerlendirme ve kalite geliştirme kurullarından gelen kalite geliştirme çalışmaları arasından örnek uygulamaları, diğer yükseköğretim kurumları ile paylaşmak,

- d) Yükseköğretim Kurulunun stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, yükseköğretimde uluslararası karşılıklı tanınma ve kalite geliştirme çalışmalarına Yükseköğretim Kurulu adına katılmak ve bu çalışmaların ulusal düzeyde yürütülmesini sağlamak,
- e) Yükseköğretim Kurulunun stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, ulusal düzeyde yükseköğretim kurumlarında akademik değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarını yürütebilecek bağımsız kurum, kuruluş veya kurullara Yükseköğretim Kurulu tarafından "Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi" nin verilebilmesi için usul ve esasları belirlemek, bu kapsamda başvuruları incelemek ve onay için Yükseköğretim Kuruluna sunmak,
- f) Yükseköğretimde uluslararası karşılıklı tanınma çalışmaları kapsamında, uluslararası düzeyde "Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi" ne sahip, yükseköğretim kurumlarında akademik değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarını yürütebilecek bağımsız, uluslararası kurum, kuruluş veya kurulların tescil belgelerinin Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınması için usul ve esasları belirlemek,
- g) Bu maddenin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde belirtilen Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine sahip kurum, kuruluş veya kurulların, bu Yönetmelikte yer alan yetkilerini sürdürebilmeleri ve gerektiğinde bu yetkilerinin Yükseköğretim Kurulu tarafından iptali için usul ve esasları belirlemek,
- h) Yükseköğretim kurumlarının akademik değerlendirme, kalite geliştirme ve kalite düzeylerinin onaylanması ve tanınması çalışmaları ile ilgili yapılacak her türlü düzenlemede Yükseköğretim Kuruluna destek vermek (YÖDEK Yönetmeliği, 2005).

YÖDEK, Yükseköğretim Kurumları Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği ile birlikte, yükseköğretim kurumlarında uygulanacak akademik değerlendirme ve kalite geliştirme faaliyetlerinin verimli bir şekilde işletilebilmesi için ilgili süreç ve performans göstergelerini dört ana başlıkta tanımlamıştır.

a) Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Süreci

b) Stratejik Planlama Süreci

c) Kurumsal Değerlendirme Süreci

d) Periyodik İyileştirme ve İzleme Süreci (YÖDEK Rehberi, 2007: 11).

### **2.9.3. Yükseköğretim Kalite Kurulu - YÖKAK**

Küreselleşen dünya ekonomisi ve buna bağlı olarak eğitim hizmetlerinin ulusal boyuttan uluslararası boyuta evrilmesi, ülkemizde bulunan vakıf ve devlet üniversitelerindeki ve bununla birlikte öğrenci sayılarındaki hızlı artış, öğrenci hareketliliği, üniversitelere tanınan özerklik alanlarının genişletilmesi vb. gibi değişimler ve gelişmeler kalite güvencesi sisteminin tekrar gözden geçirilmesini gerekli kılmıştır (YÖK, 2020). Tüm bu gelişmeler ışığında YÖK konuya duyarsız kalmamış ve Ocak 2013'te hazırlayarak Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) sunduğu Yükseköğretim Yasa Taslağında, üniversitelerin belirlenmiş standartlar çerçevesinde birbirleriyle rekabet içerisinde bulunabilecekleri bir kalite ve akreditasyon sisteminin kurulmasının ve geliştirilmesinin gerekliliğini ifade etmiştir. İlgili taslakta YÖK'ün yerine Türkiye Yükseköğretim Kurulu (TYK) içerisinde bir Kalite Yönetimi Daire Başkanlığı kurulması ve üyelerinin belli bir kısmının TYK tarafından seçileceği bir Yükseköğretim kalite Kurulu oluşturulması öngörülmüştür (Gümüş, 2015).

Yapılan çalışmalar neticesinde kalite ve akreditasyon konularında daha verimli ve sistematik uygulamaların yürürlüğe girebilmesi için 23 Temmuz 2015 tarih ve 29423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği" ile birlikte Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) oluşturulmuş bundan iki sene sonra 1 Temmuz 2017 tarihli 7033 sayılı 'Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile birlikte 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na dahil edilen Ek Madde 35 hükümleri gereğince tekrar düzenlenmiştir. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) üniversitelerin eğitim-öğretim, araştırma faaliyetlerinin ve üniversiteler tarafından sunulan idari hizmetlerin ulusal ve uluslararası kalite ve akreditasyon standartlarına göre değerlendirilmesini, akreditasyon aşamalarının takip edilmesini, özerk faaliyetler yürüten ulusal akreditasyon kurumlarının yetkilendirilmesini yürütmektedir. Yükseköğretim Kalite Kurulu idari ve mali özerkliği olan kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kuruluştur (YÖKAK, 2021a).

Yükseköğretim Kalite Kurulunu oluşturan 13 üye ve hangi kurumları temsilen buldukları aşağıda belirtilmiştir.

- YÖK'ün seçtiği üç (3)
- ÜAK'ın seçtiği üç (3)
- MEB'in seçtiği bir (1)
- MYK'yı temsilen bir (1)
- TÜSEB'i temsilen bir (1)
- TÜBİTAK'ı temsilen bir (1)
- TÜRKAK'ı temsilen bir (1)
- TOBB'u temsilen bir (1)
- Öğrenci temsilcisi bir (1)

Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun ana faaliyetleri aşağıdaki maddeler ile birlikte özet olarak sunulmuştur.

- Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirmelerini yapmak,
- Bağımsız akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve akabinde tanınması faaliyetlerini yürütmek,
- Yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi kültürünün kökleşmesini, içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak (YÖKAK, 2021a).

### **2.9.3.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci**

Yükseköğretim kurumlarında uygulanan eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim süreci faaliyetlerinin YÖKAK tarafından tanımlanan kurumsal dış değerlendirme ölçütleri esas alınarak değerlendirilmesi faaliyetleri Kurumsal Dış değerlendirme Programı dahilinde yürütülmektedir. Türkiye'de bulunan üniversitelerin en az beş yılda bir kere bu programa dahil olmaları beklenmektedir. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim sistemi süreçlerinin Kurumsal Dış Değerlendirme Ölçütleri kapsamında değerlendirilmesini amaçlayan bir programdır. Yükseköğretim kurumlarının beş yılda en az bir defa Kurumsal Dış Değerlendirme Programına dâhil olmaları gerekmektedir. Kurumsal Dış

Değerlendirme Programına referans olmak üzere her sene üniversiteler tarafından Kurum İç Değerlendirme Raporları (KİDR) hazırlanır. Kurumsal Dış Değerlendirme Programına dâhil edilen yükseköğretim kurumları belirlendikten sonra, süreci yürütecek olan değerlendirme takımı görevlendirilir. Değerlendirme takımı değerlendirilecek yükseköğretim kurumuna iki kere ziyaret gerçekleştirmektedir. ön ziyaret ve saha ziyareti adı verilen bu ziyaretlerin akabinde değerlendirme takımı Kurumsal Geri Bildirim Raporu'nu (KGBR) hazırlar ve hazırlanan bu rapor YÖKAK tarafından kamuoyu ile paylaşılır (YÖKAK, 2021b).



**Şekil 2.2. Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci (YÖKAK, 2021b).**

### 2.9.3.2. Kurum İç Değerlendirme Raporu - KİDR

Kurum İç Değerlendirme Raporlarının (KİDR) yükseköğretim kurumlarının yıllık değerlendirme faaliyetlerinin izlenmesi ve Kurumsal Dış Değerlendirme Raporuna referans olarak alınması sebebiyle ilgili kurum tarafından her yıl hazırlanması gerekmektedir. Kurumsal İç Değerlendirme Raporu'nun (KİDR) yükseköğretim kurumuna sağlayacağı faydaları şöyle sıralayabiliriz (YÖKAK, 2021c).

- Kurumun kendi güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmesi. Gelişmeye açık olan alanların belirlenmesi.
- Kurumun öz değerlendirme süreçlerine yönelik önemli bir çıktı olması
- Kurumun, Kurumsal dış değerlendirme programı, akreditasyon faaliyetleri ve izleme programı süreçlerinde etkili sonuçlar alması için önemli bir çalışma olması
- Paydaşlarla olan iletişimin ve iş birliğinin, öz değerlendirme çalışmalarının, kurum içi kalite kültürünün benimsenmesi ve içselleştirilmesi için önemli bir araç olması.

Raporun hazırlanma sürecinin kuruma katkısının artırılması amacıyla çalışmalarda kapsayıcılık ve katılımıcılığın sağlanması, bürokratik veri yönetiminden daha ziyade süreç yönetimi yaklaşımının benimsenmesi, kalite komisyonu çalışmalarında şeffaflığın sağlanması ve sürekli eğitim çalışmalarıyla desteklenmesi beklenmektedir (YÖKAK, 2021c).

KİDR’de yükseköğretim kurumunun iç kalite güvencesi sisteminin olgunluk düzeyi irdelenmelidir. Bu kapsamda aşağıdaki soruların kanıta dayalı olarak yanıtlanması beklenmektedir:

- Kurumun değerleri, misyon ve hedefleriyle uyumlu olarak; kalite güvencesi sistemi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi süreçlerinde sahip olduğu kaynakları ve yetkinlikleri nasıl planladığı ve yönettiği,
- Kurumun genelinde ve süreçler bazında izleme ve iyileştirmelerin nasıl gerçekleştirildiği,
- Planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme süreçlerine paydaş katılımının ve kapsayıcılığın nasıl sağlandığı,
- Kurumun iç kalite güvencesi sisteminde güçlü ve iyileşmeye açık alanların neler olduğu,
- Gerçekleştirilemeyen iyileştirmelerin nedenleri,
- Yükseköğretimin hızlı değişen gündemi kapsamında kurumun rekabet avantajını koruyabilmesi için kalite güvencesi sisteminde sürdürülebilirliği nasıl sağlayacağı (YÖKAK, 2021c).

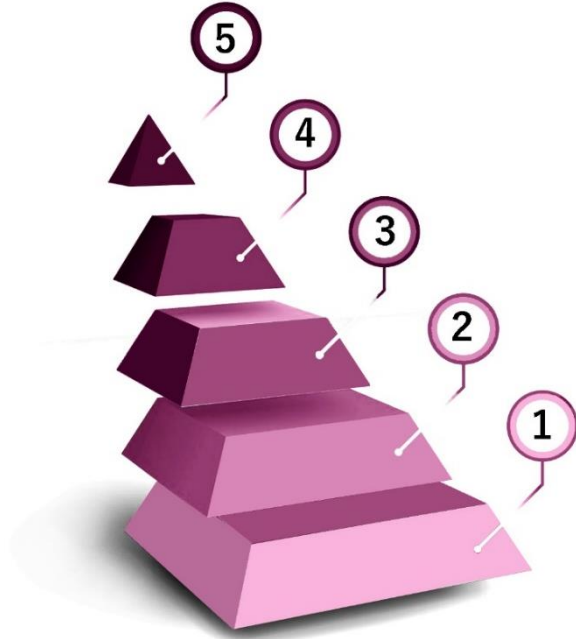
### **2.9.3.3. Raporun Hazırlanması ve Yayımlanması**

Kurum İç Değerlendirme Raporlarının Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından oluşturulan Kalite Güvencesi Yönetim Bilgi Sistemi (KGYBS)’ye yüklenmesi gerekmektedir. Söz konusu yükleme işlemi için yükseköğretim kurumu Kalite Komisyonu Başkanına veya komisyon başkanı tarafından görevlendirilen bir kişiye web tabanlı sisteme yönetici olarak giriş yapma yetkisi verilecektir. Sisteme yönetici olarak giriş yapma yetkisi bulunan kişi, sistem üzerinde kurumda çalışanlara kullanıcı hesabı ve roller oluşturabilmektedir. Yükseköğretim kurumları tarafından KİDR’lerin

sisteme yüklenmesi neticesinde KİDR'ler [www.yokak.gov.tr](http://www.yokak.gov.tr) internet sayfasından yayımlanacaktır. Aynı zamanda yükseköğretim kurumları kendi internet sayfalarından da hazırladıkları KİDR'yi yayımlamalıdır (YÖKAK, 2021c).

#### **2.9.3.4. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı ve Kullanımı**

- YÖKAK'ın kurumsal değerlendirme süreçleri, bütüncül bir bakış açısıyla; *Kalite Güvencesi Sistemi, Eğitim ve Öğretim, Araştırma ve Geliştirme, Toplumsal Katkı, Yönetim Sistemi* başlıkları altında toplam 22 ölçüt ve 56 alt ölçüt ile gerçekleştirilmektedir. Değerlendirme süreçlerinde kullanılan temel araç YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı'dır. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı yükseköğretim kurumlarının iç değerlendirme çalışmaları ve kurum iç değerlendirme raporu yazımında ve aynı zamanda dış değerlendirme süreçlerinde de kullanılan rubrik tarzında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Kurumsal değerlendirme ya da karar verme süreçlerinde açıklık, nesnellik, anlaşılabilirlik, tutarlık ve şeffaflığını arttırmak amacıyla geliştirilmiştir.
- YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı'nda her bir alt ölçüt için kalite güvencesi süreç ya da mekanizmaları; planlama, uygulama, kontrol etme ve önlem alma (PUKÖ) basamaklarının olgunluk düzeyleri dikkate alınarak tanımlanmış olup, 1-5 arasındaki bir ölçekle derecelendirilmiştir. Bu anahtarla olgunluk düzeyi belirlenen alt ölçütler, ilgili ölçütlerin karşılanma düzeyini ortaya koymaktadır. Alt ölçütlerin PUKÖ döngüsü ile ilişkilendirilmiş olgunluk düzeyleri Şekil 2.3.'de özetlenmektedir (YÖKAK, 2021c).



### Örnek Gösterilebilir

5

İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

### Planlama, Uygulama, Kontrol Etme ve Önlem Alma

4

Kurumun genelini kapsayan uygulamaların sonuçları izlenmekte ve ilgili paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

### Planlama ve Uygulama

3

Kurumun genelini kapsayan uygulamalar bulunmaktadır ve uygulamalardan bazı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu sonuçların izlenmesi yapılmamakta veya kısmen yapılmaktadır.

### Planlama

2

Planlama (tanımlı süreçler) bulunmakta; ancak herhangi bir uygulama bulunmamakta veya kısmi uygulamalar bulunmaktadır.

### Çalışma Bulunmamaktadır

1

Planlama, tanımlı süreç veya mekanizmalar bulunmamaktadır.

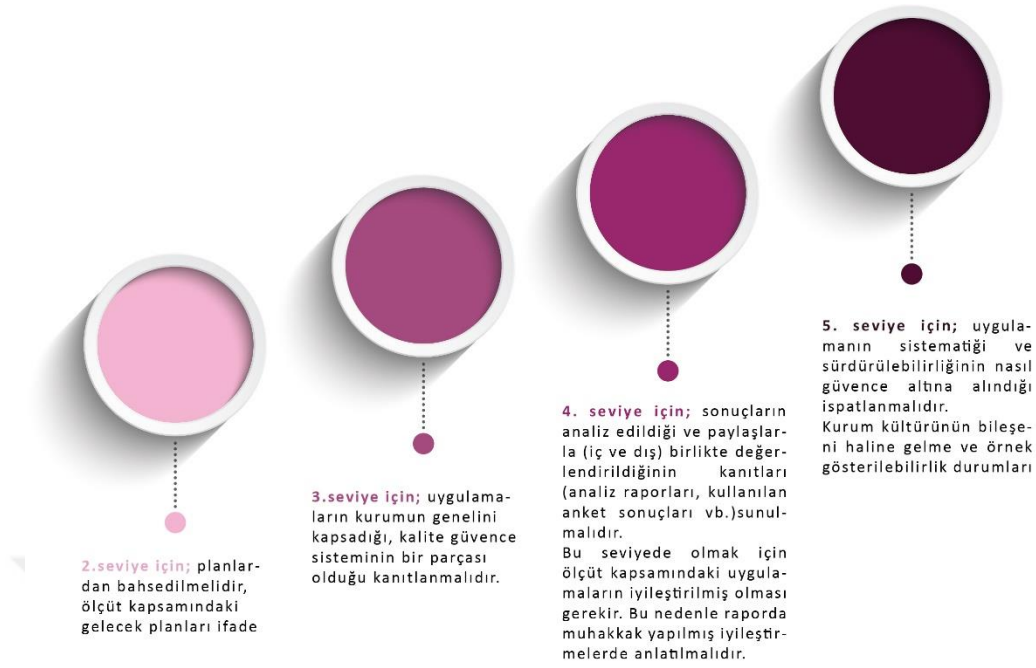
Şekil 2.3. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarıyla Alt Ölçütlerin Olgunluk Düzeyinin Değerlendirilmesi (YÖKAK, 2021c).

- KGYBS üzerinden gerçekleştirilecek rapor yazımında, açıklamalar “başlıklar” altında yer alan her bir ölçüte yönelik olarak yapılmalı; ölçütlerin açıklamaları yazılırken alt ölçütlerdeki olgunluk düzeyi esas alınmalıdır. Başlık, ölçüt ve alt ölçütlerin ilişkilendirilmesine ilişkin örnek Tablo 2.3’de sunulmuştur.

**Tablo 2.3. KİDR Yazımında Başlık, Ölçüt Ve Alt Ölçütlerin İlişkilendirilmesi Örneği**

<b>Başlık</b>	B. Eğitim ve Öğretim	Başlıklar altında ölçütler ve alt ölçütler yer almaktadır.
<b>Ölçüt</b>	B.1 Programların Tasarımı ve Onayı	Rapor yazımı ölçütler bazında gerçekleştirilecektir.
<b>Alt Ölçüt</b>	<u>B.1.5. Ölçme ve değerlendirme sistemi</u>	Alt ölçütler, ölçütlerin yazımında esas alınacak ve kanıtlarla desteklenen olgunluk düzeyi KGYBS üzerinden derecelendirilecektir. Alt ölçütler için ayrıca açıklama yazılmayacaktır.

- Alt ölçütlerin olgunluk düzeyinin değerlendirmesinde kullanılan YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı 1-5 arasında derecelendirilen basamaklardan oluşmaktadır. Bir olgunluk düzeyine geçmek için önceki basamakların tamamlanması gerekir (Şekil 2.4.).



**Şekil 2.4. Olgunluk Düzeyi Derecelendirme Basamakları (YÖKAK, 2021c).**

### **2.9.3.5. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı ve Kurumsal Geri Bildirim Raporunun - KGBR Hazırlanması Süreci:**

Kurumsal Dış Değerlendirme süreci, yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan kurumsal iç değerlendirme raporu (KİDR), raporun sunulmasını müteakip değerlendirme takımı tarafından gerçekleştirilen ön ziyaret- saha ziyareti ve çıkış bildiriminin ilgili kuruma sözlü olarak tebliğ edilmesi ve son olarak ziyaretlerin neticesinde değerlendirme takımı tarafından Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) ile Kurumsal Akreditasyon Raporunun yazılması aşamalarını içermektedir. Kurumsal İç Değerlendirme Raporunun referans alınarak değerlendirme çalışmalarına başlamanın en önemli sebepleri; değerlendirme kapsamında olan yükseköğretim kurumu hakkında bilgi sahibi olmak, ziyaret ekibinin saha ziyareti için yeterli bilgi birikimine sahip duruma gelmesini sağlamak ve kurumdan ziyaret öncesi ve ziyaret esnasında istenebilecek ek belgelerin neler olabileceği konusunda bir planlama yapılabilmesini sağlamak olarak ifade edilebilir (YÖKAK, 2021c).

### **2.9.3.6. Kurumsal İç Değerlendirme Raporu - KİDR Sonrasında Ön Değerlendirme Çalışmalarının Başlatılması,**

Kurumsal İç Değerlendirme Raporlarının ilgili yükseköğretim kurumu tarafından hazırlanması ve sunulmasından sonra;

İlgili raporlara ve raporlara referans olarak eklenen kanıtlara değerlendirme takımı KGYBS platformu üzerinden ulaşabilir. Yükseköğretim kurumu tarafından sunulan KİDR, ekleri ve kanıt belgelerinin Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütlerini ne ölçüde karşıladığı değerlendirme takımı üyelerince tespit edilir. Değerlendirme takımı tüm incelemelerinden sonra ilgili kurumdan ilave belge ve bilgi talep edebilir. Bu aşamadan sonra takım başkanı, üyeleri ile birlikte sürece dahil olan yükseköğretim kurumunun Rektörü veya Müdürü ile istişare ederek güz dönemi ise Ekim- Kasım, bahar dönemi ise Nisan-Mayıs ayları içerisinde ziyaret tarihleri belirlenir. Takım başkanı ve üyelerinin akreditasyon sürecindeki kurumu daha yakından tanımaları, kurum yöneticileriyle tanışmaların yapılması ve saha ziyareti konusunda tarih belirlenmesi amacıyla ön ziyaret yapılır (YÖKAK, 2021c).

### **2.9.3.7. Saha Ziyareti ve Karar**

KİDR'de tam olarak açıklanmamış bölümleri detaylı bir şekilde görüşmek, değerlendirme aşamasında kurum tarafından sunulan kanıtları fiziki ortamlarında gözlemlemek, kuruma yönelik tavsiyeler vermek amaçlarıyla düzenlenen saha ziyareti Kurumsal Dış Değerlendirme Programı için KGBR'nin, Kurumsal Akreditasyon Programı için KAR'ın YÖKAK tarafından onanması ve ilgili raporlar doğrultusunda akreditasyon kararlarının yayınlanması ile sona erer (YÖKAK, 2021c).

### **2.9.4. YÖKAK Program Akreditasyonu**

Türkiye'de program akreditasyonu faaliyetlerini yürütmek için yetkilendirme, tanınma süreçlerinden Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) sorumludur. Yetkilendirme ve tanınma süreci Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından belirlenmiş ölçütler baz alınarak yürütülmektedir. Program akreditasyonu, YÖKAK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız bir akreditasyon kuruluşu tarafından alana ilişkin önceden belirlenmiş standartlar göz önünde bulundurularak gerçekleştirilir. Sürece dahil olan yükseköğretim kurumuna bağlı programın akreditasyon kuruluşu tarafından belirlenen

standartları ne ölçüde karşılayıp karşılamadığı göz önünde bulundurularak tanınma işlemleri gerçekleştirilir (YÖKAK, 2021d).

**Tablo 2.4. YÖKAK Tarafından Yetkilendirilen ve Tescil Süresi Devam Edenler Akreditasyon Kuruluşları**

Akreditasyon Kuruluşu	Tescil Tarihi	Tescil Bitiş Tarihi	Geçerlilik Süresi
Dil Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-DEDAK	15.09.2021	15.09.2023	2
Diş Hekimliği Eğitimi Programları Akreditasyon Derneği (DEPAD)	11.03.2020	11.03.2022	2
	11.03.2022	11.03.2024	2
Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-ECZAKDER	25.12.2014	25.12.2016	2
	26.12.2018	26.12.2020	2
	26.12.2020	26.12.2025	5
Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülteleri Akreditasyon Derneği-FEDEK	26.08.2010	26.08.2012	2
	1.02.2013	1.02.2015	2
	9.04.2015	9.04.2018	3
	9.04.2018	9.04.2023	5
Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-HEPDAK	25.12.2014	25.12.2016	2
	25.12.2016	25.12.2018	2
	25.12.2018	25.12.2023	5
İlahiyat Akreditasyon Ajansı-İAA	11.09.2019	11.09.2021	2
	15.09.2021	15.09.2023	2
İletişim Araştırmaları Derneği (İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu-İLEDAK)	31.01.2018	31.01.2020	2
	31.01.2020	31.01.2022	2
	19.01.2022	19.01.2027	5
Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği-MİAK	17.11.2021	17.11.2023	2
Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-MÜDEK	16.11.2007	16.11.2012	5
	1.02.2013	1.02.2018	5
	1.02.2018	1.02.2023	5
	15.10.2014	15.10.2016	2
Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-EPDAD	31.01.2018	31.01.2020	2
	31.01.2020	31.01.2022	2
	30.03.2022	30.03.2027	5
Peyzaj Mimarlığı Eğitim ve Bilim Derneği-PEMDER	8.04.2020	8.04.2022	2
	8.04.2022	8.04.2024	2
Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-SABAK	31.01.2018	31.01.2020	2
	31.01.2020	31.01.2025	5
Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği-STAR	8.07.2020	8.07.2022	2
Spor Bilimleri Derneği (Spor Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu - SPORAK)	8.01.2020	8.01.2022	2
	19.01.2022	19.01.2024	2
	30.11.2011	30.11.2012	1
Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-TEPDAD	28.03.2013	28.03.2015	2
	28.03.2015	28.03.2017	2
	28.03.2017	28.03.2022	5
	28.03.2022	28.03.2027	5
	31.01.2018	31.01.2020	2
	31.01.2020	31.01.2022	2

Turizm Akademisyenleri Derneği (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu–TURAK)	19.01.2022	19.01.2024	2
	26.08.2010	26.08.2012	2
	26.08.2012	26.08.2014	2
Türk Psikologlar Derneği	6.02.2019	6.02.2021	2
	23.06.2021	23.06.2026	5
	2.02.2012	2.02.2013	1
Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-VEDEK	19.12.2013	19.12.2015	2
	19.12.2015	19.12.2017	2
	19.12.2017	19.12.2022	5
Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-ZİDEK	8.07.2020	8.07.2022	2

### **Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği -**

**EPDAD:** Türkiye’de eğitim fakültesi programlarının niteliğini ve eğitimin kalitesini geliştirmeye yönelik faaliyetler 90’lı yıllarda başlamıştır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) arasındaki iletişimi sağlayan Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesi (ÖYMK) öğretmen eğitiminde standartların belirlenmesine yönelik çalışmaları kapsamında 02-14 Kasım 1998 senesinde Ankara’da toplanmıştır. Bu toplantıda akreditasyon ve kalitenin artırılmasına yönelik bir sistem oluşturulması konusu ön plana çıkmıştır. Amerika ve İngiltere’de yürütülen akreditasyon çalışmaları ve öğretmen yetiştirme standartları incelenmiş, bu ülkelerde yürütülen faaliyetlerin araştırılması hususuna önem verilmiştir. Amerikalı ve İngiliz uzmanlar tarafından Türkiye’de öğretmen yetiştirme standartlarına yönelik çalışmaları neticesinde bu konuda bir temel oluşturulmuştur. Bu çalışmalar nihayetinde sunulan standartlar ve uygulamaya yönelik dokümanlar altı fakültemizde yürütülen pilot çalışmalar sonrasında olgunluk kazanmış olmasına rağmen çalışmalar maalesef sonuçsuz kalmıştır (YÖKAK, 2021d). 20-21 Ocak 2012 tarihlerinde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi’nde düzenlenen Eğitim Fakülteleri İnisiyatif Geliştirme ve Değerlendirme Çalıştayı’nda katılımcı dekanlar kendilerine çalıştay öncesinden iletilen yönergeyi onaylayarak Eğitim Fakülteleri Dekanlar Konseyi’ni (EFDEK) kurulmasına ön ayak olmuşlardır. Konsey, Atatürk Eğitim Fakültesi dekanlığı bünyesinde kurulan EPDAD Kuruluş Hazırlık Komisyonu tarafından yürütülen akreditasyon sistemi kurma çalışmalarının bundan böyle EFDEK’in çatısı altında sürdürülmesi kararını almış ve sonrasında yürütülen çalışmalar ile birlikte son halini alan EPDAD Tüzüğü İstanbul Valiliği Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü

tarafından 14 Haziran 2012 senesinde onaylanmıştır. Böylelikle EPDAD resmî olarak kurulmuştur (EPDAD, 2022c).

**Öğretmenlik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (EFAK):** Türkiye’de öğretmenlik eğitim programlarının değerlendirilmesi ve akreditasyonu sürecinden sorumlu olan kurul, EPDAD adına akreditasyon programlarının düzenlenmesi, program değerlendirmeleri esnasında gerçekleştirilen ziyaretlerde değerlendirme takımlarının belirlenmesi, akreditasyon kararlarının alınmasından sorumludur. Ayrıca halihazırda uygulamada olan akreditasyon süreçleri ve kriterlerinin revizelerine ilişkin önerileri yönetim kuruluna sunar (EPDAD, 2022d).

**Tablo 2.5. Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği -EPDAD Akreditasyon Sürecinde Yapılacak Faaliyetler**

1. ZİYARET ÖNCESİ FAALİTETLER	
5 Ay Önce	F Fakülte akreditasyon başvurusu hazırlıklarını yapmak ve sonrasındaki süreci koordine etmek üzere Fakülte Akreditasyon Koordinasyon Birimini kurar. A
	F Fakülte/program akredite olmak üzere belirledikleri programları belirten bir yazı ile EPDAD’a başvurur. A
	EPDAD tarafından değerlendirilecek programlar ve uygulanacak program E P Fakülteye bildirilir. Gönderilen yazı ekinde uyulacak eylem planı ve takvimi de yer alır.
4 Ay Önce	F Fakülte öz değerlendirme raporunun yazımına ve istenen belgelerin hazırlanmasına başlar. A
	E F EFAK ekip başkanı ve üyelerini seçer. Ekip başkanı fakülteye bir ön ziyaret yapılmasını planlar.
3 Ay Önce	Z E Ekip başkanı ekibin ziyarete katılımlarını teyit eder ve ekibe görevler verir.
2 Ay Önce	Z E Ekip başkanının yazı göndermesi ya da onun tarafından seçilen ekip üyesinin temas kurması yoluyla fakülte akreditasyon koordinatörü ile ekibe ziyaret sırasında sağlanacak destek ve ön ziyaret teyit edilir. F Fakülte akreditasyon koordinatörü ekibe ulaşım, konaklama, bilgisayar desteği, ilk toplantı ve akşam yemeğinin yeri gibi idari konuları içeren bir yazı gönderir. A
1 Ay Önce	F Fakülte öz değerlendirme raporunu ekip başkanına, o da ekip üyelerine ulaştırır. A

---

2 Hafta Önce  $\frac{Z}{E}$  Ekip başkanı veya bir ekip üyesi ön ziyaret yapar.

---

## 2. ZİYARET SÜRECİ FAALİYETLERİ

---

Z F Ayrıntılar El Kitabı, Bölüm 5'te verilmiştir.

---

## 3. ZİYARET SONRASI FAALİYETLER

---

1 Hafta Sonra	$\frac{Z}{E}$	Ekip başkanı taslak raporu dönüt almak üzere ekibe gönderir.
2 Hafta Sonra	$\frac{Z}{E}$	Ekip başkanı dönütler ışığında revize edilen raporu ilgili EPDAD birimine (Tutarlılık Komisyonu) gönderir.
3 Hafta Sonra	$\frac{Z}{E}$	Ekip başkanı ilgili EPDAD biriminin önerisi doğrultusunda tekrar revize edilen raporu, raporda yer alan bilgilerin teyidi ve varsa hataların düzeltilmesi için dekanlığa gönderir.
4 Hafta Sonra	$\frac{F}{A}$	Dekan yorumunu ve varsa düzeltmeleri ekip başkanına yazılı olarak iletir.
5 Hafta Sonra	$\frac{Z}{E}$	Ekip başkanı dekanlığa ve EPDAD'a raporun son halini gönderir.
6 Hafta Sonra	$\frac{F}{A}$	Dekanlık ekibin raporuna verdiği cevabı EPDAD'a ve ekip başkanına yazılı olarak bildirir.
8 Hafta Sonra	$\frac{E}{P}$	İlgili EPDAD birimi EFAK raporu inceler ve EPDAD Yönetim Kurulu Başkanlığına kesin önerisini iletir.
9 Hafta Sonra (En Geç)	$\frac{E}{P}$	EPDAD Yönetim Kurulu karar verir. EPDAD kararını dekanlığa bildirir; rektöre ve ziyaret ekibine de kararın kopyası gönderilir.

---

Kısaltmalar: FA: Fakülte, EP: EPDAD, ZE: Ziyaret Ekibi, EF: EFAK

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, süreci ve verilerin analizi yer almaktadır.

#### 3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmanın amacı, eğitim fakültesi özelinde akredite olan programlarda sürece dahil olan öğretim elemanlarının deneyimlerini araştırmaktır. Bu amaçla İstanbul'da yer alan bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanları ile sürece ait deneyimlerin, karşılaşılan sorunların, çözüm önerilerinin ve akreditasyonun katkılarının araştırılması ve bütüncül bir bakış sergilenebilmesi için nitel bir araştırma yöntemine ve durum çalışması modeline göre yürütülmüştür. Nitel araştırma, insanın kendi çalışmaları neticesinde kurduğu sosyal yapıların ve sistemlerin bütüncül bir şekilde anlaşılmasına olanak sağlayan bir bilgi üretme aracıdır. Bu araştırmaların sonucunda derinlemesine bir bakış açısına sahip olmak söz konusudur (Morgan, 1996). Nitel araştırmalarda çoğunlukla görüşmeler ve gözlemler ve bu yolla yapılandırılmış doküman ve görüşme sonucu analizleri nitel veri edinme araçları olarak kullanılır (Hatch, 2002; Merriam ve Grenier, 2019).

**Tablo 3. 1. Sistemik Durum Modeli** (Yıldırım ve Şimşek'den, 2013: 137)

1. Araştırma sorularının geliştirilmesi
2. Araştırmanın varsa alt-sorularının geliştirilmesi
3. Analiz biriminin saptanması
4. Çalışılacak durumun belirlenmesi
5. Araştırmaya katılacak bireylerin seçilmesi
6. Verilerin toplanması ve toplanan verilerin (varsa) alt-problemlerle ilişkilendirilmesi
7. Verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması
8. Durum çalışmasının raporlandırılması

Yapılan durum çalışmalarında diğer nitel araştırma desenlerindeki benzer biçimde araştırmacının rolü büyük önem taşımaktadır. Araştırmacının etkin bir çalışmaya imza atabilmesi için sorularını çok iyi belirlemesi, sorulara verilen cevapları açık ve etkin bir şekilde yorumlayabilmesi, objektif kalabilmesi ve beklenmedik durumları fırsat

olarak değerlendirmesi gerekmektedir (Subaşı ve Okumuş, 2017: 423). Durum çalışmasına yönelik literatürlerde ilgili çalışmayı ifade etmek üzere farklı tanımlamalar görülebilmektedir. Bu isimlere örnek olarak; olay incelemesi, örnek olay çalışması, durum çalışması, vaka çalışması, örnek olay inceleme yöntemi verilebilir. İngilizce literatüde “Case Study” olarak ifade edilen durum çalışması sosyal bilimler alanında araştırma yapma türlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Yin, 2003: 1). Değerlendirmeye yönelik araştırmalarda ön plana çıkan durum çalışmaları nitel ve nicel durumların karışımı ile de karşımıza çıkabilir. Durum çalışmalarına ait en az beş farklı uygulama ön plana çıkmaktadır: açıklama (explain), tanımlama (describe), tasvir etme (illustrate), keşfetme (explore) ve meta değerlendirme (Yin, 2003). Hitchcock ve Hughes (1995: 317), durum çalışmasındaki işleyiş basamaklarını tarif ederken şu sıralamanın takip edilmesini önemsemektedir.

Duruma ait olayların kapsamlı bir şekilde tanımlanması,

Duruma ait olayların tarihsel olarak tanımlanması,

Olaylara ait tanımlama ve yordamlamalardan içsel bir tartışmanın inşaa edilmesi,

Spesifik birey ve aktörlerin duruma ilişkin algıları üzerine yoğunlaşılması,

Duruma ilişkin spesifik hususlara odaklanılması,

Araştırmacının durumun bir parçası olarak katılım sağlaması,

Spesifik durumu sunma yolu.

Durum çalışmasının genel düzenlemesi en iyi bir huni şekliyle anlatılabilir. Çalışmanın başlangıcı huninin geniş ağzıdır. Araştırmacı araştırma yapmayı planladığı bir ortama girer. Geniş olarak bir ağ çizer ve araştırmanın yapılabilirliğini inceler. Nasıl ilerleyeceğine ilişkin ipuçları arar. Verileri toplamaya başlar, gözden geçirir, keşfeder ve araştırmaya nasıl devam edeceğine karar verir. Zamanını nasıl yayacağına araştırmayla nereye gideceğine, kimle görüşeceğine, neyi derinlemesine inceleyeceğine karar verir. Düzenlemeyi sürekli olarak şekillendirir (Bogdan ve Biklen, 1998: 54).

Bir durumun bütünsel olarak incelemesinde durum çalışması, olgunun derinlemesine araştırılmasına imkan sağlaması ve durum içerisinde yeni keşifler ortaya çıkartılması bakımından elverişli bir yöntemdir (Merriam, 2013).

Bu araştırmada desen, i içe geçmiş tek durum deseni olarak seçilmiştir. Araştırmada tek durum, akreditasyon sürecinde görev yapan eğitim fakültesi ğretim elemanlarının görüşlerinin alınması olarak belirlenmiştir. Çalışmada gerçekleştirilecek durum çalışması için araştırma soruları belirlenmiştir. Çalışmada, eğitim fakültesinde akredite olan programların bölüm başkanları, akreditasyon sorumluları ve sürece destek veren araştırma görevlileri analiz birimi olarak belirlenmiştir. Çalışmada akreditasyon faaliyetleri ve süreçleri çalışmanın durumunu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılacak gönüllü katılımcıların belirlenmesi ile araştırmanın erevesi oluşturulmuştur.

### **3.2. Çalışma Grubu**

Araştırmanın alışma gurubunu, İstanbul'da bulunan bir vakıf niversitesinin eğitim fakültesinde, ğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) tarafından akredite edilen programlarında görev yapan ve sürece aktif bir şekilde dahil olan on iki ğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Amaçlı rnekleme tekniğinin belirlenmesinde esas olan var olan problemle ilgili önceden ortaya konulmuş niteliklere haiz kişilerin araştırmada seçilmiş olmasıdır (Yıldırım ve şimşek, 2011). Örnekleme belirlenmiş bir evrenin tümünden bilgi toplamanın mümkün olmadığı zamanlarda tercih edilir. Nitel araştırmalarda çoğunlukla araştırma konusunu açık bir şekilde ortaya koyacak ve ortaya sürülen sorunun zmne yönelik en verimli katkıyı sağlayacak örnekleme biçimi seçilir (Baltacı, 2018). Çalışmaya dahil olan katılımcılar belirlenirken amaçlı örnekleme tekniklerinden kritik durum örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çoğunlukla yapılan araştırmanın belli bir blėyle tanımlandığı zamanlarda kritik durum örnekleme geniş bilgi sunmaktadır. Bu tarz durumlarda, en sağlıklı bilgi akışını sunabilecek blėnin belirlenmesi için araştırmacının hedefe yönelik seçimler yapması ve sorularının sınırlarını net bir şekilde belirlemesi önem taşır (Kerlinger ve Lee, 1999). Araştırma için seçilen ğretim elemanlarının görev yaptığı programların ğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) tarafından akredite edilen programlar olması lt olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda akredite olan programların bölüm başkanları, akreditasyon sorumluları ve süreç içerisinde görev alan birer araştırma görevlisiyle görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler Microsoft Teams

uygulaması üzerinden yürütülerek kayıt altına alınmış ve çözümlenmeler ile araştırma tamamlanmıştır.

**Tablo 3. 2. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler -Bölüm Başkanı**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Cinsiyet
1	BB1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Prof. Dr.	E
2	BB2	İngilizce Öğretmenliği	Prof. Dr.	E
3	BB3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Doç. Dr.	E
4	BB4	Türkçe Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	E

**Tablo 3.3. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler - Program Kalite ve Akreditasyon Sorumlusu**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Cinsiyet
1	AS1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	K
2	AS2	İngilizce Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	E
3	AS3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Dr. Öğr. Üyesi	K
4	AS4	Türkçe Öğretmenliği	Arş. Gör.	E

**Tablo 3. 4. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler - Araştırma Görevlisi**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Cinsiyet
1	AG1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Arş. Gör.	K
2	AG2	İngilizce Öğretmenliği	Arş. Gör.	K
3	AG3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Arş. Gör.	K
4	AG4	Türkçe Öğretmenliği	Arş. Gör.	K

### 3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama aşamasında nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Belirlenen bu teknik ile eğitim fakültesi özelinde akredite olan programlarda sürece dahil olan öğretim elemanlarının sürece ilişkin deneyimlerini ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini dahilinde belirlenmiş kişilerin, araştırmanın konusuna ilişkin düşüncelerini, deneyimlerini aktardığı veri toplama tekniği görüşme olarak ifade edilmektedir. Bu teknik araştırmaya katılan kişilerin belirlenen durum dahilinde farklı deneyimlerinin, düşünce ve tutumlarının, algı ve durum karşısındaki tepkilerinin ölçülmesine imkan verir (Bengtsson, 2016).

Görüşme tekniklerinin dört farklı çeşidinin olduğundan söz edilebilir. Bunlar; yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış, yapılandırılmamış ve odak grup görüşmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Marshall, 1996). Araştırma için yapılan görüşme çeşidi her ne şekilde belirlenirse belirlensin etkili bir görüşme için araştırmacının konusuna vakıf olması, kuramsal çerçevenin iyi belirlenmiş olması ve hazırlık aşamasının iyi düzenlenmiş olması önemlidir. Araştırmacının tüm bunların yanında görüşme formu hazırlamış olması da önem taşır (Marshall ve Rossman, 2014).

Araştırmada görüşme yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yönteminin kullanılması tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme türünde, görüşmeyi yapan kişi soruları önceden hazırlamıştır fakat görüşme sırasında katılımcıya kısmi esneklikler sağlar. Gerekirse soruların yeniden düzenlenmesine veya ilgili konu üzerinde tartışmaya izin verir. Bu sayede katılımcıların da yapılan araştırma uygulaması üzerinde söz sahibi olduğu bir ortam oluşmuş olur (Türnüklü, 2000: 547).

Araştırmaya ilişkin veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği göz önünde bulundurularak hazırlanan görüşme formu yoluyla toplanmıştır. İlgili form çalışmaya referans teşkil edecek literatür çalışması hazırlandıktan sonra taslak olarak hazırlanmış ve araştırmacı tarafından uzman görüşleri alındıktan sonra forma son hali verilmiştir. Formdaki soruların öncelikli olarak ne derece etkin veriler sunabileceğine yönelik bir hazırlık aşaması tasarlanmıştır. Bu aşamada akredite olan programlardan birinde görev yapan ve sürece dahil olan bir öğretim görevlisi ile ön görüşme yapılmıştır. Bu ön görüşme ile karşılaşılabilecek sorunların önüne geçilmesi ve zaman yönetiminin etkin yürütülmesi amaçlanmıştır. Görüşme soruları dokuz açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

### **3.4. Verilerin Toplanması**

Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği göz önünde bulundurularak hazırlanan görüşme formu aracılığıyla Microsoft Teams uygulaması üzerinden çevrimiçi görüşme vasıtasıyla toplanmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul izinleri (Etik Kurul Toplantı No: 2022/02) alınmış ve görüşmeler Ocak 2022 tarihinde belirlenen öğretim elemanları ile çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir. Sağlık mazeretleri sebebiyle Temel Eğitim Bölümü Başkanı (BB1) ve İngilizce Öğretmenliği Programı akreditasyon sorumlusu (AS2) ile görüşme sağlanamamış olup Tablo 3.5 ve Tablo 3.6'da bu durum ayrıca belirtilmiştir.

Görüşme öncesinde katılımcı öğretim elemanlarına araştırmanın amacı hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiş ve görüşmelerin Microsoft Teams uygulamasında kayıt altına alınacağı bilgisi verilmiş ve izinler alınmıştır. Ayrıca kişisel verilerin paylaşılmayacağı katılımcılara ait özel bir kodlama yapıldığı bilgisi de paylaşılmıştır.

**Tablo 3. 5. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Bölüm Başkanı**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Görüşme Süresi
1	BB1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Prof. Dr.	Görüşme yapılamamıştır.
2	BB2	İngilizce Öğretmenliği	Prof. Dr.	10dk11sn.
3	BB3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Doç. Dr.	16dk02sn.
4	BB4	Türkçe Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	22dk06sn.

**Tablo 3. 68. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Program Kalite ve Akreditasyon Sorumlusu**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Görüşme Süresi
1	AS1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	17dk04sn.
2	AS2	İngilizce Öğretmenliği	Dr. Öğr. Üyesi	Görüşme yapılamamıştır.
3	AS3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Dr. Öğr. Üyesi	19dk.18sn.
4	AS4	Türkçe Öğretmenliği	Arş. Gör.	19dk.50sn

**Tablo 3. 7. Veri Toplama Sürelerine İlişkin Bilgiler - Araştırma Görevlisi**

Sıra No	Katılımcı Kodu	Program	Unvanı	Görüşme Süresi
1	AG1	Okul Öncesi Öğretmenliği	Arş. Gör.	12dk.36sn.
2	AG2	İngilizce Öğretmenliği	Arş. Gör.	35dk.47sn.
3	AG3	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Arş. Gör.	11dk.20sn.
4	AG4	Türkçe Öğretmenliği	Arş. Gör.	13dk40sn.

### 3.5. Verilerin Analizi

İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin akreditasyon sürecine katılan programlarının öğretim elemanları arasından bölüm başkanı, araştırma görevlisi ile kalite ve akreditasyon sorumluları ile yarı yapılandırılmış sorular aracılığıyla görüşmeler yapılmıştır. Toplam 10 öğretim elemanı ile Microsoft Teams üzerinden yapılan görüşmeler kayıt altına alınmış ve akabinde görüşmeler Word belgesine aktarılmıştır.

Veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi, metinden çıkarılan geçerli yorumların bir dizi işlem sonucu ortaya konulduğu bir araştırma tekniğidir. Bu yorumlar, mesajın göndereni, mesajın kendisi ve mesajın alıcısı hakkındadır (Weber, 1989: 5). Her bir katılımcının sorulara vermiş olduğu cevaplar incelenmiş ve ortak ifadeler tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının vermiş olduğu cevaplardan yola çıkılarak frekanslar, frekanslara bağlı olarak kodlar, alt temalar ve temalar oluşturulmuştur. Oluşan kodlar ve alt temalar kendi aralarında incelenerek araştırmanın bulgular kısmında analiz edilmiştir.

### **3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği**

Nicel araştırmalarda kullanılan veri toplama aracı ve araştırma deseninin geçerlik-güvenirliğinin dikkatle test edilmesi gerekmektedir. Nitel araştırmalarda ise geçerlik-güvenirlik nicel çalışmalardan daha farklı olarak ortaya konulmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Nicel araştırmalarda kullanılan geçerlik ve güvenirlik ifadelerinin yerine nitel araştırmalarda inanılırlıktan bahsetmek daha doğru bir tespit olacaktır (Merriam, 2013).

Nitel araştırmalar, geçerlik ve güvenirliğin temini için araştırmanın etik çerçeveler içerisinde uygulanmasını ve böylelikle okuyuculara doğru sonuçlar sunmayı gerektirir.

#### **Araştırmada İç Geçerlik (İnandırıcılık)**

Araştırmanın iç geçerliğini arttırmak için araştırmaya dahil olan katılımcılar ile aynı ortamda uzun süre bulunmak, araştırmacı ile katılımcılar arasındaki güvenin tesis edilmesi bağlamında önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu şekilde elde edilen veriler daha güvenilir olmaktadır. Bu nedenle araştırmacının çalışmanın yürütüleceği yerde katılımcılar ile kurduğu uzun soluklu etkileşim ve araştırmanın geniş bir zaman dilimi içerisinde yürütülmesi verilerin inandırıcılığını arttırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İç geçerliği arttırmak amacıyla katılımcılarını İstanbul'da yer alan bir vakıf üniversitesinde görev alan öğretim elemanlarının oluşturduğu bu çalışmada uzun süreli ve karşılıklı etkileşim içerisinde olunmuştur. Programlara ait akreditasyon çalışmaları yerinde gözlemlenmiş ve öğretim elemanlarının çalışmalarına idari destek verilmiştir. Çalışmanın yürütüldüğü esnada katılımcılar ile birlikte akreditasyon veren kurum olan EPDAD ile de karşılıklı iletişim halinde olunmuştur.

İç geçerliği arttıran unsurlardan bir diğeri de araştırmaya katılan katılımcıların teyididir. Bu araştırmada hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında elde edilen

veriler, katılımcılarla görüşme sırasında paylaşılarak teyit edilmiştir. Bununla birlikte uzman görüşü alınması da iç geçerliği artırmaktadır. Bu çalışmada katılımcılara iletilen yarı yapılandırılmış sorular öncelikle fakültenin temel eğitim bölümünde görev yapmakta olan bir öğretim görevlisi ile paylaşılmış ve soruların niteliğinde bazı değişikliklerin yapılması gerektiği tespit edilmiştir. Çalışma esnasında da fakültede görev yapmakta olan farklı öğretim elemanlarından uzman görüşleri alınmıştır. Verilerin yanlış yorumlanabilmesi ve yanlış analiz edilmesi durumu göz önünde bulundurularak, araştırma hakkında bilgisi olan ve nitel araştırmalar konusuna hakim uzman kişilerin destekleri çalışmanın inanılabilirliğine katkı sağlayacaktır (Creswell, 2016).

### **Araştırmada Dış Geçerlik (Aktarılabirlik)**

Transfer edilebilirlik, aktarılabirlik şeklinde de tanımlanabilen dış geçerlik, araştırma sonuçlarının uyarlanabilir olması olarak ifade edilebilir. Nitel araştırmalarda, dış geçerliği sağlamak için araştırma örnekleminin başka örneklerle karşılaştırılabilecek kadar iyi tanımlanması gerekmektedir. Ayrıca örnekleme çeşitlendirmek, araştırma konusunun farklı kaynaklar açısından da değerlendirilmesini sağlaması nedeni ile dış geçerliğe katkıda bulunduğu belirtilebilir. Araştırma bulgularının benzer ortamlarda kolaylıkla test edilebilir olması, araştırma ile ilgili tanımların detaylı bir şekilde yapılmış olması dış geçerliği sağlayan faktörlerdendir (Merriam, 2013). Bu çalışmada araştırmaya katılan katılımcıların farklı programlardan, farklı unvanlardan seçilmiş olması bu bağlamda güvenilirliği artırıcı bir durum teşkil etmektedir. Ayrıca süreç içerisinde akreditasyon veren kurum ile de sürekli iletişim halinde olunmasıyla birlikte tanımlamaların daha etkin bir şekilde yapılması sağlanmıştır.

### **Araştırmada İç Güvenirlik (Tutarlılık)**

İç güvenirlik, farklı araştırmaların aynı verilerle benzer sonuçlara ulaşılabilirliğinin sağlanması şeklinde ifade edilebilir. Araştırmacının, tutarlılığı arttırmak için araştırma sorularını açık bir şekilde ortaya koyması beklenmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilen araştırmada sorularının, çalışma süreçlerini net bir şekilde ortaya koyacak şekilde belirlenmesi çalışma açısından önemli bir yer tutmaktadır. İç geçerliliği arttıran önemli faktörlerde biri araştırmacının araştırma sürecindeki rolünü açık bir şekilde ifade etmesi ve elde edilen verilerin sonuçlarla tutarlı olmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada, araştırmacının katılımcı rolü net bir şekilde ifade edilerek, yapılan çalışmanın literatürle tutarlılığı göz önünde bulundurulmuştur. Yine araştırmada veri çözümlemelerinin tek bir araştırmacı tarafından yapılması ile alt temalar ile birlikte kodların tutarlı olmasına dikkat edilmiştir.

### **Araştırmada Dış Güvenirlik (Teyit edilebilirlik)**

Araştırma verilerinin, araştırma sonuçları ile tutarlı olup olmadığının uzman görüşleri ile teyit edilebilir olması araştırmada dış güvenirligi arttıran faktörlerden biridir (Merriam, 2013). Bu bağlamda çalışmada araştırma sonuçlarının verilerle tutarlılığı, alanında uzman araştırmacılar tarafından teyit edilmiştir. Ayrıca araştırma verileri ve analiz yöntemleri ile ilgili yapılan açıklamaların dış güvenirligi arttırdığı ifade edilebilir. Bu araştırmada katılımcılara sorular yöneltilmezden evvel pilot görüşme yapılarak süreç ile ilgili olası problemler önlenmeye çalışılmıştır. Sürecin devamında farklı programlarda görev yapan nitel çalışma yöntemlerine ve araştırma konusuna hakim öğretim elemanlarından da uzman desteği alınmıştır.

### **3.7. Araştırmacının Rolü**

Bilgi kaynaklarına yakınlığı, gözlemler gerçekleştirme, konu ile ilgili kişilerle görüşmeler yapma, dökümanları inceleme, araştırma konusunu yakından anlama ve inceleme özellikleri ile nitel araştırmalar yapan araştırmacı bu yönleri ile nicel araştırmacıdan ayrılmaktadır. Araştırmanın bir parçası haline gelen araştırmacı için nesnellikten uzaklaşma tehlikesi ile karşı karşıya kaldığı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle nitel araştırma yapan araştırmacının sürecin doğal akışını, sahada bulunuyor olması ve bilgiye ulaşırken ortama müdahale etmemesi, etkilememesi beklenir. Ancak yapılan nitel çalışmaların tamamen nesnel olabilmemesinin de mümkün olmadığı ifade edilmektedir (Patton, 2014). Araştırmacı, araştırma konusunu halihazırda görev yaptığı fakülte sekreterliği görevinde süreçlerinin bir parçası olan akreditasyon alanından belirlemiştir. Araştırmacı görev yaptığı fakültede idari akreditasyon sorumlusu görevi ile birlikte program akreditasyon süreçlerine idari destek vermektedir. Aynı zamanda EPDAD ile sene içerisinde sürekli iletişim kuran araştırmacı öğrencilere yönelik akreditasyon algılarının ölçülmesi bağlamında yürütülen bir çalışmaya da katılmıştır. Akreditasyon süreçlerine vermiş olduğu destek ve sürece katılan öğretim elemanlarıyla uzun yıllardır kurulan iletişim sebebiyle araştırma veri ve bulgularının daha etkili bir şekilde ortaya konulduğundan ve çözümlenmelerinin yapıldığından bahsedilebilir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### BULGULAR

#### 4.1. Nitel Araştırma Analiz Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde eğitim fakültesi akreditasyon sürecinde öğretim elemanlarının deneyimlerini, deneyimleri sonucunda karşılaştıkları sorunların neler olduğunu, kişisel, program ve fakülte düzeyinde kazanımlarının neler olduğunu, akreditasyon çalışmalarına başlayacak diğer programlara ve akreditasyon kurumuna önerilerin neler olduğunu, akreditasyon sürecinin daha etkin bir biçimde nasıl yürütülebileceğine ilişkin görüşlerinin neler olduğunu ortaya koymaya yönelik 10 öğretim elemanı ile yapılan görüşme bulgularına yer verilmiştir. Akreditasyon çalışmaları süreçlerine dahil olan öğretim elemanlarıyla Microsoft Teams uygulaması üzerinden yapılan görüşmeler yazılı doküman haline getirilmiştir. Dokümanlardan elde edilen veriler her bir problem durumu için ayrı ayrı incelenmiş ve görüşmelerden elde edilen bu veriler temalara ayrılmıştır. Birbiriyle ilişkili görülen kısımlar için kodlar verilmiş ve kodların tekrarını belirtmek için frekanslar belirtilmiştir. Dokuz temel soru ile nihayetlenen görüşmeler neticesinde temalar, alt temalar ve kodlar belirtilerek hazırlanan özet tablo aşağıda bulunmaktadır.

**Tablo 4.1. Tema ve Alt Temalar**

<b>Temalar</b>	<b>Alt Temalar</b>
<i>Akreditasyon Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar Teması</i>	Bilgilendirme Eksikliği Dokümantasyon İş birliği Eksikliği Duygusal Etmenler Yoğunluk
<i>Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler Teması</i>	Bilgilerin Derlenmesi İş birliği ve İş Bölümü Yapılması Toplantı ve Bilgilendirme İç İletişim Sorumluluk
<i>Akreditasyon Sürecinin Katkıları Teması</i>	Öğretim Elemanlarına Katkıları Öğrencilere Katkıları Programa Katkıları Fakülteye Katkıları
<i>Öğretim Elemanlarının Önerileri Teması</i>	Programlara Öneriler Akreditasyon Kurumuna Öneriler

#### 4.1.1. Karşılaşılan Sorunlar Teması

Tablo 4.2. de öğretim elemanlarının akreditasyon sürecinde karşılaştıkları sorunlar temasına ilişkin analizler yapılmış ve ilgili temaya ait 18 kod ve bu kodlarla ilintili olarak 5 alt temanın varlığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablolarda belirlenen tema, alt tema ve kodlara ait özet ve detaylı bilgiler bulunmaktadır.

**Tablo 4.2. Akreditasyon Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar**

Tema	Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Karşılaşılan Sorunlar	Bilgilendirme Eksikliği	Bilgilendirme	AG3, AS3, AG2	3
		Eğitim	AG3	1
		Bilgi	BB2	1
		Sürece hâkim olmamak	AG2	1
		Belirsizlik	AG1	1
		Neyi nasıl yapacağını bilmemek	AG3	1
		Acemilik	BB2	1
		Dosyalama	AG1, AS1, AS3	3
		Dokümantasyon	AG3, BB3, AS1, AG2	3
	İş birliği Eksikliği	Kanıt	AG1, AS1, AG2	3
		Evrak fazlalığı	AG2	1
		Hangi formların hazırlanacağı	AS3	1
	Duygusal Etmenler	İş birliği	AS3	1
		Ekip çalışması	AS3	1
		Sürecin gereksiz görülmesi	AS3	1
	Yoğunluk	İçselleştirme	AS3	1
		Eksik aksettirme korkusu	AG3	1
		Yoğunluk	AG2	1

Tablo 4.2. incelendiğinde akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlar temasında “Bilgilendirme Eksikliği, Dokümantasyon, İş birliği Eksikliği, Duygusal Etmenler, Yoğunluk” alt temaları ve bu alt temalara ait 18 kod bulunmaktadır.

##### 4.1.1.1. Bilgilendirme Eksikliği Alt Teması

Bilgilendirme eksikliği alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.3. Bilgilendirme Eksikliği Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
<b>Bilgilendirme Eksikliği</b>	Bilgilendirme	AG3, AS3, AG2	3
	Eğitim	AG3	1
	Bilgi	BB2	1
	Sürece hakim olmamak	AG2	1
	Belirsizlik	AG1	1
	Neyi nasıl yapacağını bilmemek	AG3	1
	Acemilik	BB2	1

Bilgilendirme (f=3), eğitim (f=1), bilgi (f=1), sürece hakim olmamak (f=1), belirsizlik (f=1), neyi nasıl yapacağını bilmemek (f=1), acemilik (f=1) kodlarından bilgilendirme eksikliği alt temasına ulaşılmıştır. İlgili alt temayla ilgili olarak görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Diğer zorluklardan bir tanesi de benim açıdan şöyle ben değerlendirici olmama rağmen kendimiz akreditasyon sürecine hazırlanırken hangi formu hazırlayacağız? Bu işte tam olarak nereye yüklenecek (ıı) karşıdaki kurumun yoğunluğuyla ilgili ve işte ön bir bilgilendirme toplantısı yapılmadan sanki her şey biliniyormuş gibi farz edilerek hazırlıkların yapılmaya başlanması sıkıntılı bence karşıdaki kurumun mutlaka her başvuran kuruma bölüm bazında bir bilgilendirme toplantısı yapması ve süreçten haberdar etmesi gerekiyor. Böyle olmadığı takdirde her şey karşı taraf tarafından biliniyormuş da zaten onu takip etmeleri gerekiyormuş gibi oluyor ve bu da birtakım aksaklıklara yol açıyor.” (AS3)*

*“Akreditasyon sürecine başladığımızda ilk bölümde ilk örneklik yani üniversitede tabii bunun zorlukları oldu ıı hani ilk aşamada neyi nasıl yapacağımızı çok iyi bilmiyorduk ve öncesinde bir eğitim gibi ıı hani genel bir bilgilendirme olmuştu ama çok da böyle detaylara dair ıı bi şey ıı yoktu elimizde açıkçası örnek yoktu elimizde.” (AG3)*

*“Tabii ki bazı sorunlarla da karşılaştık birinci sorunuza gelmek gerekirse. Öncelikle ben ıı programın araştırma görevlisi olarak yeni başlamıştım o dönemde ve sürece tam olarak hakim değildim. ıı burada tabii ki. ıı Bu sorunlar kendi adıma konuşmam gerekirse sürece tam olarak hakim olmamamdı.” (AG2)*

*“Biz üç kez değerlendirmeye girdik biliyorsunuz. İlk seferde özellikle böyle ne istendiği ne beklendiği, nasıl beklendiği, nasıl bir süreçle karşılaşılacağı çok net olmadığı için, hazırlık aşaması biraz zorlu oluyor. Bu Yaşanan bir sıkıntıydı bence özellikle ilk sefer için belirsizliklerin olması. Yani sürecin nasıl işleyeceği, neler beklendiği, kanıtların neler olduğu, nereye yükleneceği... Yani pek çok noktada belli belirsizlikler vardı. Bu bir zorluk yaşıyorduk. Daha sonraki seferlerde hani deneyiminde verdiği Bir rahatlıkla diyeyim bazı sorunlar daha kolay çözülebildi, anlaşılabilir. Özellikle dediğim gibi neler beklendiğine dair, nelerin ne şekilde beklendiğine dair belirsizliklerin olması bence yaşanan en büyük sorun. Onun haricinde, raporun yazımı vesaire de tabii zorluklar ama sorun diyemem bunlar için. Genel olarak belirsizlikleri sorun olarak belirtebilirim.” (AG1)*

“Aslında ıı çok ciddi bir sorunla pek karşılaşmadık fakat zorluklar oldu mesela istediğimiz yerden bilgi hemen gelmedi mesela bir de bu ilk akredite olurken tabii ıı acemiliğın verdiği bir zorluk vardı o kadar yani.” (BB2)

#### 4.1.1.2. Dokümantasyon Eksikliği Alt Teması

Dokümantasyon alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.4. Dokümantasyon Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Dokümantasyon	Dosyalama	AG1, AS1, AS3	3
	Dokümantasyon	AG3, BB3, AS1, AG2	3
	Kanıt	AG1, AS1, AG2	3
	Evrak fazlalığı	AG2	1
	Hangi formların hazırlanacağı	AS3	1

Dokümantasyon alt temasına referans olan kodlar, dosyalama (f=3), dokümantasyon (f=3), kanıt (f=3), evrak fazlalığı (f=1), hangi formların hazırlanacağı (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

“İlk aşamada yük çok fazla bizler üzerindeydi yani hani araştırma görevlileri üzerindeydi açıkçası. ıı 2 kişiyle hani çok iyi bir rapor, çok iyi bir dosya hazırlamak baya zor ve stresli ıı o zorlukla da karşılaştık açıkçası yani.” (AG3)

“Aslında gün gün bölümümüzde yaptığımız çalışmaları ıı bir yoluyla akreditasyon sürecine dahil edeceğimizi bilerek aslında depolamak demek dosyaya eklemek demek. Biz o süreci ilk başvurduğumuz zaman çok zorluklar yaşadık.” (AS3)

“Hani neleri dokümante etmeliyiz? Nasıl yapmalıyız gibi şeyler ııı yani el yordamıyla öğrendik diyebilirim ama bu baya tabi zorladı yani bir stres oluşturdu. ııı bir de hani ilk aşamada bu böyle ıı bütün bölümün herkesin katılımıyla gerçekleştirilmesi gereken bir süreç onu da öğrenmiş olduk.” (AG3)

“Eğitim fakültesi olarak ve bölümümüz adına zaten işleyen ıı güzel bir sistem vardı fakat bunu fark ettik başvurduğumuzda sistem dokümante edilmiş bilgi üzerine işliyor dolayısıyla ıı elbette ki resmiyette kayıt altına alınan bir çok evrakımız var ama bunu üzerine kalitemizi ispatlayabileceğimiz bazı başlıklarımız onlarca yüzlerce ifade edilen başlıklar.” (AS1)

“Daha sonrasında akademisyenlerimizin iş yükünün fazla olması sebebiyle ıı kanıtları temin etmek onlardan bizim için zor oldu. Çünkü aynı zamanda derslerine devam ediyorlar ıı yayın çalışmalarına devam ediyorlar.” (AG2)

“Biz o süreci ilk başvurduğumuz zaman çok zorluklar yaşadık, yapıyoruz ama belge ve kanıtlarımız nerede. Ancak ondan sonrasında biz de akreditasyon sürecinin ne istediğini bildiğimiz için sonraki update edişlerde ıı çok da sıkıntı yaşamadık çünkü bölüm hocalarımız öğrencilerimiz ıı eğitim fakültesi ve kadro buna alışmıştı.” (AS1)

“Aynı zamanda bir sorunumuz da ıı yani bu tabi çözüm üretilebilir buna ama onu diğer sorunun cevabı olarak söyleyelim. ıı spor birimleri gibi üniversite krokileri gibi bazı genel sorular mevcut. Bu aslında sadece ıı fakülteye sorulabilir. Bu tarz sorular fakülteye yöneltilebilirdi. Fakat her programdan istendi. Bu da hem evrak fazlalığına yol açtı hem ıı biz bölümler olarak işte bir gün gittik optikleri çektik, üniversiteyi çektik, her bölüm için bunu ayrı ayrı yapmamız gerekiyordu. Bu bizim için zordu, sorundu.” (AG2)

“ıı diğer zorluklardan bir tanesi de benim açıdan şöyle ben değerlendirici olmama rağmen kendimiz akreditasyon sürecine hazırlanırken hangi formu hazırlayacağız? Bu işte tam olarak nereye yüklenecek ıı karşıdaki kurumun yoğunluğuyla ilgili ve işte ön bir bilgilendirme toplantısı yapılmadan sanki her şey biliniyormuş gibi farz edilerek hazırlıkların yapılmaya başlanması sıkıntılı bence.” (AS3)

#### 4.1.1.3. İşbirliği Eksikliği Alt Teması

İşbirliği eksikliği alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.5. İşbirliği Eksikliği Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
İşbirliği Eksikliği	İş birliği	AS3	1
	Ekip çalışması	AS3	1

İş birliği eksikliği alt temasına referans olan kodlar, evrak fazlalığı (f=1), hangi formların hazırlanacağı (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

“Bazıları ile çok önemli ve çok geliştirici olduğunu düşünebiliyorlar. Böyle olduğu zaman da ortak birisini bulmak ve iş birliği yapmak biraz daha zorlaşıyor. Ekipler ekip içinde iş birliği yapmak oldukça zor olabiliyor.” (AS3)

“ıı akreditasyon sürecinde karşılaştığım ilk sorun ıı benim ekip çalışmasıyla ilgili sorunlar çünkü akreditasyonla ilgili sorumluluk bölümlerde belli başlı kişiler tarafından alınıyor. ıı sadece onların üzerinde kalıyor o yüzden de ekip çalışması ortak şekilde yürütmek biraz zor oluyor.” (AS3)

#### 4.1.1.4. Duygusal Etmenler Alt Teması

Duygusal etmenler alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.6. Duygusal Etmenler Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Duygusal Etmenler	Sürecin gereksiz görülmesi	AS3	1
	İçselleştirme	AS3	1
	Eksik aksettirme korkusu	AG3	1

Duygusal etmenler alt temasına referans olan kodlar, sürecin gereksiz görülmesi (f=1), içselleştirme (f=1), eksik aksettirme korkusu (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Bütün akademisyenlerin ya da idari personelin akreditasyona ilişkin görüşleri ve onları içselleştirmeleri birbiriyle aynı düzeyde olmuyor. Bazıları bunun çok anlamsız ve gereksiz olduğunu düşünebiliyorlar. Bazıları ile çok önemli ve çok geliştirici olduğunu düşünebiliyorlar. Böyle olduğu zaman da ortak birisini bulmak ve iş birliği yapmak biraz daha zorlaşıyor.” (AS3)*

*“Biraz hata yapma korkusu ya da bir şeyleri eksik aksettirme korkusu vesaire ne nasıl yazılmalı? Hani neleri dokümanete etmeliyiz? Nasıl yapmalıyız gibi şeyler uuu yani el yordamıyla öğrendik diyebilirim ama bu baya tabi zorladı yani bir stres oluşturdu.” (AG3)*

#### 4.1.1.5. Yoğunluk Alt Teması

Yoğunluk alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.7. Yoğunluk Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Yoğunluk	Yoğunluk	AG2	1

Yoğunluk alt temasına referans olan kod, alt tema olarak belirlenen başlıkta olduğu şekliyle yoğunluk (f=1), başlığıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temaya ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Daha sonrasında akademisyenlerimizin iş yükünün fazla olması sebebiyle uı kanutları temin etmek onlardan bizim için zor oldu. Çünkü aynı zamanda derslerine devam ediyorlar uı yayın çalışmalarına devam ediyorlar. Yüksek lisans doktora programlarımızda yoğunlukları var. uı biz bu sırada onlar için EPDAD da tabi ki her*

şey dijital olarak dokümente edildiği için u bu kanıtları temin etmek bulmak zordu.”  
(AG2)

#### 4.1.2. Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler Teması

Tablo 4.8.de akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlara öğretim elemanları tarafından getirilen çözümler temasına ilişkin analizler yapılmış ve ilgili temaya ait 37 kod ve bu kodlarla ilintili olarak 5 alt temanın varlığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablolarda belirlenen tema, alt tema ve kodlara ait özet ve detaylı bilgiler bulunmaktadır.

**Tablo 4.8. Akreditasyon Sürecinde Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler**

Tema	Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler	Bilgilerin Derlenmesi	Kayıt altına almak	AS1, AG2, BB4, AS4	4
		Her şeyi kaydetme	AG3, AS1	2
		Biraraya getirme	BB4	1
		Saklamak	AG2	1
		Toparlamak	BB4	1
		Geçmişe yönelik çalışmalar	AG2	1
		Hazırlık	BB3	1
		Önceden bazı şeyleri bilmek	AS4	1
		Önceki yılların incelenmesi	AG2	1
		İş birliği ve İş Bölümü Yapılması	İş bölümü	AG3, AS3, BB4
	İşbirliği		AG3, AS3	2
	Ekibin dahil edilmesi		AS3	1
	Görev paylaşımı		AS4	1
	Organizasyon		AG4	1
	Organize olmak		AS4	1
	Sorumlulukların paylaşımı		AS3	1
	Toplantı ve Bilgilendirme	Toplantı	AG3, AS1	2
		Bilgilendirme	AG3	1
		Bölüm toplantısı	AG1	1
		İstişare	BB4	1
		Koordinasyon	BB2	1
		Koordinatörlük kurmak	BB2	1
	İç iletişim	Birebir görüşmeler	AS4	1
		Bireysel ilişkiler	AS4	1
		Kişisel ilişkiler	BB4	1
		Paydaşlarla ilişkiler	AG4	1
	Sorumluluk	Sorumluluk almak	AS3, AG2	2
		Herkesin işi olarak görmesi	BB3	1

Tablo 4.8. incelendiğinde akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlara getirilen çözümler temasına ait Bilgilerin derlenmesi, İş birliği ve İş Bölümü Yapılması, Toplantı ve Bilgilendirme, İç İletişim, Sorumluluk başlıklarıyla birlikte 5 alt tema ve bu temalara referans teşkil eden 37 kod tespit edilmiştir.

#### 4.1.2.1 Bilgilerin Derlenmesi Alt Teması

Bilgilerin derlenmesi alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.9. Bilgilerin Derlenmesi Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Bilgilerin Derlenmesi	Kayıt altına almak	AS1, AG2, BB4, AS4	4
	Her şeyi kaydetme	AG3, AS1	2
	Biraraya getirme	BB4	1
	Saklamak	AG2	1
	Toparlamak	BB4	1
	Geçmişe yönelik çalışmalar	AG2	1
	Hazırlık	BB3	1
	Önceden bazı şeyleri bilmek	AS4	1
	Önceki yılların incelenmesi	AG2	1

Bilgilerin derlenmesi alt temasına referans olan kodlar; kayıt altına almak (f=4), her şeyi kaydetme (f=2), biraraya getirmek (f=1), saklamak (f=1), toparlamak (f=1), geçmişe yönelik çalışmalar (f=1), hazırlık (f=1), önceden bazı şeyleri bilmek (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“İu ve işte hani her şeyi dokümente etmemiz gerektiğinin bilinci geldiği için sonrasında her şeyi kaydetme eğilimi oldu bu da bir raporu hazırlama adına bu da bir çözüm olarak paylaşılabilir.” (AG3)*

*“Teams üzerinden veya yüz yüze yapılan her toplantı oradaki evraklar artı u yapılan faaliyetle ilgili u gerekli u belgeleri de konuşulduğu ve yapıldığı anda bölüm araştırma görevlimiz de burada EPDAD temsilcisi olarak iki araştırma görevlimiz yardımcı oldu. İu her defasında kontrollü bir şekilde böyle sistemli kayıt tuttuk aslında bu da sorunların çözümünde bize yardımcı oldu.” (AS1)*

*“Ürettiğimiz çözümler, evet geriye dönük. Şimdi kayıt altına da alıyoruz ama mesela az önce söyledim. İyi işler yapmışız ama kayıt altına almamışız. Geriye dönük kayıtlar yaptık. Bu aslında bir açıdan bakıldığında usulsüz gibi görünüyor ama bir açıdan bakıldığında da usulsüzlük yok çünkü biz onu zaten şey yaptık, ne derler yaptık. Yaptığımız şeyi bir araya getirme, toparlama, kayıt altına alma anlamında bir eylem yaptık.” (BB4)*

“Geçmişe yönelik çalışmalar yaptık. Çünkü bir yerlerde var biliyoruz ama nerede? Bunları bulmamız için kampüs sistemimizi detaylı incelememiz gerekti. Önceki yılların incelemelerini materyalleri bulmamız, ders notlarını bulmamız gerekti. Tabii bunlar da bir kısım arkadaşlar daha fazla sorumluluk aldığında sorunlara aslında çözümler bulunabildi.” (AG2)

“Buna rağmen mesai saati yeterli olmadı, 8-9'lara kadar çalışmamız gerekti. Bununla ilgili de dediğim gibi daha pratik olmak için önceden bazı şeyleri bilmemiz daha uygun olabilirdi. Bir de burada yaşadığımız az önceki soruya da belki cevap olacak ama sonrası için de bir çözüm olmuş oldu. Bunlar sonuçta görüldükçe, iletildikçe Düzeltilmeye de başlandı. Mesela bizim için gerekli olan evraklara, bilgilere ulaşacağımız birimlerde bazı şeyler eksikti. Bu da bizi oyaladı işimizi uzattı.” (AS4)

#### 4.1.2.2. İş birliği ve İş Bölümü Yapılması Alt Teması

İş birliği ve iş bölümü yapılması alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.10. İş birliği ve İş bölümü Yapılması Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
İş birliği ve İş Bölümü Yapılması	İş bölümü	AG3.AS3, BB4	3
	İş birliği	AG3, AS3	2
	Ekibin dahil edilmesi	AS3	1
	Görev paylaşımı	AS4	1
	Organizasyon	AG4	1
	Organize olmak	AS4	1
	Sorumlulukların paylaşımı	AS3	1

İş birliği ve iş bölümü yapılması alt temasına referans olan kodlar; İş bölümü (f=3), işbirliği (f=2), ekibin dahil edilmesi (f=1), görev paylaşımı (f=1), organizasyon (f=1), organize olmak (f=1), sorumlulukların paylaşımı (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

“İuu bu az önce dediğim gibi aslında hani ilk aşamada bunun zorluğunu yaşadık sonra daha iş birliğine yönelik u daha böyle işbirliğine yönelik bütün şeyi bölümü katmaya yönelik çalışmalarımız oldu. İu hani toplantılar yapıldı u bir bilgilendirme yapıldı iş bölümü yapıldı iuu böyle bir çözüm üretildiğini söyleyebilirim.” (AG3)

“Belki herkes çok çok aktif olmasa dahi iuu sorumlulukların paylaşımı mesela bunu yapmıştk kimler hangi sorumluluk alacak? Hangi alan kime ait onların paylaşımını yapmıştk bu durum mesela o sorunların çözümünden bir tanesiydi. Doğru iş bölümü yapabiliyor olmak iuu uygundu ama orda aksaklıklar gene oluyor yani koordinatör ya da daha çok bilgi sahibi olan kişiler o eksiklikleri tamamlama zorunda kalabiliyor ama

yine de ekibin dahil edilmesi açısından iş birliği işbölümü yapmak da kolaylaştırıcı olmuştur.” (AS3)

“Evet aslında az önce söylediğim şey buna örnek olabilir. En önemli noktalardan biri de bu çünkü nasıl organize olacağımızı bilemedik. 2 kişi bir bölümde bunu yüklenerek aslında çok fazla iş yükü var baktığınızda, bu şekilde ilerletebileceğimizi düşündük. Sonra bu sorunu işte bütün bölümdeki öğretim elemanları dahil olacak şekilde görev paylaşımları yaparak çözmeye yoluna gittik ve daha iyi oldu.” (AS4)

“Kim ne yapacak, neyi nasıl arşivleyecek, hangi işlerden sorumlu olacak? Bunlar tam net olarak iş bölümü yapılmadığı için çeşitli problemlerle karşılaşıyoruz tabii ama bunu şey yaparken de çözerken de bu karşılaştığımız problemleri, biraz kişisel ilişkilerimizi de kullanarak, hemen telefon edip isteyerek çözmeye yoluna gittik, gidiyoruz.” (BB4),

#### 4.1.2.3. Toplantı ve Bilgilendirme Alt Teması

Toplantı ve bilgilendirme alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.11. Toplantı ve Bilgilendirme Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Toplantı ve Bilgilendirme	Toplantı	AG3, AS1	2
	Bilgilendirme	AG3	1
	Bölüm toplantısı	AG1	1
	İstişare	BB4	1
	Koordinasyon	BB2	1
	Koordinatörlük kurmak	BB2	1

Toplantı ve bilgilendirme alt temasına referans olan kodlar; toplantı (f=2), bilgilendirme (f=1), bölüm toplantısı (f=1), istişare (f=1), koordinasyon (f=1), koordinatörlük kurmak (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

“İki hani toplantılar yapıldı ve bir bilgilendirme yapıldı iş bölümü yapıldı yani böyle bir çözüm üretildiğini söyleyebilirim ve işte hani her şeyi dokümanete etmemiz gerektiğinin bilinci geldiği için sonrasında her şeyi kaydetme eğilimi oldu. Bu da bir rapor hazırlama adına bu da bir çözüm olarak paylaşılabilir.” (AG3)

“Yani kurumu hiç tanımıyorum ve akreditasyon nasıl yapılır biliyorum ama kurumla ilgili hiç fikrim yok. Kiminle iş birliği yapacağım? Bu kurumun işte özellikleri neler vesaire bunları bilmek de zorlayıcıydı ama şimdi tekrar yapıyor olsam akreditasyonla ilgili bir bölüm toplantısında gündem maddesi yapıp tek tek kimlerin gönüllü olabileceğini neye ihtiyacımız olduğunu biraz daha detaylı açıklayabilirdim.” (AS3)

“Yani daha çok belirsizlikler noktasında sorun yaşadık. Bunu nasıl yapmalıyız, bununla ne bekleniyor gibi. Hem fakülte temsilcimizle istişare ettiğimiz durumlar oldu bu şekilde

çözdük, yeri geldiğinde de EPDAD temsilcilerine sorarak çözümler ürettik. Bu şekildeydi.” (AG1)

“Bu konuda bizim u fikrimiz şöyle u eğer mesela bir koordinatörlük kurulsu bu işin daha kolay olacağı kanaatindeyim. Mesela bir koordinatörlük olsa bilgi oradan alınsa. Bilgi derken bize yöneltilen birçok sorular var ve onların cevabı olarak doldurabileceğimiz verebileceğimiz bilgilerden kastettim. Herhalde fakülte bazında olsa daha mı iyi olur? eğer üniversite genel olarak böyle bir koordinatörlük kurarsa o zaman u üniversite genelinde o koordinatörlük daha çok işe yarar.” (BB2)

#### 4.1.2.4. İç İletişim Alt Teması

İç iletişim alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.12. İç İletişim Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
İç iletişim	Birebir görüşmeler	AS4	1
	Bireysel ilişkiler	AS4	1
	Kişisel ilişkiler	BB4	1
	Paydaşlarla ilişkiler	AG4	1

İç iletişim alt temasına referans olan kodlar; bireysel görüşmeler (f=1), bireysel ilişkiler (f=1), kişisel ilişkiler (f=1), paydaşlarla ilişkiler (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

“Bunlar tam net olarak iş bölümü yapılmadığı için çeşitli problemlerle karşılaşırız tabi ama bunu şey yaparken de çözerken de bu karşılaştığımız problemleri, biraz kişisel ilişkilerimizi de kullanarak, hemen telefon edip isteyerek çözüme yoluna gittik, gidiyoruz.” (BB4)

“Şöyle, Birebir görüşmeler yapmak zorunda kaldık. Ne bileyim tekrar tekrar aradık, olmadı hangi birimse oraya gidip, kapısına gidip, telefonla, maille çözemeyişek özellikle rica ettik, aradık, bulduk vesaire bu şekilde ilerledi.” (AS4)

“Şimdi bu konuda çok spesifik bir örnek veremeyeceğim. Hatırladığım böyle bir örnek yok ancak şöyle, bölüme dair bir eksiklikler varsa; örneğin işte paydaşlarla ilişkileri EPDAD sürecinde mesela değerlendirmeye alıyorlardı, bu da bir onlar için bir konu başlığıydı. İşte bunun için bölüm başkanımız Necmettin Özmen hocamız işte ne yapıyordu, paydaş olduğumuz okullarla bir kahvaltı organizasyonu, onlarla toplantılar vesaireler düzenleyerek bu problemleri çözüm buluyordu yani. Bunları söyleyebilirim aklıma gelen Bunlar vardı.” (AG4)

#### 4.1.2.5. Sorumluluk Alt Teması

Sorumluluk alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.13. Sorumluluk Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Sorumluluk	Sorumluluk almak	AS3,AG2	2
	Herkesin işi olarak görmesi	BB3	1

Sorumluluk alt temasına referans olan kodlar; sorumluluk almak (f=1), herkesin işi olarak görmesi (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“İki akreditasyon sürecinde işte şeyde bu üniversitede bulunduğum üniversitede çok yeniydim. Geldim birkaç ay sonra akreditasyon raporu hazırlamaya başladık. Kimseyi tanıımıyordum. O yüzden de ekipler arasındaki iş birliğini kurmakta aktif bir rol almakta güçlük çektim açıkçası bu da sorunlardan bir tanesiydi yani kurumu daha tanımadan akreditasyonun ne demek olduğu biliyorum diye bir sorumluluk almakta zorlayıcı yanlardan bir tanesiydi. Belki herkes çok çok aktif olmasa dahi iki sorumlulukların paylaşımı mesela bunu yapmıştık kimler hangi sorumluluk alacak? Hangi alan kime ait onların paylaşımını yapmıştık bu durum mesela o sorunların çözümünden bir tanesiydi.” (AS3)*

*“Yani aslında şöyle şunları gördük biz, proje ne kadar fazla kişi katılıyor ve dahil oluyorsa iki kurumsal hafızayı iki o süreçte devreye sokma şansımız olabiliyor. Yani bu akreditasyon işinin sadece birilerinin işi olmasından ziyade bölümlerin ya da fakültenin herkesin işi olarak görmesi ve eee öncesinde sürece ilişkin hazırlık yapılması iki kurumsal bir hafızanın hem yazılı hem de yazılı olmayan şekillerde eee biriktirilmiş olması iki süreci rahatlatıyor diye düşünüyorum.” (BB3)*

*“Yani tabii dürüst olmak gerekirse herkes eşit iki sorumluluk almıyor. Sorunların çözümü de bu şekilde üretiliyor; daha fazla sorumluluk alarak. Bazen hocalarımızın yapması gereken iki işlemleri bizler bulduk, aradık, nasıl ulaşabiliriz? bunlara baktık.” (AG2)*

#### 4.1.3. Akreditasyon Sürecinin Katkıları Teması

Akreditasyon sürecinin katkıları temasına ilişkin analizler yapılmış ve ilgili temaya ait 4 alt tema ve bu temalara referans teşkil eden toplamda 74 kod tespit edilmiştir. Alt temalara ilişkin aşağıdaki tablolarda detaylı bilgiler bulunmaktadır.

#### 4.1.3.1. Akreditasyon Sürecinin Öğretim Elemanına Katkıları Alt Teması

Akreditasyon sürecinin öğretim elemanına katkıları alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.14. Akreditasyon Sürecinin Öğretim Elemanına Katkıları Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Öğretim Elemanına Katkıları	Eksiklikleri görmek	AG3, AS3, AG1, AS4	4
	Arşivleme	AS3, AG2, BB4	3
	İyileştirmeleri görmek	AG3, AG1, AS4	3
	Neyin nasıl yapılacağını öğrenmek	AG2, AS4, AG4	3
	Dokümante etmek	BB4, AG4	2
	Düzenli olmak	AG2, BB4	2
	Kaliteye bakış açısı	AG1, AS1	2
	Sistematik	AS3, AG4	2
	Ufku genişletmek	AS1, AS4	2
	Bölüme dışarıdan bakabilmek	AG3	1
	Disiplinli olmak	BB4	1
	Farklı uygulamalar görmek	AS3	1
	İdari işlerde aktif olabilmek	BB3	1
	Kurumu daha iyi tanımak	AS3	1
	Nasıl iş bölümü yapıldığını görmek	AS3	1
	Okullarda uygulama yönergelerini bilmek	AS3	1
	Organize olmak	BB2,	1
	Planlı programlı olmak	BB4	1
	Prestij kazandırma	AG2	1
	Yasal mevzuatı bilmek	AS3	1

Akreditasyon sürecinin öğretim elemanına katkıları alt temasına referans olan kodlar; eksiklikleri görmek (f=4), arşivleme (f=3), iyileştirmeleri görmek (f=3), neyin nasıl yapılacağını öğrenmek (f=3), dokümante etmek (f=2), düzenli çalışmak (f=2), kaliteye bakış açısı (f=2), sistematik (f=2), ufku genişletmek (f=2), bölüme dışarıdan bakabilmek (f=1), disiplinli olmak (f=1), farklı uygulamalar görmek (f=1), idari işlerde aktif olabilmek (f=1), kurumu daha iyi tanımak (f=1), nasıl iş bölümü yapıldığını görmek (f=1), okullarda uygulama yönergelerini bilmek (f=1), organize olmak (f=1), planlı programlı olmak (f=1), prestij kazandırma (f=1), yasal mevzuatı bilmek (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“İyi yani bölüme dışarıdan bakabilmeyi sağlıyor açıkçası. Hani akademik anlamda iyi bir bölümden yeterli bir bölümden neler bekleniyor? Bunu görmüş oluyorsunuz u daha*

*hani öğretim sürecine geçmeden önce bu iyi bir şey bir yandan eksiklikleri görmüş oluyorsunuz. Neler iyileştirilebilir bunları görmüş oluyorsunuz. Profesyonel anlamda güzel bir şey bu.” (AG3)*

*“Çünkü çok çok farklı kurumlar ve çok farklı uygulamalar görüyoruz. Orada hani tesislerin kullanımından tutun da derslerin işlenişine işte öğretim üyelerinin ders dağılımlarının nasıl yapıldığına işte bölüm toplantılarında nelerin gündeme alındığının nasıl iş bölümü yapıldığına kadar her şeyi görüyoruz o yüzden ben mesleğe yeni başlamış bir öğretim elemanı olduğum için görevi okul olarak görüyorum açıkçası.” (AS3)*

*“Araştırma görevlisiyken bundan hiç haberim yoktu. Açıp TYÇÇ’nin sitesine bakma işte okullarda uygulama yönergelerini bilmek. Kim kaç saat ziyarete gidecek? Katsayısı... Bunları takip etmek zorunda kalıyorsunuz. Mevzuata da çok hakim oluyorsunuz. Bu açıdan çok geliştirici. İu başka düşünüyorum benimle ilgili neyi geliştiriyor? İu benim tabii kişisel olarak tabii kurumumu daha iyi tanımama da yardımcı oldu. Neleri iyi yapıyoruz? Nereelerde ne eksiklik var? Bunları görmek açısından da biz neyi eksik yapıyoruz? Geri dönüt almak çok önemli çok anlamlı oluyor.” (AS3)*

*“Kaliteye bakış açımı etkilemiş olabilir, onu söyleyebilirim. Eğitimde kalite için neler yapılabilir ya da neler yapılmalı konusunda bazı fikirleri ben de edindim. EPDAD’ın bana da katkıları oldu bölüme olduğu gibi. Örneğin planlama aşamasının, sürecin süreçte farklı yöntemlerin kullanmasının, değerlendirme süreçlerinin çok yönlü olması gibi gibi çeşitli dönütler işte geliştirmeye açık olanlar veya güçlü yönler belirtiliyor bize. Bu dönütleri aldıkça var olanla kıyaslayarak, “Evet doğru.” veya hani “Bu şekilde olmalı.” gibi, eğitime bakış açıma çeşitli yönlerden katkı sağladı. Bunu söyleyebilirim.” (AG1)*

*“İu aslında alanda biz İu bu süreçte kaliteyi daha fazla nasıl arttırabiliriz cümlesiyle yola çıkıldığı için İu var olan kalitemizi size yetmemesi gerektiği felsefesi var dolayısıyla İu sorumlu hissettiğiniz noktada bütün akademisyen arkadaşlarınız ve diğer bölümlerde akreditasyon sürecine başlamış olan arkadaşlarınız sizden talep ettiği yardımlar bakış açınızı ve ufkunuzu çok geliştiriyor.”*

*“Kendileri de artık neyi nasıl yapmaları gerektiğini biliyorlar. Bu noktada hani kanıtlarını saklıyorlar. Düzenli dosyalama evraklama yapıyorlar. Zaten hepsi dijitalde tutulduğu için bulup sisteminde program program açılıyor ve EPDAD bu konuda gerçekten çok titiz çalışıyor diye düşünüyorum ben. Tüm klasörler standartlar düzenli bir şekilde açılmış Hiçbir kafa karışıklığına sebep açmıyor, sebep olmuyor. O sebeple hani biz İu bu konuda bize katkı sağladığını düşünüyorum. Biz düzenli olmayı da öğrendik. Hani biz bir şeyler yapıyoruz ama havada kalıyordu amiyane tabirle. Biz artık hani bunları artık saklamayı, paylaşmayı öğrendik.” (AG2)*

*“Bana katkısı şu oldu. Bir görüşme yapıyorum. Bana katkısı şu oldu. Her şeyi dökümante etmeyi öğrendik. Yani yaptığımız her faaliyeti kanıtlama, dökümante etme ve arşivleme, düzgün bir şekilde arşivleme. İkincisi disiplinli çalışma, planlı programlı çalışma. Her şeyi kayıt altına alma. Aslında bana katkısı bir cümleyle özetlemek gerekirse dökümante etme ve arşivleme.” (BB4)*

*“Tabii ki kolay bir süreç olmadı ama bir eğitim kalitesi söz konusu olduğu için burada, ne eksik, aslında bunu bireysel olarak söylediğim şeyler bölüm olarak geçerli olmuş olacak da ne eksik ne yapmalıyız, neleri gözden geçirmeliyiz, ya da nasıl olmalı, nasıl daha iyi olabilir bunu görmüş olduk. Ben kendi adıma da bunların farkına varmış oldum.” (AS4)*

“Artık bölümün bütün işleyişi, yani hem akademik yönden işleyiş hem de idari yönden işleyiş belirli bir sistematığe bir düzene oturduğu için, bu elbette bölüm başkanımızdan da kaynaklı olduğunu düşünüyorum çünkü kendisi bu konularda biraz hassastır, ama EPDAD’ın da mutlak surette bir katkısı olduğunu düşünüyorum. İdari ve akademik yönden daha oturmuş daha sistematik bir bölüme gelmiş oldum ben.” (AG4)

#### 4.1.3.2. Akreditasyon Sürecinin Öğrencilere Katkıları Alt Teması

Akreditasyon sürecinin öğrencilere katkıları alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.15. Akreditasyon Sürecinin Öğrencilere Katkıları Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Öğrencilere Katkılar	Geribildirim verme	AG1, BB2, AG2, AS4	4
	Farkındalık kazanma	AG2, BB2, BB4	3
	Kalitenin artması	BB3, BB2, AS4	3
	Öğretim üyesi kalitesinin artması	BB3, AG1, AG4	3
	Derslerin niteliğinin artması	BB3, AG1	2
	Haklarını bilmek	AS3, BB4	2
	İyileştirmeler	AG3, BB3	2
	Kadronun genişlemesi	AG3, AG4	2
	Özgüven	AG1, BB2	2
	Uygulama	AG3, BB3	2
	Akademisyenler ile olan ilişki	AG4	1
	Bilgilendirme	AG3	1
	Bölümüne saygı	AS1	1
	Bölümünü sahiplenme	AS1	1
	Demokratik katılım	AS3	1
	Diploma	AS1	1
	Fiziksel koşullar	AS4	1
	Kulüp çalışmalarının teşvik edilmesi	AS3	1
	Kuruma aidiyet	BB4	1
	Sosyal ve kültürel aktiviteler	AS3	1
Üstlerine nasıl ulaşılacağını bilmek	AS3	1	
Yönetime katkıda bulunmak	AS3	1	

Akreditasyon sürecinin öğrencilere katkıları alt temasına referans olan kodlar; Geribildirim verme (f=4), farkındalık kazanma (f=3), kalitenin artması (f=3), öğretim üyesi kalitesinin artması (f=3), derslerin niteliğinin artması (f=2), haklarını bilmek (f=2), iyileştirmeler (f=2), kadronun genişlemesi (f=2), özgüven (f=2), uygulama (f=2), akademisyenler ile olan ilişki (f=1), bilgilendirme (f=1), bölümüne saygı (f=1), bölümünü sahiplenme (f=1), demokratik katılım (f=1), diploma (f=1), fiziksel koşullar (f=1), kulüp çalışmalarının teşvik edilmesi (f=1), kuruma aidiyet (f=1), sosyal ve

kültürel aktiviteler (f=1), üstlerine nasıl ulaşacağını bilmek (f=1), yönetime katkıda bulunmak (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Kadroyla ilgili öneriler vardı. Bunlarda hep iyileştirmeler gerçekleştirildi. Bunların da mutlaka öğrencilere yansımaları oluyordur. Yani ben ders vermediğim için öğrencilerle böyle çok bir araya gelemediğim için uygulama yoluyla da öyle. Biraz daha uzaktan bir gözlem oluyor açıkçası benimki. Maalesef o noktada çok somut bir şey paylaşamıyorum ama hani iyileştirme yapıldığını gördüğüm için hani uygulamalara daha dikkat edilmesi vesaire gibi u yani mesela öğretmenlik uygulamasıyla ilgili yapılan toplantılar olsun bilgilendirmeler olsun takipler olsun ya da bireyle psikolojik danışma dersi gibi mesela onlardaki gelişmeleri uzaktan görebiliyorum.” (AG3)*

*“Akreditasyonun öğrencilerimize en büyük katkısı haklarını bilmek yönünde oluyor bence yani bir dersi nasıl almaya hakları var ya da bir öğretim elemanının ders izlencesi sorumluluğunun olması onları ders izlencesi sadece hazırlayarak kampüs sitemine yükleyerek değil ilk derste açıklaması gerektiği ya da bir sınav yapacaksa bunların kazanımlarının işte geçerliliğinin kazanımlarla eşleşiyor olması. Bir öğretim elemanının geri dönüş vermek zorunda olması sınavlardan sonra. Bu haklarını bilmesi açısından oldukça önemli olduğunu düşünüyorum. İkinci olarak da sosyal ve kültürel aktiviteler açısından akreditasyonun çok büyük katkısı var bence öğrencilere. İu kulüp çalışmalarının teşvik edilmesi açısından çok güdüleyici bir güç oluyor. İu öğrenciler açısından şu da çok önemli, demokratik katılımı da öğreniyorlar. Bir öğrenci temsilcisinin seçilmesi işte üstlerine nasıl ulaşacağını bilmek ve işte o öğrenci temsilcileri aracılığıyla u yönetime katkıda bulunmak gibi haklarını da korumuş oluyorlar bu sayede.” (AS3)*

*“Yani uygulamalı derslerde çok fazla u şey olsun istemiyor u öğrenci olsun istemiyor. İu fiziksel ortam kullanımından bahsettim. İu bu öğrencileri rahatlatıyor. Yine EPDAD öğrencilerin derslerine giren öğretim üyelerinin backroundlarının yani akademik geçmişlerinin u verilen dersler ile ilgili olmasını istiyor. İu bu da verilen dersin u niteliğini artırıyor diye düşünüyorum.” (BB3)*

*“Öğrencilerin geri bildirimleri daha fazla alınmaya başladı. Bu noktada öğrenciler aslında fikirlerini bölümlere iletebilir oldular ve bazı beklentilerini karşılayabiliyor olduk, bilmediğimiz daha öncesinde. Bu noktada katkı sağlamış olabilir. Bununla beraber yine EPDAD’ın altını çizdiği noktalardan biri, derse giren öğretim elemanlarının alanda uzman kişiler olması. Dersi, verdiği derslerle uzmanlık alanlarının eşleşiyor olması gibi durumlar var. Bunlar da yine öğrenciye daha iyi eğitim alma, daha nitelikli eğitim alma konusunda katkı sağlamış olabilir. Onun haricinde bölümün EPDAD tarafından akredite edilmesi imaj olarak da tabii ki öğrenciye bir özgüven belki kazandırmış olabilir.” (AG1)*

*“Öğrencilerimize u onlar açısından da kaliteyi arttıracakları kanaatindeyim hem kendilerine güvenleri artıyor öğrencilerin, bu onlar için de iyi bir tecrübe yani. Belki birçok u fakülteden veya bölümden diyelim beklentilerini u varsa şikayetlerini bu şekilde dile getirmiş oluyorlar ki onlar için de iyi bir şey yani. O anlamda farkındalık kazanıyorlar öğrenciler.” (BB2)*

*“Denetimlerde öğrencilerimizle de farklı kategorilerde görüşmeler yapıldı u bunun ne olduğunu anlatmamız gerekiyordu ve onlarda sürece dahil olduklarında aslında herhangi bir okul öncesi öğretmenliği lisans bölümünde her hangi bir üniversitede okumaktan çok daha fazlasıyla karşılaştıklarını fark ettiler ve tabii ki u üniversite*

seçiminde bak böyle bir boyut da varmış ve biz ın bu sürekliliğin sağlanmasında bu belgeyi almak yetmiyormuş ve devamlı kendi içinde otokontrollü bir sistemmiş bilgisini ve deneyimini onlar da edindiler. Dolayısıyla ın bölümlerine olan saygıları benim gözlemim kadarıyla söylüyorum ve ilgileri sahiplenmeleri daha fazla arttı.” (AS1)

“Fiziksel koşullar vesaire hepsi gözden geçirildi ve bunlar mutlaka öğrencilere olumlu bir şekilde ilerleyen yıllarda yansiyacaktır çünkü burada eğitim kalitesi zaten denetlenen. Genel anlamda baktığımızda mutlaka öğrencilere çok faydalı olacak yönü bulunuyor diye düşünüyorum. Onun haricinde zaten burada da yine dosyalara da eklemiştik bizim için zaten öğrenci görüşleri öğrencilerin memnuniyetleri çok önemli. Sürekli onlara memnuniyet anketi, öğrenci görüşleri aldığımız danışman toplantıları, dilek şikayetlerini belirtecekleri toplantılar düzenliyoruz, bunları orada da belirttik.” (AS4)

“Herkes sorumlulukları çerçevesinde hesap sorma şuuru gelişti öğrencide bence bu akreditasyon sürecinde bence ve onların memnuniyetinin ne kadar önemli olduğuna kurumdan hem akademik anlamda hem idari anlamda onların memnuniyetinin Akreditasyon değerlendiricileri tarafından ne kadar önemli olduğunu onlar da kavramış oldu. Bir taraftan o da var tabii, eğer akredite olursa kurum, kuruma aidiyet daha da gelişiyor tabii.” (BB4)

“Öğrencilere katkısı, özellikle akademisyen, daha doğrusu bölüm hocaları ve öğrenciler arasındaki ilişki daha ileri bir boyuta götürdüğünü düşünüyorum. Bunun haricinde yine EPDAD’ın, EPDAD sürecinden sonra gelen eleştirilere yönelik akademik kadroda da bir iyileştirme yapmaya yönelik çalışmaları var. Söz gelimi dil bilgisi derslerinin, alanında uzman bir dil eğitimcisi, dilbilgisi hocaları tarafından verilmesine yönelik bir eleştiri almıştı bölüm. Bu konuda da Bölüm başkanımız ve diğer hocalarımız, akademik kadroyu genişletmek ve dersi öğrencilerin dersi ilgili uzman tarafından alınmasına yönelik girişimlerde bulunuyor. Öğrencilere de böyle bir faydası olduğunu düşünüyorum.” (AG4)

#### **4.1.3.3. Akreditasyon Sürecinin Programa Katkıları Alt Teması**

Akreditasyon sürecinin programa katkıları alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.16. Akreditasyon Sürecinin Programa Katkıları Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Programa Katkılar	Geliştirmeye açık yönleri görmek, iyileştirme	AG3,AG1,AS4,AG1,AS4	5
	Ders izlenceleri hazırlamak	AS3,AG2,BB4	3
	Eksiklikleri görmek	AG3,BB2,AG2	3
	Kadronun genişlemesi	AG3,AS3,AG1	3
	Kalite anlayışının artması	AG3,AS1,AS4	3
	Öğretim üyesi kalitesinin artması	AG3,BB3,AG1	3
	Araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi	AG3,AG1	2
	Düzenli, disiplinli olmak	AG1,BB4	2
	Uygulamalara katkı	AG3,AG1	2
	Bakış açısının zenginleşmesi	BB2	1
	Bölümün popülaritesinin, itibarının artması	BB2	1
	Geri dönüt verilmesi	AG3	1
	Kişilerin birbirini daha iyi tanınması	AG3	1
	Öğrencilerle istişarenin artması	AG1	1
	Paydaşların katılımı	AG1	1
Sistematik işleyiş	AG4	1	

Akreditasyon sürecinin öğrencilere katkıları alt temasına referans olan kodlar; Gelişmeye açık yönleri görmek, iyileştirme (f=5), ders izlenceleri hazırlamak (f=3), eksiklikleri görmek (f=3), kadronun genişlemesi (f=3), kalite anlayışının artması (f=3), öğretim üyesi kalitesinin artması (f=3), araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi (f=2), düzenli, disiplinli olmak (f=2), uygulamalara katkı (f=2), bakış açısının zenginleşmesi (f=1), bölümün popülaritesinin, itibarının artması (f=1), geri dönüt verilmesi (f=1), kişilerin birbirini daha iyi tanınması (f=1), öğrencilerle istişarenin artması (f=1), paydaşların katılımı (f=1), sistematik işleyiş (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Bölümümüze de aslında bahsettiğim şekilde u hani eksiklikleri, geliştirmeye açık yönleri ya da iyi yönleri de hani görmek adına böyle uzaktan bir bakış bir kuş bakışı bakış sağladığı için u yıllar içinde bu u güzel etkileri oldu. Az önce yine paylaşmışım mesela öğretim kadrosunun uygun şekilde gelişmesi ya da araştırma görevlisi kadrosunun aynı şekilde ve hani derslere yönelik uygulamalar vesaire uygulama dersleri özellikle yani hani u buralara mutlaka katkı sağladı.” (AG3)*

*“Akademik kadronun tamamlanması açısından önemli bir güç olduğunu düşünüyorum. Akreditasyon raporundan gelen hani işte ders yüklerine bakılıyor. Dışarıdan kaç görevlendirme yapılıyor vesaire. İu bu açıdan bir dönüt vermesi kalifiye öğretim elemanlarıyla çalışmak açısından güdüleyici oluyor. İu onun dışında kalite anlayışının oturması işte ders izlencelerinin hazırlanması belki hani akreditasyon olmasaydı bu kadar ciddiye alınabilecek süreç değildi. Ben çok önemişiyorum bu gibi çalışmalarını. Ders izlencesinin hazırlanması, geri dönüt verilmesi benim zaten yaptığım şeylerdi.*

*Bunun bir kültür olarak oturuyor olması. Öğrencilerin genel olarak bundan haberdar olması bölümümüz açısından da önemli bir şey. İnsanların da birbirini tanımalarını da biraz kolaylaştırıyor yani kim hangi çalışmayı yapıyor? Özgeçmişinde neler varmış? Hep beraber o raporu hazırlarken de bölüme nasıl katkı sunduğundan da haberdar olmuş oluyoruz.” (AS3)*

*“Yapılan edilenlerle ilgili bir bilgi bankası oluşuyor. Bu bilgi bankası herhangi bir süreç içerisinde bir girdiye ihtiyacınız olduğunda hemen onu almanızı sağlıyor ve bunu aldığınız için siz gerek zamandan gerek de emekten u tasarruf etmiş oluyorsunuz. Tabii totalde öğretim üyelerinin ve öğrencilerin şartlarının iyileştirilmesi u bölümün u öğrenme çıktılarını da etkiliyor.” (BB3)*

*“Aslında burada, öncelikle dediğim gibi alanda uzman hocaların alınması, işte araştırma görevlisi alındı bir tane daha, belki EPDAD ile ilgili olabilir. Hoca arayışının bulunması, hoca eksikliğinin... alanında uzman hocaların dersleri veriyor olması veya işte paydaşların katılımına verilen önem ile birlikte uygulama öğretmenleri ile uygulama müdürleriyle öğrencilerle daha fazla istişare ediliyor olması, değerlendirmeler yapılıyor olması gibi gibi bölüme bence çok fazla katkısı oldu.” (AG1)*

*“Tabii bir bölümün akredite olması onun popülaritesini arttırıyor her şeyden önce itibarını arttırıyor bize de bu konuda hazırlık yaptırıyor yani. Biz de eksiklerimizi böylece görmüş oluyoruz.” (BB2)*

*“Diğer üniversiteler ve bölümler de hem uluslararası standartlarda akredite olmayla ilgili süreçlerde neler yapılıyor veya ne bizim kalitemizi arttırır u biz aslında hem bölüm temsilcisi olarak ben ve diğer bölüm arkadaşlarım sağ olsunlar hep bu gözle bakar olduk yani bölüme yeni bir şey nasıl katabilirizle ilgili u açıkçası bakış açımız gelişti.” (AS1)*

*“Bölümdeki bilinç arttı onu söyleyebilirim. Bölüm hocalarındaki bilinç arttı ve ben eminim ki 2021 marttan beri kanıtların çok daha iyi şekilde koruyorlar, saklıyorlar ve istediğimizde de bize temin edebilecekler. O bilinçte de hazırlıyorlar. Mesela bir izlençe En kritik şey. Bence EPDAD’ın en büyük kattığı şey bence bölüme izlençe hazırlama üzerine oldu. Yani biz izlençeyi kampüs sistemine evet şimdi ne soruyor şimdi ne soruyor bir forms anketi gibi değil de bir açılış yaparız belki 2 Sayfa izlençede öğrenciyi bir ısındırırız. Bu ders nedir, örnek vererek belki kısa bir anekdot paylaşarak daha sonrasında yavaş yavaş işte haftalık dökümanlar, okuma listeleri, ödevler, puanlamaları skorları o şekilde verebiliriz. Aslında izlençe belki 10- 15 sayfalık bir şeydir fakat bizdeki izlençeleri baktığımızda sanki dediğim gibi bir anket doldurmuş gibi 2-3 sayfalık bir dolmuş. Biz bunların öğreniyoruz Yani EPDAD’da bunun böyle olmaması gerektiğini.” (AG2)*

*“Bölümümüze katkısı, yani daha disiplinli, daha planlı çalışmayı öğrendik hep beraber. Ve deminki söylediğim şeye vurgu yapacağım, her şeyi belgelendirme, bir de plansız hiçbir şey yapmama. Mesela biz şimdi bir plan yapıyoruz, haziran ayında bir mezuniyet yemeği yapacağız. Bununla ilgili planlama yapıyoruz. Planlama nasıl yapılıyor? Önce öğrencilerle iletişime geçiyoruz.” (BB4)*

*“Bütün hocalarımız kendilerini geliştirmeye çalışıyor, yeniliklere gelişmelere açık. Dolayısıyla EPDAD şöyle bir fayda sağlamış oldu. Biz evet kendimiz bazı şeyleri fark*

*edebiliyorduk görebiliyorduk ama bunları böyle tespit edip, iletip, taleplerimize destekleyici şeyler olmuş oldu”. (AS4)*

*“Bölümümün işleyişi daha da oturdu, daha sistematik bir hale geldiğini söyleyebilirim. Neyin ne zaman yapılacağı, nasıl yapılması gerektiği yahut bununla ilgili bir arşivleme işlemi varsa bu, toplantılarımız, etkinliklerimiz daha sayısal manada, hem de akış ve işleyiş manasında, daha sisteme oturmuş oldu.” (AG4)*

#### 4.1.3.4. Akreditasyon Sürecinin Fakülteye Katkıları Alt Teması

Akreditasyon sürecinin fakülteye katkıları alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.17. Akreditasyon Sürecinin Programa Katkıları Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Fakülteye Katkılar	Araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi	AG3,AG1	2
	Güven	BB2,AG4	2
	İşbirliği	BB3,BB2	2
	İyileştirme	BB3,AG1	2
	Kalitenin artması	BB4,AS4	2
	Sistematik işleyiş	AS3,AG4	2
	Uygulamalara katkı	AS3,AG3	2
	Bilincin artması	BB2	1
	Eksiklikleri görmek	AG1	1
	Farkındalık oluşması	AG3	1
	Hedeflerin geliştirilmesi	BB2	1
	Kadronun genişlemesi	AG3	1
	Mezunların takibi	AS3	1
	Rekabet	BB3	1
	Tanınırlığın artması	AG4	1
Yasal mevzuata daha fazla dikkat edilmesi	AS3	1	

Akreditasyon sürecinin öğrencilere katkıları alt temasına referans olan kodlar; Araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi (f=2), güven (f=2), işbirliği (f=2), iyileştirme (f=2), kalitenin artması (f=2), sistematik işleyiş (f=2), uygulamalara katkı (f=2), bilincin artması (f=1), eksiklikleri görmek (f=1), farkındalık oluşması (f=1), hedeflerin geliştirilmesi (f=1), kadronun genişlemesi (f=1), mezunların takibi (f=1), rekabet (f=1), tanınırlığın artması (f=1), yasal mevzuata daha fazla dikkat edilmesi (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Fakülte bazında bir farkındalık oluşması adına bence iyi oldu. Yani mesela verdiğim örneklerden biri arş. Gör. Kadrosuna ihtiyaç vardı bu belirtildi ve hani fakülte bazında bu daha ciddi şekilde ele alınmış oldu mesela ya da öğretim elemanı kadrosunda da aynı şekilde ya da uygulamalara yönelik yine benzer örneği vereceğim hani bilinç*

*gelişip daha ortak ıı mesela öğretmenlik uygulamasıyla ilgili daha ortak yürütülen bir koordinasyon oluşması gibi bunlar fakülteye katkı sağladı diye düşünüyorum.” (AG3)*

*“Toplantılarda vs. bir karar alınırken de yasal mevzuat daha dikkatli izleniyor ve böylece psikolojik danışman yetiştirirken ya da diğer bölümlerde de öğrenci yetiştirirken yasal mevzuatla ilgili bir aksaklığa neden olmuyor. Mezunların takip edilmesiyle ilgili belki ya da işte nasıl bir mezun veriliyorsa onunla ilgili bir anlayış oluşmasını gerektiriyor.” (AS3)*

*“Fakülte bağlamında baktığımızda ben ciddi bir ıı iş birliği ve beraberinde tatlı bir rekabet oluşturduğunu düşünüyorum. ıı bu hem rekabetin getirdiği bir şey, diğer taraftan da daha öncesinde başvurmuş ve ıı onay almış olan bölümler yeni başvuracak olanları destekliyor. Bu da aslında bir ıı iş birliği sağlıyor beraberinde. Bunu tabi şey için de söyleyebiliriz, çok afedersiniz. ıı akademik ve idari personelin de bu anlamda birlikte çalışabileceği ıı bir ıı zemin oluşturuluyor aslında.” (BB3)*

*“Bazı alanlarda, nerelerde eksikliklerimiz var, nereler iyileştirilebilir, nereler güçlü bunlarla ile alakalı somut bir rapor alındığı için, biraz daha somut adımlar da atılabiliyor işte. Mesela fakülteadaki öğretim elemanı sayısı çok fazla arttı EPDAD değerlendirmelerinden sonra. Yine bilmiyorum EPDAD’la alakalı mı ama EPDAD’ın sıkça eleştirdiği bir şeydi. Akademik kadro genişlemiş oldu fakülte açısından.” (AG1)*

*“Fakültemize gerek Türkiye açısından gerek YÖK açısından fakültemize katkısının baya önemli olduğuna inanıyorum yani. Yani bir defa yukarıya güven veriyor ıı burada, filan üniversitenin filan bölümünde, eğitim öğretim iyi, uygun ve faydalı bir şekilde yürütülüyor kanaati oluşuyor yani denetimlerde. YÖK tarafından falan yani yukarısı tarafından.” (BB2)*

*“Bilincimizi arttırıyor. Hedeflerimize geliştirilmesine katkı sağlıyor fakültemizde. Hiçbir şey olmasa fakültede işbirliği olmasa ofis çekimleri için üniversite alan çekimler için geldiklerinde biz, öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri topluyoruz. Diyoruz ki bugün EPDAD çekimleri var şöyle olur hiçbir şey olmasa en basitinden fotoğraf kanıtların da bile birlik duygusu oluşuyor.” (AG2)*

*“Bence kaliteyi arttıracak. Akredite olan bölümler mesela akredite olmayan henüz şartları şekil şartları gerçekleşmediği için akredite olmayan bölümler akredite olan bölümlere bakıyorlar. Akredite olan bölümlerin neler yaptığı, ne tür hazırlıklar yaptığı, neye önem verdiğiğine bakıyorlar. Dolayısıyla bu bir itici güç oluyor, akreditasyon.” (BB4)*

*“Sonuçta akredite olmak demek, yani o bölümün uluslararası anlamda belli bir geçerliliğe, standarda ulaşmış olduğunu gösteriyor. Tabii ki alınan dereceye vesaire göre, dolayısıyla fakültede birçok bölümünde akredite olması, öğrenci profiline, gelecek olan öğrenci profiline, işte öğrenmenin kalitesine, olumlu anlamda etkilemiştir muhakkak.” (AS4)*

*“Bu hususta, akredite olan bölümlerin fakültemizde fazla oluşu, üniversitenin tanınırlığını, fakültenin tanınırlığını daha doğrusu üniversite olarak söylemeyeyim fakülte olarak tanınırlığını, fakültelelere olan güvenin ve tercihin daha fazla oluşunu, söyleyebilirim.” (AG4)*

#### **4.1.4. Öğretim Elemanlarının Önerileri Teması**

Akreditasyon sürecine katılan öğretim elemanlarının önerileri temasına ilişkin analizler yapılmış ve ilgili temaya ait 2 alt tema ve bu temalara referans teşkil eden toplamda 31 kod tespit edilmiştir. Alt temalara ilişkin aşağıdaki tablolarda detaylı bilgiler bulunmaktadır.

#### 4.1.4.1. Programlara Öneriler Alt Teması

Öğretim elemanlarının akreditasyon sürecine katılacak programlara önerileri alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.18. Programlara Öneriler Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Programlara Öneriler	Bilgi alışverişi, görüşmeler yapmak, sormak	AG3,AS3,BB3,AG1.BB2,BB4,AG4	7
	İşbirliği	AS3,BB3,AG1,AG2,AG3	5
	Bölüm toplantılarının düzenli olarak yapılması	AG1,AG2,AG4,AG3	4
	İncelemek, örnek almak	BB4,AS4,AG4	3
	Kanıtları arşivlemek	AS3,AG1,AG2	3
	Kayıt altına almak, saklamak, belgelemek	AG1,AG2,AS4	3
	EPDAD ile iletişim kurmak	AG3,AG2	2
	İyileştirme	BB3,AG1	2
	Öğrencilerin desteklenmesi, fikrinin alınması	AG1,AG2	2
	Paydaşlarla iletişim	BB3,AG2	2
	Raporları incelemek	AG3,AG1	2
	Uygulama sürecinin takibi	AG1,AG2	2
	Arşivlemek	AS3	1
	Bilgileri güncel tutmak	AS3	1
	Görev dağılımı	AG2	1
	Hazırlık yapmak	BB3	1
	İçselleştirme	AS3	1

Öğretim elemanlarının akreditasyon sürecine katılacak programlara önerileri alt temasına referans olan kodlar; Bilgi alışverişi, görüşmeler yapmak, sormak (f=7), işbirliği (f=5), bölüm toplantılarının düzenli olarak yapılması (f=4), incelemek, örnek almak (f=3), kanıtları arşivlemek (f=3), kayıt altına almak, saklamak, belgelemek (f=3), EPDAD ile iletişim kurmak (f=2), iyileştirme (f=2), öğrencilerin desteklenmesi, fikrinin alınması (f=2), paydaşlarla iletişim (f=2), raporları incelemek (f=2), uygulama sürecinin takibi (f=2), arşivlemek (f=1), bilgileri güncel tutmak (f=1), görev dağılımı

(f=1), hazırlık yapmak (f=1), içselleştirme (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“İu öncelikle örnek raporları incelemeleri olabilir. Evet evet hı hı. İu hani bizim kendi performansımıza yönelik sunduğumuz raporlar ve uu EPDAD’ın değerlendirmeleri sonrasında sunduğu raporlar. Bunları incelemeleri iyi olabilir. İu bunun dışında süreçle ilgili süreçte yer alan uu görev alan kişiler le özellikle görüşmeleri çok faydalı olacaktır. Nyi nasıl yapmak gerektiğine dair bilgi almak adına. İu ve şeyle de EPDAD’la da karşılıklı hani o iletişimi kurmak hani gerektiğinde bir şeyleri sormak hani o noktada geri durmamak iyi olacaktır diye düşünüyorum.” (AG3)*

*“Bilgi alışverişinde olmayı çok önemsiyorum özellikle işte kalite yönetimi ya da tesislerin kullanımı gibi ortak alanlar var, yönetim gibi böyle ortak alanlar var dosyalarda. Oralarda böyle iş birliği içinde olmayınca farklı bölümler, farklı bilgiler gidebiliyor değerlendiricilere ve bu çok hoş bir intiba bırakmıyor açıkçası. Bu fakültenin farklı bölümlerinin birbiri arasında iş birliğinin olması iyi bir intibadır. Oturup birlikte hani ortak bölümlerde bilgi alışverişinde bulunmak, önceki giden bölümlerden destek almak, bilgiyi güncellemek çok farklı birşey sunmamak önerilebilir.” (AS3)*

*“Eğer bunlar arasında sağlıklı bir örgüt iklimi söz konusu ise ve iş birliğine dayalı bir çalışma ortamı varsa bu akreditasyonu daha kolay alabileceklerini düşünüyorum. İu bu nedenle paydaşlarla ilişkiler de yine akreditasyonda sorulan sorulardan bir tanesi. Mesela biz öğretmen yetiştiriyoruz, öğretmen yetiştirirken staja gönderdiğimiz aday öğretmenlerimiz oluyor. Onların gittikleri okullarla olan ilişkiler örnek olarak gösterilebilir. İlişkilerin, paydaşlar arasındaki ilişkilerin şimdiden sağlıklı kurulması uu akreditasyon sürecini yeni bölümler için kolaylaştırır diye düşünüyorum.” (BB3)*

*“Öncelikle her şeyin kayıt altına alınması kesinlikle gerekiyor, çünkü EPDAD kanıt olarak istediği için ilerleyen süreçte ziyaretlerinde vesaire, değerlendirme yani rapor almaları isteniyorsa, akreditasyon, her şeylerini belgelemek, kayıt altına almak durumundalar. Buna büyük özen gösterilmesi gerekiyor. Bununla beraber öğrencilere ders dışı faaliyetleri artırmaları, öğrencileri her bakımdan desteklemeye çalışmaları gerekebilir. Bununla beraber toplantıların, bölüm içi toplantıların düzenli olarak yapılması, bölümde iyileştirilebilecek noktaların iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yapılması, uygulama süreçlerinde, okul seçimlerini diğer bölümlerin akreditasyon raporlarını inceleyerek, nelerin beklendiğine dair somut fikirler almalarını öncelikle öneririm.” (AG1)*

*“İleriye dönerek yani geçmişte ne yaptım şu an ne yapıyorum o skala üzerinde hep böyle aktif bir şekilde hareket etmemiz için her şeyin saklanması not edilmesi yönünde bir önerim olabilir. Daha işbirlikçi hareket edilmesi, üzerindeki stresi azaltır denetlenen programın üyelerinin hem de eşit görev dağılımı olur.” (AG2)*

*“EPDAD neydi, bizim programımız 2023’e kadar akredite nasıl ve neden bunun hakkında çok fazla fikir sahibi olmayan hocalarımızda oldu o yüzden diğer programlara önerim kesinlikle hep birlikte hareket etmek ve düzenli bölüm kurulları düzenleyerek yani ayda bir bölüm kurulu düzenleniyorsa EPDAD sürecinde ziyaret öncesi, süreci ve sonrası için düzenlenmeli. Çünkü EPDAD bizimle tek tek görüşüyor.” (AG2)*

*“Önerilerimiz aslında hem akredite olmuş diğer üniversitelerin diğer fakültelerinin diğer bölümlerine bakabilirler ama önlerinde örnek varsa ki var akredite alan*

bölümlerimiz. Bu bölümlerimizi örnek alabilirler. Bu bölümler ne yapmışlar, kaç yıl akreditasyon almışlar. Tabii burada önemli olan da hani yıl çok önemli olduğu için mesela Türkçe öğretmenliği biraz daha fazla aldığı için bura örnek alınmalı bence. Diyelim ki orada da değerlendiriciler hata yaptı, fazladan verdiler akreditasyonu, bu durumda iki yıl alanlar örnek alınmalı. Önündeki örneklere bakarak ne yapacağını ne edeceğini diğer bölümler akreditasyon bağlamında planlamalı ve yapmalıdır.” (BB4)

“Akredite olmadan da çünkü benzer örnekler olduğu için, diğer bölümlerle istişare edilip, neler yapılması gerektiğini bir kere önceden hazır etmeleri gerektiğini düşünüyorum. Kendi içlerinde bir akış düzeni oluşturmaları, efendime söyleyeyim bölüm bazında etkinliklerin yapılması, bölüm kurullarını toplanılması, yani bütün akademik kadroyu oluşturan kişilerin hepsinin, sürekli bir iletişim halinde olup, aynı şekilde her bir öğretim elemanının, bölümü eşit şekilde sahiplenip, ona yönelik adımlar atması gerektiğini söyleyebilirim.” (AG4)

“Akreditasyon aslında bir araç ama şu anda bir amaca dönüşmüş gibi, yani şu anda akreditasyon belgesi almak için yapılan bir şeye bir amaca dönüşmüş gibi. Bu vizyonu çok doğru bulmuyorum çok tasvip etmiyorum açıkçası. Akreditasyon mantığının bir içselleştirilmesi ve amaç haline gelmemesi yani onun bir araç olduğunun kabul edilmesi gerekiyor.” (AS3)

#### 4.1.4.2. Akreditasyon Kurumuna Öneriler Alt Teması

Öğretim elemanlarının akreditasyon kurumuna önerileri alt temasına ait kod ve frekans değerlerine aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 4.19. Akreditasyon Kurumuna Öneriler Alt Teması**

Alt tema	Kodlar	Katılımcılar	f
Akreditasyon Kurumuna Öneriler	Uygulamaya yönelik eğitim, oryantasyon, bilgilendirme toplantısı, iletişim	AG3, AS3, BB3, AG2, BB4, AS4, AG4	7
	Sürecinin yapılandırılması	AS3,AG1,AS1,BB4	4
	Belirsizliklerin giderilmesi	AG1,AS1	2
	Altyapının güçlendirilmesi	AG3	1
	Başka akreditasyon kurumlarının olması	AS1	1
	Birebir görüşmeler	AG4	1
	Dijitalleşme	AG4	1
	Geçmiş tecrübelerin aktarılması	AG4	1
	İyi örneklere bakılması	BB4	1
	Kılavuz hazırlanması	AS3	1
	Kontrol listesi hazırlanması	AG1	1
	Raporların gözden geçirilmesi ve geribildirim verilmesi	AS3	1
	Uluslararası akreditasyon	AS1	1
	Ülke sathına yayılması	BB4	1

Öğretim elemanlarının akreditasyon kurumuna önerileri alt temasına referans olan kodlar; Uygulamaya yönelik eğitim, oryantasyon, bilgilendirme toplantısı, iletişim (f=7), sürecin yapılandırılması (f=4), belirsizliklerin giderilmesi (f=2), altyapının güçlendirilmesi (f=), başka akreditasyon kurumlarının olması (f=1), birebir görüşmeler (f=1), dijitalleşme (f=1), geçmiş tecrübelerin aktarılması (f=1), iyi örneklerle bakılması (f=1), kılavuz hazırlanması (f=1), kontrol listesi hazırlanması (f=1), raporların gözden geçirilmesi ve geribildirim verilmesi (f=1), uluslararası akreditasyon (f=1), ülke sathına yayılması (f=1) başlıklarıyla oluşmuştur. Belirlenen alt temalara ilişkin görüşmeye katılanların yorumlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

*“Yani bir uygulamaya yönelik eğitim söz konusu olabilir bence öncelikle. Bir tür oryantasyon. İu hani uu neler bekliyoruz? Böyle net şekilde yani ne nasıl ifade edilmeli? Nasıl dosyalanmalı? gibi uu bu bir tavsiye olabilir. İu alt yapıyla ilgili bir takım sıkıntılar yaşanmıştı uu işte hani yüklenen uu bilgisayar dosyalarının vesaire yüklenmediği gibi. Onunla ilgili iyileştirmeler yapıldığını duydum açıkçası bizden sonraki programların sürecinde ama yine de bu bir tavsiye olarak iletilebilir. O altyapının güçlü olması çünkü orada bir emek harcanıyor. Bir şeyleri tekrar tekrar yapmak sıkıntı oluşturur. Bunu tavsiye edebilirim.” (AG3)*

*“Dediğim gibi işte hani bu bilgilendirme toplantılarının bölüm bazında yapılmasını ya da işte üniversite bazında yapılmasını öneriyorum. Süreç hakkında bir kılavuz ve işte bir word dosyası yollanması yerine orada belki önceden o dosyalar yollanıp soru-cevap için çok kısa da olsa bir bilgilendirme yapılabilir.” (AS3)*

*“Özellikle ekip başkanlarının sistemi yürütmesiyle ilgili kısım kendi inisiyatiflerinde ve sistematik bir yapı yok, süreçle ilgili ekip başkanı nasıl yürütüleceğini söylüyorsa öyle yürüyor. O yüzden de oradaki sürecin hani ziyaret sırasındaki sürecin yapılandırılmasıyla ilgili süreç biraz daha yapılandırılırsa bölümler daha iyi uyum sağlayabilirler o sürece diye de düşünüyorum.” (AS3).*

*“Aslında ilk dediğim noktaya geliyor bence. O belirsizliklerin giderilmesi lazım yani. Ne bekleniyor, ne şekilde bekleniyor, nereye yüklenmesi veya nasıl dosyalanması gerekiyor, hangi konularda değerlendirilecek, nelere bakılacak bunların belli kontrol listeleri ile Rubrikler olabilir. Daha değerlendirme öncesinde beklenenler, nelerin değerlendirileceği konusunda bence daha net maddelere ihtiyaç var.” (AG1)*

*“Geliştirmeye açık yönlerin belirtilmesi ve bunların da takip ediliyor olması bence güzel ama dediğim gibi daha net ifadeler, daha net değerlendirme kriterlerinin olması ve bölümlerle paylaşılması, bence değerlendirme sürecini daha etkili hale getirebilir.” (AG1)*

*“Daha sık iletişimden bahsetmiştim bir önceki sürede daha sıkı görüşebiliriz. Yani ben bölüm içinde söylüyorum ama veya kurum da, akreditasyonu veren kurum da bizimle iletişime geçebilir, işbirlikçi hareket edilebilir. Tüm kadro ile aktif bir şekilde görüşmeleri, dinamik yüksek tutmaları bence onlara ve güzel bir tavsiye olabilir. Çünkü biz onlardan bunu çok fazla göremezsek kendi bölümümüz içinde de daha sıkı olamayabiliriz ama onlar bizi sıkı tutmazsa biz de kendimizi sıkı tutabiliriz. Çünkü hep*

*olmuyor bu bir kez oluyor birkaç ay sürüyor ve birkaç sene götürüyor akreditasyon. Bence olması gereken kesinlikle sık iletişimde olmaktır.” (AG2)*

*“Daha iyi örnekleri izleyerek kendilerini iyileştirebilirler. Evet, diyelim ki kendisi 2013 yılında kurulmuş, 2008’de kurulan bir akreditasyon derneği var. Ona bakmalı, o nasıl yapıyor, neye dikkat ediyor. Yani burada hangi bölümü, fakülteyi akredite ettiğinin bir önemi yok, yani uygulamaları ne, ne tür kanıtlar istiyor veya ne tür göstergeleri önemsiyor bunlara bakabilirler.” (BB4)*

*“Ayrıca sadece şey olarak da değil, bunu söyleyebilirim yani daha dijitalleşmeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Bunun haricinde de ara değerlendirme raporları isteniyor. Evet yazılı olarak ifade ediliyor ancak bunun haricinde bir de görsel olarak yani gelip birebir görüşmelerin yapılmasının daha etkili olabileceğini düşünüyorum.” (AG4)*

*“Türkiye’de EPDAD gibi başka akreditasyon dernekleri de kurulabilir ve sayıları her geçen gün artırılabilir. Bu üniversiteler mesela bir akreditasyon kuruluşundan değil de birkaç akreditasyon kuruluşunda onay alma şeklinde kendini geliştirme ve birbirleriyle tatlı rekabet halinde olarak kaliteyi daha iyi noktaya taşıyabilirler diye düşünüyorum. Ama en önemlisi uluslararası akreditasyon ile ilgili hem bana sorarsanız YÖKAK hem üniversiteler daha girişimci olmalı ve teşvik edici olmalı çünkü bu süreç maalesef daha ulusal düzeyde tanınır ve bilinir oldu. Bu daha uluslararası akreditasyonla ilgili çok bence sağlıklı ve güzel adımlar atılmış değil.” (AS1)*

*“Ülke sathına yayıldığı zaman toptan bir iyileşme kalite ki akreditasyonu amacı bu, ülkeyi bir tık yukarıya taşımak bir anlamda ülkenin eğitimini bir tık yukarıya taşımak. O sebeple bence ülke sathına yayılmalı. Yani diğer üniversitelerle de görüşerek oralarda planlamalar yapıp, konferanslar vererek bu akreditasyonun önemini anlatarak, kendilerine başvurmalarını sağlayabilirler. Böyle olduğu zaman, akredite olan bölüm sayısı, fakülte sayısı arttıkça diğer bölümler de fakülteler de bunları isteyecektir, böylece ülke sathına yayılmış olacaktır akreditasyon işi. Dolayısıyla daha etkili bir sonuç üretilmiş olacaktır.” (BB4)*

*“Kurum tarafından veya fakülteler, bölümleri, yani eğer akreditasyon sürecine girecekse bir bölüm, önceden onu hazırlamak, neyle karşılaşacaklarını söylemek veya daha geçmiş tecrübelerin aktarılmasının faydalı olacağını düşünüyorum, ki olası yaşanan problemlerde hemen etkili çözüm bulunabilmesi için.” (AG4)*

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

#### 5.1. Tartışma ve Sonuç

##### 5.1.1. Nitel Bulgulara Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde yapılan çalışmalar neticesinde ortaya çıkan bulgular referans alınarak her bir tema, alt temalarıyla birlikte incelenmiş ve konuyla ilgili yapılan benzer çalışmalar da incelenerek sonuca ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar çerçevesinde uygulayıcı ve araştırmacılar için öneriler sunulmuştur.

##### 5.1.1.1. Karşılaşılan Sorunlar Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Çalışmaya katılan öğretim elemanlarının akreditasyon sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik “bilgilendirme eksikliği, dokümantasyon, iş birliği eksikliği, duygusal etmenler ve iş yoğunluğu” konularında sorunlar yaşandığı ifade edilmiştir. Bu alt temaları oluşturan kodlar incelendiğinde ve tekrar sıklığı göz önünde bulundurulduğunda yaşanan en büyük sorunlar; bilgilendirme (3), dosyalama (3), dokümantasyon (3) ve kanıt sunma (3) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gencel (2001) çalışmasında yükseköğretim kurumlarında uygulanan toplam kalite yönetimi ile belirlenen standartların gerisine düşmeden sürekli daha iyi hizmet sunma ve daha iyi bir noktaya gelmenin amaçlandığını ifade etmektedir. Erkuş (2009) tarafından yürütülen çalışmada öğretim elemanlarının akreditasyon çalışmaları için fakültelerinde bulunan öğretim elemanı sayısının yeterli olup olmadığı konusunda kararsız kaldıkları sonucuna ulaşmıştır. İlgili çalışmaya göre araştırmaya katılan öğretim elemanları öğrenci sayısının fazla olması, ders yüklerinin gereğinden fazla olması, öğretim elemanlarının nitelik ve nicelik bakımından yetersiz olması sebebiyle zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışmada da belirtilen sebepler dolayısıyla öğretim elemanlarının akreditasyon çalışmalarını yürütürken kendilerini aşırı yoğunluk altında hissettikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda iki çalışmanın sonucu arasında benzerlik bulunmaktadır. Baltacı (2002) tarafından yürütülen çalışma sonucunda ortaya çıkan nicel bulgular da bu çalışmayı destekler niteliktedir. İlgili çalışmanın sonucunda öğretim elemanlarının %47,3'ü öğretim elemanı sayısının yetersiz olduğunu, %40,9'u kısmen yeterli

olduğunu, %10'u ise yeterli olduğunu ifade etmiştir. Erkuş (2009) tarafından yapılan çalışmanın öğretim elemanlarının sürece dair bilgilendirme, toplantı talebine yönelik sonucuna göre öğretim elemanlarının yarısı (%50,3) halihazırda görev yaptıkları üniversitelerinde akreditasyon çalışmalarına ilişkin bilgilendirici bir toplantı veya seminer düzenlendiğini, üçte ikisinden daha fazlasının (%69,6) görev yaptıkları fakülte programının akreditasyonu konusunda pek bilgiye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Çalışmanın bu iki farklı sonucu birbiriyle çelişiyor gibi gözükse de ortaya çıkan sonuç yapılan bilgilendirme toplantılarının içeriğine ilişkin bir sorun olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada da görüşme yapılan öğretim elemanları, bilgilendirme toplantısı eksikliği sebebiyle belirsizlik yaşandığını, sürece hâkim olunmadığını, bazı durumlarda neyin nasıl yapılacağına bilinemediğini, sürece hâkim olunamadığını ve acemilik yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu veriler göz önünde bulundurulduğunda iki çalışma arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Buyuran (2019) tarafından eğitim fakültelerinin akreditasyon sürecine hazır olma durumuna ilişkin yapılan çalışmanın akreditasyon faaliyetleri ile ilgilenme durumuna yönelik sorusuna verilen cevaplarda uzmanlardan çok azının (6/20) akreditasyon konusu ile ilgilendiği ortaya çıkmıştır. Çok az sayıda öğretim elemanı, fakültelerinde yapılan akreditasyon çalışmalarına aktif biçimde katıldığını ve rol aldığını belirtmiştir. Bu çalışma dahilinde görüşleri alınan öğretim elemanlarından da sürecin içselleştirilmesi hususunda sorun yaşandığı ifade edilmiştir. Bu sonuçlar birbirini desteklemektedir. Yükseköğretim kurumunda iş birliğinin gelişmesi, “ben” yerine “biz” felsefesinin oluşması, takım çalışması anlayışının benimsenmesi, çalışanlar arasında iletişimin kuvvetlenmesi ile toplam kalite yönetiminin beraberinde getirdiği çalışma koşullarının ideal düzeye getirilmesi arasında bir ilişkiden bahsetmektedir. Bu çalışmada iş birliği ve takım çalışması eksikliği akreditasyon çalışmalarının yürütülmesinde karşılaşılan bir sorun olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla kalite çalışmalarında iş birliği ve takım çalışması sürecin olumlu bir sonucu ve fakat aynı zamanda sürecin içerisinde karşılaşılan bir sorun olarak yer almaktadır.

#### **5.1.1.2 Karşılaşılan Sorunlara Getirilen Çözümler Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç**

Çalışmaya katılan öğretim elemanlarının akreditasyon sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik ne tür çözüm önerilerinin olabileceği sorusu yöneltmiştir. Verilen

cevaplar ayrı ayrı incelendiğinde “bilgilerin derlenmesi ve arşivlenmesi, iş birliği ve iş bölümü yapılması, toplantı ve bilgilendirme, iç iletişim ve sorumluluk alma” konularında çözüm önerileri getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu alt temaları oluşturan kodlar incelendiğinde ve tekrar sıklığı göz önünde bulundurulduğunda en önemli çözüm önerilerinin; kayıt altına almak (4), iş bölümü (3), iş birliği (2) toplantı düzenlemek (3), Sorumluluk almak (2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yükseköğretim Kalite Kurulu web sayfasında yayınlanan ve kurumsal iç değerlendirme raporunun üniversitelere sağlayacağı katkılar konulu başlıklar incelendiğinde paydaşlarla sürdürülen iletişimin ve iş birliğinin, öz değerlendirme ile ilgili yapılan çalışmalarının, kurum içi kalite kültürünün içselleştirilmesinde önemli bir faktör olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda ilgili raporun tamamlanması aşamasının kuruma katkısının da olması amacıyla paydaşların katılımının sağlanması, kalite çalışmalarında şeffaflığın olması ve sürecin sürekli eğitim, bilgilendirme faaliyetleriyle desteklenmesinin beklendiği ifade edilmektedir (YÖKAK, 2021c). Bu çalışmada da karşılaşılan sorunlara getirilen çözümlere verilen yanıtların büyük bir kısmının iş birliği, görev paylaşımı, bilgilendirme toplantısı, paydaşlarla ilişkiler, bireysel ilişkiler hususlarını içerdiği tespit edilmiştir. Yılmaz (2020) tarafından Hacettepe Üniversitesi öğretim elemanlarıyla yapılan çalışma sonucuna göre öğretmen eğitiminde verimliliğin ve sürdürülebilir kalite anlayışının hakim olması yönünde standart, kalite ve akreditasyon konularında yapılan çalışmaların çok önemli olduğu ve bu çalışmaların birbirini tamamlayıcı unsurlar olduğunu belirttikten sonra bu süreçte yöneticilerin sorumluluk almalarının, sürecin her safhasında katılım sağlayan öğretim elemanlarının motivasyonlarının yüksek olmasının sürece olumlu katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Bu çalışmada verilen cevaplar incelendiğinde de sorumluluk alma ve fakülte içerisinde sağlanan olumlu iç iletişim ve toplantılar aracılığıyla sürecin daha kaliteli sürdürüleceği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu anlamda iki çalışmanın sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Yelken-Yanpar (2017) Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Ve Öğretmen Eğitimine Yansımaları konulu çalışmasında sürecin daha aktif bir şekilde sürdürülebilmesi için üniversitelere yönelik öneriler başlığı altında, program akreditasyonunun sağlanması ve yaygınlaştırılması için gerekli özendirici çalışmaların yapılması ve üniversitelerde ve fakültelerde kalite güvencesi farkındalığı geliştirilmesi konularına vurgu yapmaktadır. Getirilen öneriler ile bu çalışmada uzmanlar tarafında ifade edilen istişare, bilgilendirme toplantılarının

yapılması, tüm ekibin sürece dahil edilmesi konusunda getirilen önerilerin benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

### **5.1.3 Akreditasyon Sürecinin Katkıları Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç**

Çalışmaya katılan öğretim elemanlarına, akreditasyon sürecinin katkılarına yönelik netür düşüncelerinin olduğu sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar ayrı ayrı incelendiğinde, araştırmacının da sorular vasıtasıyla yönlendirmesiyle “öğretim elemanına katkıları, öğrencilere katkıları, programa katkıları ve fakülteye katkıları” konularına yönelik ayrı ayrı cevaplar verildiği tespit edilmiştir. Bu alt temaları oluşturan kodlar incelendiğinde ve tekrar sıklığı göz önünde bulundurulduğunda en önemli katkıların öğretim elemanı özelinde; eksiklikleri görmek (4), arşivleme bilinci (3), iyileştirmeleri görmek (3) neyin nasıl yapılacağını öğrenmek (3), düzenli olmak (2), kaliteye bakış açısı (2), sistematik olmak (2) ve ufku genişletmek olduğu; öğrenci özelinde; geribildirim verme (4), farkındalık kazanma (3), kalitenin artması (3), öğretim üyesi kalitesinin artması (3), derslerin niteliğinin artması (2), haklarını bilmek (2), kadronun genişlemesi (2), özgüven (2), uygulama dersleri (2) olduğu; program özelinde geliştirmeye açık yönleri görmek, iyileştirme (5), ders izlenceleri hazırlamak (3), eksiklikleri görmek (3), öğretim üyesi kadrosunun genişlemesi (3), kalite anlayışının artması (3), öğretim üyesi kalitesinin artması (2), araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi (2), düzenli, disiplinli olmak (2) ve uygulamalara katkı (2) olduğu ve son olarak fakülte özelinde araştırma görevlisi kadrosunun genişlemesi (2), güven (2), işbirliği (2), iyileştirme (2), kalitenin artması (2), sistematik işleyiş (2) ve uygulamalara katkı (2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt temalar karşılaştırmalı olarak incelendiğinde tekrar sıklığı ve dolayısıyla kodlara referans olan ortak kodların; kalite anlayışının artması, kalitenin artması, öğretmenlik uygulamasına katkısı, işlerin daha sistemli yürütülmesi, akademik kadronun genişlemesi, özgüvene olan katkısı olduğu gözlemlenmektedir. Erkuş (2003) çalışmasında öğretim elemanlarının beşte üçünün akreditasyon sürecinin fakültelerde kalitenin artmasına katkı sağlayacağına inanmakta ve üçte birinin akreditasyon sürecine hazır oldukları sonucuna ulaşmıştır. Akreditasyon sürecinin özellikle kalitenin artması yönünde sağladığı katkı göz önünde bulundurulduğunda benzer sonuç elde edildiği görülmektedir. Adıgüzel ve Sağlam (2009) yaptıkları çalışmada Colleen'den (1999) aktardıkları, akreditasyon ve kalite faaliyetlerinin ve bu yönde yapılan değerlendirmelerin kurumları sadece standartlar bağlamında niceliği artırma olarak değil aynı zamanda niteliksel olarak gelişme

yönünde teşvik ettiği dolayısıyla akreditasyon faaliyetleri ile birlikte öğretmen yetiştiren kurumlarda nitelik yönünden gelişme sağlanacağı, programların zenginleşeceği söylenebilir yorumu ile bu çalışmada geçen akreditasyonun, kalite anlayışının ve kalitenin artmasına sağladığı katkı sonucu ile anlamlı bütünlük oluşturmaktadır. Türker (2003) çalışmasında kalite anlayışının ülke genelinde yaygınlaşması ve anlaşılması neticesinde işverenlerin kaliteli üniversiteden mezun olan kişilerle çalışmak istediklerinden ve velilerin de kaliteli üniversite arayışı içine girdiklerinden bahsetmektedir. Ülkemizde özellikle son yıllarda üniversite sayılarında görülen artış, bahsi geçen sebeplerden ötürü üniversiteleri kalite konusunda daha hassas olma konusunda zorlamaktadır. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkan katkılardan kalite anlayışının ve kalitenin artması katkısı ile bahsi geçen bulgu birbirini destekler niteliktedir.

Bakioğlu ve Baltacı (2000) çalışmasında akreditasyon sürecinin en önemli basamaklarından biri olan öz değerlendirme sürecini sürekli kendini tekrar inceleme, amaçları, çalışma tekniklerini ve mevcut durumu doğru bir şekilde analiz etmek ve kendini geliştirmek olarak tanımlamaktadır ki ilgili tanımın bu çalışmada akreditasyonun katkılarında verilen eksiklikleri görmek, iyileştirmeleri görmek, geliştirmeye açık yönleri görmek yanıtlarıyla benzer olduğu gözlemlenmektedir.

Şişman ve Acat (2003) çalışmalarında öğretmenlik uygulaması derslerinin, öğrencilerin teorik olarak edindikleri bilgileri uygulamaya koyabilmelerine imkan sağladığından ve mezun oldukları zaman yapacakları mesleklerini tanımlamalarına katkı sağladığından bahsetmektedir. İlgili tanımlama, bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan akreditasyon sürecinin öğretmenlik uygulaması derslerine dolayısıyla öğrencilere ve fakülteye sağladığı katkı ile paralellik göstermektedir.

#### **5.1.4 Öğretim Elemanlarının Önerileri Temasına İlişkin Tartışma ve Sonuç**

Çalışmaya katılan öğretim elemanlarına, akreditasyon sürecine yönelik ne tür önerileri olduğu sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar ayrı ayrı incelendiğinde ve araştırmacının da sorular vasıtasıyla yönlendirmesiyle “programlara öneriler, akreditasyon kurumuna öneriler” konularına yönelik ayrı ayrı cevaplar verildiği tespit edilmiştir. Bu alt temaları oluşturan kodlar incelendiğinde ve tekrar sıklığı göz önünde bulundurulduğunda en önemli katkıların programa öneriler alt teması için; bilgi alışverişi, görüşmeler yapmak, sormak (5), işbirliği yapmak (5), bölüm toplantılarının

düzenli olarak yapılması (4) incelemek, örnek almak (3), kanıtları arşivlemek (3), kayıt altına almak, saklamak, belgelemek (3), akreditasyon kurumu ile iletişim kurmak (2), iyileştirme (2), öğrencilerin desteklenmesi, fikirlerinin alınması (2), paydaşlarla iletişim (2), raporları incelemek (2) ve uygulama sürecinin takibi (2) olduğu; akreditasyon kurumuna öneriler alt teması için; uygulamaya yönelik eğitim, oryantasyon, bilgilendirme toplantısı, iletişim (7), sürecin yapılandırılması (4) ve belirsizliklerin giderilmesi (2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eaton (2005) akreditasyon sürecinde olan kurumların sürekli olarak kendilerini gözden geçirmelerinin gerektiğini ifade eder. Sümer (2003) kurumlarda kalite güvence sisteminin daha efektif olması için yapılması gerekenlerden bahsederken, sürece yüksek motivasyon ile etkin katılımın sağlanması, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin süreklilik arz etmesi, paydaşlar arasında verimli iletişim kanallarının kurulması ve iş birliği yapılması hususlarına özellikle değinmektedir. Bu çalışmada da çalışmaya katılan öğretim elemanları hem akreditasyon sürecine dahil olmayı düşünen programlara, hem de akreditasyon kurumuna düzenli toplantıların yapılması, paydaşlarla iletişim halinde olunması, süreci içselleştirme ve iş birliği yapılması konularında öneriler vermiştir. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkan öneriler ile bahsi geçen çalışmalardaki bulgular birbirini destekler niteliktedir. Şişman (1999) çalışmasında kalite faaliyetlerinin vazgeçilmez unsuru olan akreditasyon çalışmalarının sağlıklı, verimli yürütülebilmesi için paydaş görüşlerinin alınması ve sürece katılan her bir kişinin karar süreçlerine dahil edilmesinin, sorumluluk almasının hayati öneminden bahseder. İlgili çalışmada bahsedilen hususlar ile bu çalışmanın önerilere ilişkin sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Atasoy ve Sütütemiz (2014) ile Egelioglu ve ark. (2011) hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin başarılarını ve memnuniyetlerini artırma yönünde geri bildirim alınmasının öneminden ve akademik, idari personelin ve öğrencilerin katılacağı bilgilendirme semineri, toplantıların yapılmasının gerektiğinden bahsetmektedir. Bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde de öğrencilerden geribildirim alınması, bilgilendirme seminerleri düzenlenmesi hususlarında öneriler getirildiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmalar arasında sonuçları bakımından paralellik olduğundan bahsedilebilir. Uçar ve Levent'e (2017) göre kalite akreditasyonuna talip olmak belirlenen standartlara sahip olabilmeye karşı duyulan güçlü bir inancı gerektirmektedir. Çalışmaların, bireysellikten çıkıp grup çapında hatta sonrasında

örgütsel bir inanca dönüşebilmesi için önemli çaba sarf edilmesi gerekmektedir. Akreditasyon çalışmalarına duyulan inancın, sürece katılan kişilere aktarımı için üst yönetimin kararlılığı, detaylı planlama, etkin zaman yönetimi, katılımcılık, verimli iş bölümü, etkili bir koordinasyon ve iletişim öncelikli hususlardır. Bu çalışmanın sonuçları da ilgili çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Yılmaz (2020) öğretmen eğitiminde kaliten çitasının yükseltilmesi için yönetici rollerinin öneminden bahsetmekte ve öğretim elemanlarının adanmışlıklarının ve sorumluluk almalarının süreç için çok önemli olduğundan bahsetmektedir. Sürecin başından sonuna kadar tüm paydaşların motive bir şekilde etkin katılmalarının gerekliliğinden de bahsettiği çalışması ile bu çalışmada edinilen sonuçlar birbirini desteklemektedir.

## **5.2. Öneriler**

Akreditasyon sürecine katılan öğretim elemanlarının akreditasyon sürecinde karşılaştıkları sorunlar, sorunlara için getirdikleri çözümler, akreditasyon sürecinin katkıları ve süreç için öneriler temaları ile alt temalarına yönelik bulgular ve sonuçlar göz önünde bulundurularak konuyla ilgili çalıma yapmak isteyen araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler getirilmiş ve aşağıda farklı başlıklar altında nu öneriler sunulmuştur.

### **5.2.1. Araştırmacılar İçin Öneriler**

Akreditasyon deneyimlerine ilişkin öğrencilerin dahil olduğu nitel çalışmaların yapılması, öğrenci görüşlerinin daha spesifik bir şekilde incelenmesine katkı sağlayabilir.

Akreditasyon sürecinde en fazla karşılaşılan problemlere ilişkin, problem odaklı çalışmaların yürütülmesi, daha etkin çözümler üretilebilmesi yönünde yükseköğretim kurumlarına katkı sağlayabilir.

Akreditasyon sürecine katılan farklı devlet ve vakıf üniversitelerinin dahil olduğu geniş kapsamlı nicel ve nitel araştırmaların yapılması, konuyla ilgilenen araştırmacılar için farklı bakış açıları sağlayabilir.

### 5.2.2. Uygulayıcılar İçin Öneriler

Programlar tarafından yürütülen her türlü bilimsel ve sosyal faaliyete ait dokümanların kayıt altına alınması ve arşivlenmesi akreditasyon sürecinde yaşanan yoğunluğun önüne geçecektir.

Akreditasyon sürecinin tüm fakülte-program öğretim elemanları tarafından sahiplenilmesi için konuyla ilgili bilgilendirme toplantı ve seminerlerinin yapılması önem taşımaktadır.

Akreditasyon kurumu ile akreditasyon sürecini yürüten yükseköğretim kurumu arasında sürekli iletişim kurulmalı ve akreditasyon kurumundan bilgilendirme seminerleri düzenlenmesi talep edilmelidir.

Fakülte-program öğretim elemanları arasında iş birliği ve iş bölümü yapılması için yönetim tarafından gerekli planlamalar yapılmalıdır. Konuyla ilgili komisyonların kurulması ve takvim hazırlanması planlamanın daha etkin olmasını sağlayabilir.

Akreditasyonun katkıları üzerine öğrencilere yönelik seminerler planlanması, sürecin öğrenciler tarafından içselleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Akreditasyon sürecinde fakülteler ve üniversitenin idari birimleri arasında bilgi alışverişi önemli bir yer tutmaktadır. Bilgi alışverişini daha etkin kılmak için idari birimler ile toplantılar yoluyla iş birliği yapılması önem arz etmektedir.

Üniversite bünyesinde tüm fakülte ve programlara destek vermek üzere akreditasyon koordinatörlüğü kurulması sürecin daha verimli olmasına katkı sağlayacaktır.

## KAYNAKÇA

- Adelman, C. (1994). Accreditation. In Burton G. Clark (Edt.), *The Encyclopedia of Higher Education* (s.1313-1318). Pergamon Press.
- Adıgüzel, A. ve Sağlam, M. (2009). Öğretmen Eğitiminde Program Standartları ve Akreditasyon. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3): 83-103.
- Atasoy I. ve Sütütemiz N. (2014). Bir Grup Hemşirelik Son Sınıf Öğrencisinin Hemşirelik Eğitimi İle İlgili Görüşleri. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 22(2): 94-104.
- Ayvaz, B. ve Kuşakçı, A. O. ve Borat, O. (2016). Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçleri. *Yeni Türkiye*, 88, 1-8.
- Bakioğlu, A. ve Baltacı, R. (2010). *Akreditasyon: Eğitimde Kalite*. Ankara: Nobel.
- (2000). Üniversitede Akreditasyon Ve Düşünceler. *M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Öneri, 13.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *BEÜ SBE Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Baltacı, R. (2002). *Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon Konusundaki Algıları*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *NursingPlus Open*, 2, 8-14.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (1998). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Buyuran, N. (2019). *Öğretmen Eğitiminde Standartlaşma Ve Eğitim Fakültelerinin Akreditasyon Sürecine Hazır Olma Durumu*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir
- CAEP (2020a). History of CAEP. <http://www.ncate.org/about/history> [Erişim Tarihi: 16.05.2020]

----- (2020b). The CAEP Standarts. <http://www.ncate.org/standards/introduction> [Erişim Tarihi: 26.05.2020]

CHEA (2019a). Recognition of Accrediting Organizations Policy and Procedures. [https://www.chea.org/sites/default/files/other-content/Recognition-Polic-FINAL-Dec-2018\\_2.pdf](https://www.chea.org/sites/default/files/other-content/Recognition-Polic-FINAL-Dec-2018_2.pdf) [Erişim Tarihi: 19.12.2019]

----- (2019b). A Chronology of Accreditation. <http://www.chea.org/Com4mentary/history.htm> [Erişim Tarihi: 20.12.2019]

----- (2019c). What is Accreditation. <https://www.chea.org/what-is-accreditation> [Erişim Tarihi: 24.12.2019]

----- (2020). Regional Accrediting Organizations. <https://www.chea.org/regional-accrediting-organizations> [Erişim Tarihi: 06.01.2020]

Coşun, C. A. ve Gencel, U. (2010). Yüksek Öğretimde Akreditasyon. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2): 144 – 146

Creswell, J. W. (2016). Nitel araştırma yöntemleri: *Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal Kitapevi.

Çoruh, M. (2000). “Kalite Güvence Sistemi Felsefesi: Hastane Hizmetlerinde Hangi Kalite Güvence Sistemi Seçilmeli?”, III. Ulusal Sağlık ve Hastane Yönetim Sempozyumu, Ankara, 28-29 Eylül.

Edelfelt, R.A ve James D. R. (1998). A Brief History of Standards in Teacher Education. Reston, Virginia: *Association of Teacher Educators*.

EPDAD (2016). *Öğretmen Eğitiminde Program Değerlendirme ve Akreditasyon El Kitabı*, Sürüm 1.1: 01.09.2016: 78

----- (2020). Akreditasyon Nedir? <https://epdad.org.tr/icerik/akreditasyon-nedir> [Erişim Tarihi: 07.03.2020]

----- (2022c). Tarihçe. <https://epdad.org.tr/icerik/tarihce> [Erişim Tarihi: 16.02.2022]

----- (2022d). EFAK <https://epdad.org.tr/icerik/efakk> [Erişim Tarihi: 06.02.2022]

Eren, A. (1995). Akreditasyon ve Belgelendirme. IV. Ulusal Kalite Kongresi, TÜSİAD/KALDER: 181-185

Ergün, M. (2016). The Foundation and Development of Modern Teacher Training Systems. *Kuramsal Eğitimbilim*, 9(3): 347–378.

Erkuş, L. (2009). *Eğitim Fakültelerinin Akreditasyon Sürecine Hazır Olma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

European Education, (2003). On Accreditation Schemes for Higher Education in Europe, 3(2): 16–41

Frazer, M. (1992). Quality Assurance and Higher Education, Craft, A. (Edt.) *Quality Assurance in Higher Education: Proceedings of an International Conference*, Hong Kong: 9 – 25

Garten, E. D. (1994). Reflective Self-Study as Corner stone of Accreditation Part L. *The Challenge and Practice of Academic Accreditation*. Greenwood Press,

Gencil, U. (2001). *Türkiye’de Yükseköğretim Hizmetlerinin Sunumunda Toplam Kalite Yönetimi ve Akreditasyon; Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamaları*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Günçer, B. (1999). Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon: İngiltere ve A.B.D. Örnekleri.  
[http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen\\_egitiminde\\_kalite.htm](http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_egitiminde_kalite.htm).  
[Erişim Tarihi: 15.05.2022]

Günlü, E. (2000). Akreditasyon Süreci, Doktora Ders Semineri, İzmir

Hatch, J. A. (2002). *Doing qualitative research in education settings*. Suny Press.

Herdman, E. A. (2010). Akreditasyon Süreci (Çev. D. Sepit). *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 7(2). 3-5.

- Hernes, G. ve Martin M. (2005). Policy rationales and organizational and methodological options in accreditation: Findings from an IIEP research project. UNESCO.
- Hitchcock, G. ve Hughes D. (1995). *Research And The Teacher: A Qualitative Introduction To School-Based Research*. Routledge: London.
- Kavak, Y. (1999). Öğretmen eğitiminde yeni bir yaklaşıma doğru : Standartlar ve akreditasyon. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19 (19), 313– 324.
- Kells, H.R. (1988). *Self-Study Processes*. American Council on Education. Newyork Macmillan Publishing Company, 3rd. Edition.
- Kerlinger, F. N. ve Lee, H. B. (1999). *Foundations Of Behavioral Research*. New York: Harcourt College Publishers.
- Kısakürek, M. A. (2007). *Çeşitli Ülkelerde Akreditasyon. Eğitim Bilimleri Bakış Açısıyla Eğitim Fakülteleri ve Akreditasyon Çalıştayı*. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları: Ankara. Yayın no: 204
- Korkut, H. (1997). ‘Üniversitede Kalite Ne Durumda?’, *Amme İdaresi Dergisi*, 30(2): 59 – 72
- Küçükcan, T. ve Gür, B.S. (2009). *Türkiye’de Yükseköğretim Karşılaştırmalı Bir Analiz*. Ankara: SETA Yayınları V.
- Lenn, M. P. (1992). *The US Accreditation System*. A.Craft (Edt.), Quality Assurance in Higher Education: Proceedings of an International Conference, Hong Kong: 161 – 168, London: The Falmer Press.
- Marshall, C. ve Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. Sage publications.
- Marshall, M. N. (1996). Sampling for qualitative research. *Family practice*, 13(6): 522-526.
- MEB. (2019). *Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları Kalite Güvencesi Öz Değerlendirme Uygulama Rehberi*, T.C Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Mayıs 2019: 2.

- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Bs.). (S. Turan, Çev.). Nobel Akademik Yayıncılık. Ankara
- Morgan, D. L. (1996). *Focus groups as qualitative research* (C. 16). New York: Sage publications.
- Murray, F.B. (2001). Overreliance of Accreditation on Consensus Standarts. *Journal of Teacher Education*, 52 (3).
- NEASC (Commision on Institutions of Higher Education) (1999). Evaluation Manual
- Olsen, J. (2007). European Debates On The Knowledge Institution: The Modernisation Of The University At The European Level, Dordrecht, NL.
- Özer, M. ve Gür, B.S., Küçükcan, T. (2010). *Yükseköğretimde Kalite Güvencesi*, SETA, Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Ankara.
- Özgüzel, S. (2016). Yükseköğretimde Standardizasyon ve Akreditasyon; Çok Kültürlü Toplumlu Hollanda Örneği. *Hastane Öncesi Dergisi*, 1(1): 17-25.
- Peker, Ö. (1996). Eğitimde Kalite ve Akreditasyon. *Amme İdaresi Dergisi*, 29(4): 19-32.
- Platton, M.Q (1994) *Qualitative Research & Evaluation Methods 4e*, SAGE Publications. 1st edition.
- Sakıncı, S. (2006). *Avrupa Birliği Dersleri: Ekonomi, Politika, Teknoloji*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Haziran 2017 21(2): 419-426.
- Sümer, G. (2003). *Kalite ve Standardizasyon*. Eskişehir: Ak Ofset Matbaacılık
- Süngü, H. ve Bayrakçı, M. (2010). Bolonya Süreci Sonrası Yükseköğretimde Akreditasyon Çalışmaları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4): 900-915

Şişman, M. ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1): 235-250.

Türk Akreditasyon Kurumu (2020). Akreditasyon Nedir? <https://www.turkak.org.tr/akreditasyon/akreditasyon-nedir.html> [Erişim Tarihi: 05.09.2020]

Türker, A. R. (2003). Yüksek Öğretimde Kalite, Üniversite ve Toplum (e-dergi), 3(4)

Türnüklü. A. (2000). Eğitim Bilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 24: 543-559.ü

Uçar, E.M. ve Levent, F. (2017). Yükseköğretimde uluslararası akreditasyon deneyimi: Bir vakıf üniversitesi yabancı diller hazırlık okulu örneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52): 855

Uçar, A. ve Öztürk, N. (2005). Eğitim Kurumları Performansının Geliştirilmesinde Öz Değerlendirmenin Önemi, *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 319, 37-44.

Uludağ Üniversitesi (2020). Akreditasyon Kuruluşları, [http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#\\_Toc519305033](http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033) [Erişim Tarihi: 16.06.2020]

Uzel, S. (1995). “Akreditasyon-Belgelendirme”, Ulusal Kalite Kongresi, Toplam Kalite ve Eğitimde Kalite – Tebliğler

Yelken-Yanpar, T. (2017). Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve Öğretmen Eğitimine Yansımaları, *ITEAC 2017 Tam Bildiriler Kitabı*.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, A. (2020). Hacettepe Eğitim Fakültesi Akreditasyon Deneyimleri. *IV. Uluslararası Öğretmen Eğitimi Ve Akreditasyon Kongresi Tam Bildiriler Kitabı*: 104

Yin, R. K. (2003). *Case Study Research Design and Methods* (3. Ad.). London: Sage Publications.

YÖK (2020). Bologna Süreci Nedir? <https://uluslararası.yok.gov.tr/uluslararasıilasma/bologna/temel-bilgiler/bologna-sureci-nedir> [Erişim Tarihi: 06.12.2020]

YÖKAK (2020). Akreditasyon Nedir? <https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/akreditasyon-kuruluslari-nedir> [Erişim Tarihi: 05.07.2020]

----- (2021a). Hakkında. <https://yokak.gov.tr/hakkında> [Erişim Tarihi: 25.10.2021]

----- (2021b). Kurumsal Dış Değerlendirme Programı Nedir? <https://yokak.gov.tr/degerlendirme-sureci/kurumsal-degerlendirme-programi-nedir> [Erişim Tarihi: 17.10.2021]

----- (2021c). Yükseköğretim Kalite Kurulu – Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Sürüm 2.1 - 27/01/2021 )

----- (2021d). Program Akreditasyonu Nedir? <https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/akreditasyon-kuruluslari-nedir> [Erişim Tarihi: 17.08.2021]

Weber, R. P. (1989) Basic Content Analysis, Sage, London.

## **EKLER**

**EK 1.** Ölçme Soruları

**EK 2.** Etik Kurul Komisyonu Onayı



## ÖZGEÇMİŞ

**Tolga MAR**

### **Eğitim Durumu**

Lisans :İstanbul Üniversitesi, Sosyoloji (1996-2000)

Yüksek Lisans :İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Yönetimi (2019-2022)

### **İş Deneyimi**

#### ***İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ (10 yıl, 3 ay)***

Fakülte Sekreteri; Fakülte Kalite ve Akreditasyon İdari Sorumlusu, 08.2014-Devam Ediyor,

Tanıtım ve Halkla İlişkiler Müdürü, 07.2012- 10.2014

#### ***SABANCI ÜNİVERSİTESİ (6 yıl, 9 ay)***

Kurumsal Pazarlama Uzmanı, 11.2005-07.2012

#### ***ULUSLARARASI KIZILAY KIZILHAÇ FEDERASYONU (2 yıl, 1 ay)***

Sosyolog, 03.2003-05.2005

## EK1: Ölçme Soruları

Sizi Tolga MAR tarafından yürütülen “Eğitim Fakültesi Akreditasyon Sürecinde Öğretim Üyelerinin Deneyimleri: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı *halihazırda ülkemizde ve özel olarak eğitim fakültelerinde devam eden akreditasyon çalışmalarının öğretim üyesi ve öğrenciler tarafından ne şekilde algılandığı ve katkılarının ne şekilde gözlemlendiği, hangi sorunların tespit edildiği konularının analiz edilmesi ve bu sonuçların paylaşılması* dır. Araştırmada sizden tahminen 20 dk. (süreyi saat veya dakika olarak belirtebilirsiniz) ayırmanız istenmektedir. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**. Araştırmada Kişisel veri toplanacağından **6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu** ve ilgili mevzuat uyarınca kişisel verileri korumak amacıyla gerekli tüm tedbirler alınacaktır. Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız araştırmacıya şimdi sorabilir veya .....e-posta adresi ve ..... numaralı telefondan ulaşabilirsiniz.

Fakülte / Bölüm /Program :	
Öğrenci / Öğretim Elemanı :	
Unvan :	
Görev :	

### YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. Akreditasyon sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
2. Akreditasyon sürecinde karşılaştığınız sorunlara yönelik ürettiğiniz çözümler neler oldu?
3. Akreditasyonun sürecinin size katkıları neler olmuştur?
4. Akreditasyonun öğrencilerinize katkıları neler olmuştur?
5. Akreditasyonun bölümünüze katkıları neler olmuştur?
6. Akreditasyonun fakültenize katkıları neler olmuştur?
7. Akreditasyon sürecine gelecekte katılmak isteyen fakültenizin diğer bölümlerine önerileriniz nelerdir?
8. Akreditasyon sürecinin daha etkili işletilmesi yönünde akreditasyon veren kuruma önerileriniz nelerdir?

## EK 2. Etik Kurul Komisyonu Onayı



Istanbul Zaim  
Üniversitesi

T.C.  
İSTANBUL SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ  
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : E-20292139-050.01.04-24407  
Konu : Etik Kurul Kararları

Sayın Tolga MAR  
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

"Eğitim Fakültesi Akreditasyon Sürecinde Öğretim Üyelerinin Deneyimleri: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği" başlıklı araştırmanız kurumumuzun 24.02.2022 tarihli ve 2022/02 sayılı toplantısında değerlendirilerek etik açıdan uygun bulunduğu katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Nasuh USLU  
Kurul Başkanı

Ek:32-Tolga MAR Etik Onay Belgesi (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: "BSPKONTIK" Pin Kodu: 51032

Belge Takip Adresi: <https://bys.izai.edu.tr/en/Verim/Dogrula/WG>



T.C.  
İSTANBUL SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ  
ETİK KURULU

### ETİK ONAY BELGESİ

Tarih	24.02.2022
Sayı	2022/02
Araştırmannın Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Araştırmannın Adı	Eğitim Fakültesi Akreditasyon Sürecinde Öğretim Üyelerinin Deneyimleri: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği
Sorumlu Araştırmacının Adı Soyadı	Tolga MAR
Danışman Adı Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKİÇ
Karar	UYGUNDUR

*(İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulu'nun kararı tavsiye niteliğinde olup, Üniversitemizle ilgili etik ilkelerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla tasıymaktadır.)*

Prof. Dr. Nasuh USLU  
Başkan

Prof. Dr. Metin TOPRAK  
Üye

Prof. Dr. Mustafa ATEŞ  
Üye

Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ  
Üye

Prof. Dr. Ayye Nefise BAHÇEÇİK  
Üye

Prof. Dr. Yahya Kemal YOGURTÇU  
Üye

Av. Bilal ŞAMAT  
Üye

Kurul Yeminli Kâtibi

Zeyneb Funda TEZ